

ДОКЛАД

01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.

НАБЛЮДЕНИЕ
НА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО
НА ПЛАНА ЗА
ИНТЕГРИРАНО
РАЗВИТИЕ
2021-2027 Г.

ОБЩИНА РУСЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	4
РАЗДЕЛ I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУСЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.	8
1.1. Промени в социално-икономическите условия в общината	8
1.2. Финанси на общината	42
РАЗДЕЛ II. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО ВЪЗ ОСНОВА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ	50
2.1. Преглед на стратегическата част на ПИРО на Община Русе за периода 2021-2027 г.	50
2.2. Напредък въз основа на индикаторите за наблюдение	51
РАЗДЕЛ III. ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА	53
3.1. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни	53
3.2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на ПИРО, както и мерките за преодоляване на тези проблеми	57
3.3. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ПИРО	58
3.4. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ПИРО със секторните политики, планове и програми на територията на общината, вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени	59
3.5. Мерки за прилагане принципа на партньорство.....	59
3.6. Резултати от извършени оценки към края на 2022 г.	62
РАЗДЕЛ IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО С РАЗМЕРА НА УСВОЕНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД И ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ТЯХНОТО ФИНАНСИРАНЕ	64
4.1. Стратегическа цел 1 „Устойчиво използване на природно-ресурсния потенциал и адаптация към предизвикателствата на климатичните промени чрез хармонично и балансирано развитие на територия с подобрена инфраструктура и достъпност“	64
4.2. Стратегическа цел 2 „Ускоряване на социално-икономическото развитие чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, стимулиране на инвестициите в иновации, неутрални към климата производства, туризъм и селско стопанство“	98
4.3. Стратегическа цел 3 „Развитие на човешките ресурси, подобряване на социалната среда, жизнения стандарти качеството на живот“	128
ЧАСТ V. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ПИРО	168
ПРИЛОЖЕНИЯ	166
ПРОЕКТИ	167

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АД	Акционерно дружество
АПИ	Агенция „Пътна инфраструктура“
АСП	Агенция за социално подпомагане
БРТПП	Българо-румънска търговско-промишлена палата
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
БЧК	Български червен кръст
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ГИС	Географска информационна система
ДБ	Държавен бюджет
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДГ	Детска градина
ДДС	Данък добавена стойност
ДПЛД	Дом за пълнолетни лица с деменция
ДПЛФУ	Дом за пълнолетни лица с физически увреждания
ДСХ	Дом за стари хора
ДФ	Доброволно формиране
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСКО	Компания за енергийни услуги
ЕФСУ	Европейски фондове за споделено управление
ЗЗБ	Закон за защита от бедствия
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионално развитие
ИГТ	Интегриран градски транспорт
И.П.И	Институт за пазарна икономика
ИСИС	Иновационна стратегия за интелигентна специализация
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излязло от употреба моторно превозно средство
КОБД	Комисията за безопасност на движението
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно историческо наследство
КОЦ	Комплексен онкологичен център
КРР	Консервационно-реставрационни работи
КПС	Канализационна помпена станция
ЛТМЗ	Лица, търсещи международна закрила
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЗ	Министерство на здравеопазването
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МСП	Малки и средни предприятия
НДЕФ	Национален доверителен Екофонд
НП	Национален план
НПО	Неправителствена организация

НСИ	Национален статистически институт
НЧ	Народно читалище
НУ	Начално училище
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НФК	Национален фонд „Култура“
ОБС	Общински съвет
ОбщКБДП	Общинската комисия по безопасност на движението по пътищата
ОД	Областна дирекция
ОИЦ	Областен информационен център
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОПЛ	Общопрактикуващ лекар
ОПОС	ОП „Околна среда“
ОПРР	ОП „Региони в растеж“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОУ	Основно училище
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ППЗРР	Правилни за прилагане на закона за регионалното развитие
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РД	Регионално депо
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИМ	Регионален исторически музей
РПМ	Регионална пътна мрежа
РПУ	Регионално полицейско управление
РУ	Русенски университет
с.о.	Селищно образувание
СБАЛ	Специализирана болница за активно лечение
СБАЛПФЗ	Специализирана болница за активно лечение за пневмо-фтизиатрични заболявания
СБАЛФРМ	Специализирана болница за физикална и рехабилитационна медицина
СВО	Сградно водопроводно отклонение
СМР	Строително-монтажни работи
СРПУО	Стратегия за развитие на предучилищното и училищно образование в Община Русе
СУ	Средно училище
СЦ	Стратегическа цел
ТИЦ	Туристически информационен център
УМБАЛ	Университетска многопрофилна болница за активно лечение
ФПЧ	Фини прахови частици
ЦГЧ	Централна градска част
ЦПЗ	Център за психично здраве
ЦПРЛ	Център за подкрепа на личностното развитие
STEM	Science, technology, engineering and mathematics / Обучение по направленията – наука, технология, инженерство, математика в интердисциплинарен и приложен подход

ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на Община Русе (ПИРО) 2021-2027 г. е одобрен с Решение №973, прието с Протокол №36/14.07.2022 г. на Общински съвет Русе. ПИРО е разработен, съгласно Закона за регионално развитие, Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие и Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община за периода 2021-2027 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройство.

ПИРО е стратегически документ, в който са определени средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на Община Русе и връзките и с другите общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 и Общия устройствен план на Община Русе. Планът осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и ресурси за постигане на дефинираните цели за подобряване на икономическото, социалното и екологично състояние на общинската територия.

Нормативно основание

Съгласно чл. 22 от Закона за регионалното развитие кметът на общината „ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината“ в т.ч. „представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от общинския съвет“. Кметът е натоварен и с функцията да „осигурява публичност и прозрачност на плана за интегрирано развитие на общината, както и на действията по реализацията му“.

Целта на годишния доклад е да обобщи постигнатото през календарната година /от 01.01. до 31.12./ и да оцени колко ефективно и ефикасно е изразходван публичният ресурс, отчитайки социално-икономическата среда през съответната година, и при необходимост да отправи препоръки за предприемане на действия за корекция на процесите по планиране, програмиране и ресурсно осигуряване за развитието на общината.

Годишните доклади са основа за разработването на междинната и последващата оценки на ПИРО, поради което те се явяват важен елемент от системата за наблюдение и оценка на плана.

Предмет на наблюдение и оценка на годишния доклад е постигането на заложените в ПИРО цели и приоритети както по отношение на финансирането, така и по отношение на постигането на напредък по дефинираните индикатори за наблюдение. В доклада, се прави още преглед и оценка на извършените дейности, свързани с информирането и запознаването на широк кръг от заинтересовани страни относно изпълнението на ПИРО, вкл. конкретните проекти към него.

Настоящият доклад за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Русе 2021-2027 г., в хронологичен ред е вторият документ, който

представя резултатите от неговото изпълнение за периода **от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.**

Структурата на Годишния доклад на плана е в съответствие с разпоредбите на Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие чл. 72, ал. 8 и съдържа информация за:

- ✓ Общите условия за изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината и в частност промените в социално-икономическите условия в общината през наблюдавания период;
- ✓ Постигнатият напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение /индикатори за резултат и индикатори за продукт/;
- ✓ Действията, предприети от общинската администрация с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината, в т. ч.:
 - мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
 - преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
 - мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината;
 - мерките за постигане на необходимото съответствие на плана за интегрирано развитие на общината със секторните политики, планове и програми на територията на общината, вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
 - мерките за прилагане принципа на партньорство;
 - резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
- ✓ Изпълняваните проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране;
- ✓ Заключение и предложенията за подобряване на резултатите от наблюдението на плана за интегрирано развитие на Община Русе.

Съгласно чл. 23, ал. 4 от ЗРР, Кметът на общината представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от общинския съвет. Общинският съвет одобрява годишните доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО по предложение на кмета на общината, съгласно чл. 24, ал. 4 от ЗРР. След приемането на доклада той се публикува на сайта на Общината и се предприемат действия за осигуряване на неговата публичност и достъпност от всички заинтересовани лица.

Наблюдението и оценката на изпълнението на ПИРО цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности, мерки и проекти.

Етапи, методи и източници на информация

Изготвянето на Годишния доклад за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Русе 2021-2027 г. премина през следните **фази**:

- **Проучване:** събрана е необходимата информация, статистически данни и други факти за нуждите на доклада;
- **Анализ и оценка:** извършено е обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация, направени са заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на ПИРО;
- **Съгласуване:** информацията и коментарите от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в доклада.

За изготвянето на Годишния доклад са използвани следните **методи**:

- **Наблюдение:** пряк метод за събиране на данни и информация;
- **Проучване:** проучване на документи, информация, данни и факти от различни източници;
- **Описание:** описание на факти, данни, резултати, препоръки и изводи;
- **Анализ и синтез:** анализ на базовата входяща информация и данни и обобщение на резултатите за нивото на изпълнение на ПИРО;
- **Оценка:** оценка степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси;
- **Сравнение:** сравнение на данни, показатели и резултати за формулиране на изводи и препоръки;

За изпълнение на различните фази и методи са използвани следните **източници на информация и данни**:

- ПИРО на Община Русе 2021-2027 г.;
- Отчет за изпълнение на Програма за управление на Община Русе за периода 2019-2023 г.;
- Общинска администрация – писма, отчети и доклади от различни структури на администрацията, като отдели, звена, общински предприятия и др.);
- Други източници – териториални служби, НСИ, Агенция по заетостта, лечебни заведения, ИСУН2020, публични справки, икономически данни, Институт за пазарна икономика и др.

При изготвяне на годишния доклад за изпълнението на ПИРО ограничаващ фактор се оказва липсата на пълен набор от статистическа информация на ниво община към края на 2023 г. по някои от посочените индикатори. Основната причина е, че данните /предварителни или окончателни/, които се използват за целите на анализа се публикуват на интернет страницата на НСИ след м. март на следващата година. Това е в резултат на спецификата при събирането, обобщаването и представянето на статистическите данни.

РАЗДЕЛ I.

ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУСЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

Община Русе е разположена в Североизточна България, в северната част на Област Русе. На север, граничи с Румъния, посредством р. Дунав, на североизток – с община Сливо поле (област Русе), на изток – с община Кубрат (област Разград), а на юг – с общините Ветово и Иваново (област Русе).

Административен център на Общината е гр. Русе, който се намира на 496 км от устието на р. Дунав в Черно море. Русе е административен център и на Област Русе, която заедно с областите Велико Търново, Габрово, Разград и Силистра са в обхвата на Северен централен регион за планиране от ниво 2. Площта на Община Русе е 568,1 км², което съставлява 19,87% от територията на Област Русе и 0,51% от площта на България.

На 17 км от Русе, край с. Щръклево (Община Иваново) е Летище Русе, което е собственост на Община Русе. В района на Русе се пресичат и паневропейските транспортни коридори: №7 (свързва Северно с Черно море чрез речния канал Рейн-Майн-Дунав) и №9 (Хелзинки-Александруполис). Оттук преминава и транспортният коридор ТРАСЕКА (Европа-Кавказ-Азия), както и сухопътния коридор „Един пояс един път“. През територията на града преминават и жп линиите Русе-Горна Оряховица-Димитровград-Подкова, Русе-София и Русе-Каспичан-Варна.

Днес, гр. Русе е най-големият пристанищен, икономически и културен център по българското поречие на р. Дунав, благодарение на своя индустриален профил, развит транспорт, стратегическо географско положение и развити трансгранични и международни връзки.

1.1. Промени в социално-икономическите условия в Общината

В настоящия Годишен доклад са анализирани настъпилите през 2023 г. промени в различни направления на социално-икономическия живот (демография, икономика, образование, здравеопазване и др.), както и планираните и изпълнявани проекти и дейности през периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. в Община Русе.

Периодът се характеризира с инфлация, поскъпване на основни суровини и храни, кризи от различен характер, възстановяване на някои сектори след пандемията от COVID-19, нарастване на местните разходи и др.

Тенденциите в социално-икономическото развитие на страната оказаха съществено влияние върху всички аспекти на развитието в общината и малките населени места през периода. Освен това, все още се усещат негативните последици от пандемията от COVID-19 в международен, национален и регионален план.

В този контекст, в Раздел I. са представени и изводите от анализа на „Промени в социално-икономическите условия в Общината“ през 2023 г., които оказват влияние върху темповете и степента на изпълнение плана за интегрирано развитие за изминалия 12-месечен период.

Ключови показатели за социално-икономическото развитие на Община Русе са икономическото развитие, демографската характеристика на населението, инфраструктурното развитие, инвестиционната активност, иновациите, селищната мрежа и др.:

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Икономика и конкурентоспособност

Разпределението на БВП между областите продължава да е неравномерно и през втората година на възстановяване на националната (регионалната) икономика след COVID-19 пандемията.

През 2022 г. БВП на България се увеличава в реално изражение с 3,9% спрямо 2021 г. Номиналното изражение БВП (2022 г.) е в размер на 167 809 млн. лв. или с 28 830 млн. лв. повече в сравнение с предходната година (138 979 млн. лв.).

Област София (столица) запазва своето водещо място с 68 657 млн. лв. БВП към 2022 г., или 40,91 % от общия за страната (167 809 млн. лв.). Втора е икономиката на Област Пловдив, която е с 13 668 млн. лв. БВП, или 8,14% от този на страната, следват областите Стара Загора (10 887 млн. лв. или 6,49%), Варна (10 348 млн. лв. или 6,17%) и Бургас (7 400 млн. лв. или 4,41%).

През 2022 г. най-голям икономически център в рамките на Северен централен регион вече е област Велико Търново с БВП от 3 685 млн. лв., което е 2,2% от националния и 30,49% от регионалния вътрешен продукт (изпреварвайки традиционния лидер на региона Област Русе).

Непосредствено след Област Велико Търново (3 685 млн. лв.) е Област Русе с БВП от 3 563 млн. лв., което е 2,12% от БВП на страната и 29,48% от БВП на СЦР. Спрямо 2021 г., брутния вътрешен продукт на Област Русе нараства с 384 млн. лв. или с 0,12% на годишна база, но въпреки това областта става втора в региона и пада от 8-мо на 9-то място сред областите в България.

За периода 2020-2022 г., БВП на Област Русе нараства общо със 796 млн. лв. или с 28,76%. Въпреки отчетения ръст неговия относителен дял в общия БВП на СЦР намалява с -0,17 процентни пункта – от 2,30% през 2020 г. на 2,12% през 2022 г.

Брутен вътрешен продукт за периода 2020-2022 г.

БВП – общо	2020 г.	2021 г.	2022 г.
	млн. лв.		
Общо за страната	120 492	138 979	167 809
Северен централен регион	9 007	10 484	3 179
Област Русе	2 767	12 086	3 563
БВП – на човек от населението	2020 г.	2021 г.	2022 г.
	лв.		
Общо за страната	17 377	20 207	25 956
Северен централен регион	11 710	13 834	17 500
Област Русе	12 925	15 072	18 658

Източник: НСИ, Инфостат

БВП на човек от населението в Област Русе през 2022 г. е 18 658 лв. Област Русе запазва своето 9-то място из между областите в България, въпреки, че БВП на човек нараства в абсолютна стойност с 3 587 лв. спрямо 2021 г. (или с 23,8%). Темпът на нарастване на индикатора за Област Русе за периода 2022-2021 г. (23,8%) се засилва спрямо периода 2020-2021 г. (16,61%) – с приблизително 7,19 процентни пункта.

Неравномерното стопанско развитие на страната води и до разлики в благосъстоянието на населението по места и голямата разлика между столицата и останалите областни градове в разпределението на БВП на човек от населението.

През 2022 г. за Област София (столица) БВП на човек е 53 746 лв., за Област Варна – 37 138 лв., а Област София – 25 014 лв. Това са единствените центрове, чийто стойности на показателя са над средната стойност за страната (24 399 лв.).

БВП и БВП на човек от населението в Област Русе

Източник: НСИ, Инфостат

По данни на НСИ, през 2022 г. Индустриалният сектор на България увеличава относителния си дял в добавената стойност на националната икономиката с 4,8

процентни пункта до 28,6%. Относителният дял на Аграрния сектор в добавената стойност на икономиката е 4,4%, което е намаление с 0,6 пункта спрямо 2021 г. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сектора на Услугите, също намалява до 67,0% през 2022 г. при 71,2% през 2021 г.

През 2022 г., БДС на Област Русе е 3 167 млн. лв. и нараства с 13,87% спрямо предходната година и съответно с 31,88% през периода от 2020 г. до 2022 г. (или със 766 млн. лв.). През 2020-2022 г., икономиката на Русе остава силно ориентирана към сектора на „Услугите“, който към 31.12.2022 г. създава 63,22% от добавената стойност на областта; следвана от сектори „Индустрия“ – 29,20% и „Аграрен“ (Селско, горско и рибно стопанство) – 7,59%.

**БДС – общо и БДС – по икономически сектори в Област Русе
за периода 2020-2022 г. (%)**

Източник: НСИ, Инфостат, Собствени изчисления

През периода, ръстът на дела на услугите в общата БДС на областта продължава. За трите години /2020-2022 г./ делът нараства с 1,31 процентни пункта. Като цяло, секторите „Услуги“ и „Индустрия“ доминират в областната икономика, като създават над 90% от общата добавена стойност. Въпреки че, Индустриалният сектор намалява своя принос в общата БДС (2021-2022) с -2,88 пункта, той продължава да заема 2-ро място. За това намаление влияние оказват и последиците от пандемията от COVID-19, високите цени на материалите, трудностите в международен план за търговията, бизнеса, пътуванията, потреблението и др. Аграрният сектор е с потенциал за развитието, но през отчетния период, намалява дела си в БДС на Областта с 1,76 пункта – от 9,35% през 2021 г. на 7,59% през 2022 г.

**БДС – общо и БДС – по икономически сектори в Област Русе
за периода 2020-2022 г. (млн. лв.)**

Години	Общо	Селско, горско и рибно стопанство	Индустрия	Услуги
2022 г.	3 167	240	925	2 002
2021 г.	2 781	260	811	1 710
2020 г.	2 402	144	770	1 487

Източник: НСИ, Инфостат

Община Русе е основен двигател за икономическите процеси и център за икономически растеж в региона. Общината запазва тенденцията да привлича работници от околните населени места и да доминира като регионален лидер по заетост, потребление и производство. Конкурентните предимства на Община Русе и потенциалът на икономиката на общината сравнително се запазват въпреки кризата, което предполага постепенното ѝ връщане към растежа поради широкия спектър от стопански сектори с потенциал за развитие.

Добавена стойност по факторни разходи в Община Русе, 2019-2022 г.

Години	Общо	На човек от населението	Промяна 2021/2022 г.
	млн. лв.	лв./човек	%
2022 г.	1 708,3	12 207	12,7
2021 г.	1 516,3	9 924	...
2020 г.	1 459,0	9 306	...

Източник: ПИРО на Община Русе 2021-2027 г., „265 Истории за икономика“ на И.П.И¹

Износът в икономиката на Община Русе е концентриран изключително в сектора на Преработващата промишленост. Втори по важност отрасъл е Търговията. Най-голям е делът на търговията с горива и с химични вещества. Трети по важност е секторът „Транспорт“. Профилът на русенската икономика се допълва от строителството, хуманното здравеопазване и социалната работа и добивната промишленост, както и от фирми в сектора на професионалните дейности. Секторите „Административни и спомагателни дейности“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Операции с недвижими имоти“, „Доставяне на води“; „Канализационни услуги“, „Управление на отпадъци“.

По данни на И.П.И („265 Истории за икономика“), Нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия на територията на Община Русе през 2021 г. са 8 717,6 млн. лв., Произведена продукция в нефинансовите предприятия е 5 133 413 хил. лв., а Произведената продукция на човек от населението – 33 827 лв./човек.

¹ <https://265obshtini.bg/map/421>

Според Изданието „Икономическите центрове в България – 2023“ на И.П.И², което представя концентрацията на икономическа активност в България, Русе попада в Икономически център „Русе-Търговище-Разград“.

Основни показатели за Икономически център „Русе-Търговище-Разград“ (2021 г.)

Показател	Мярка	Икономически център
Общини в обхвата на Икономическия център	бр.	15
Произведена продукция от предприятията	млрд. лв.	10,0
Население на центъра	хил. бр.	332,5
Заети на възраст 15-64 години	бр.	122,2

Източник: <https://ime.bg/wp-content/uploads/2023/10/economic-areas-2023.pdf>

ИЦ „Русе-Търговище-Разград“ обединява три ядра, чиято периферия се преплита, като Община Лозница попада в периферията на ядрата Търговище и Разград, Община Цар Калоян – в периферията на Русе и Разград. В периферията на трите ядра попадат общо 12 малки общини. При Русе най-интензивна е трудовата миграция от община Иваново, откъдето ежедневно пътуват 1229 души, или 50% от всички заети в нея. В сравнение с 2017 г., Русе е добавил към периферията си Борово, Цар Калоян и Кубрат, Търговище – Омуртаг и Антоново, а Разград за първи път покрива критериите за икономическо ядро.

Икономиката на ИЦ „Русе-Търговище-Разград“ е от големите и добре развити, въпреки че през последните години не бележи значителен растеж. Водеща роля играят няколко големи предприятия в преработващата промишленост, които създават значителна част от заетостта. Пазарът на труда е неравномерно развит, като на места има клъстери с висока и дългосрочна безработица и ниска заетост. Демографските процеси са силно неблагоприятни – населението се свива и застарява бързо. Образователната структура не е особено благоприятна особено ако Русе се отдели от останалите общини.

Водещите фирми са в различни сектори на преработващата промишленост, като най-големите работодатели са стъкларската „Пашабахче“ с 1,7 хил. работещи в Търговище, „Витте Аутомотив“ с 1,1 хил. души в Русе, както и хранителната „Пилко“ в Разград с 858 работници. Лидер по приходи през 2021 г. е русенската „Астра Биоплант“ с 3,36 млрд. лв. Икономическият център има средновисоко равнище на преки чуждестранни инвестиции – 626 млн. евро с натрупване в края на 2021 г. Почти всички чужди инвестиции са съсредоточени в преработващата промишленост.

Земеделие

² Източник: <https://ime.bg/wp-content/uploads/2023/10/economic-areas-2023.pdf>

Общата територия на Община Русе възлиза на 536 125,495 дка, от които:

Баланс на територия на община Русе по вид на територията

Вид територия	Дка	Дял
Земеделски територии	403 817,180	75,32%
в т.ч. обработваеми земи	338 326,605	
в т.ч. необработваеми земи	65 490,575	
Горски територии	80 637,027	15,04%
Населени места и други урбанизирани територии	21 768,464	4,06%
Водни течения и водни площи	10 899,599	2,03%
За добив на полезни изкопаеми	12 353,673	2,30%
За транспорт и инфраструктура	6 649,552	1,24%
ОБЩО	536 125,495	100%

Източник: Общинска служба „Земеделие“ – Русе

В пространствената структура на Община Русе преобладават земеделските територии /земи/, които заемат 403 817,180 дка (75,32%), като основната част от тях са от категорията „ниви“ (96%). Близко 84% (83,78%) от земеделските територии са обработваеми земи (338 326,605 дка), останалите над 16% (16,22%) са необработваеми земи (65 490,575 дка). Земеделските територии по начин на трайно ползване са ниви, лозя, овощни градини, ливади и др.

Стопанска година 2022/2023 в Община Русе

Култури	Засети площи	Среден добив	Пропаднали площи
	дка	кг/дка	дка
Есенни култури	140 210,0	1 447	0,0
Пролетни култури	153 607,0	660	0,0
Многогодишни култури /лавандула/	281,0	400	0,0
Зеленчуци на открито, вкл. дини, пъпеши, ягоди	185,0	9 347	0,0
Оранжерийни зеленчуци /краставици, домати/	102,0	29 626	0,0
Трайни насаждения, вкл. орехи, лозя – десертни и винени ³	1 824,0	5 010	27,0
ОБЩО	296 209,00	46 490	27,0

Източник: Общинска служба „Земеделие“ – Русе

През стопанската 2022/2023 год., основен дял в земеделието на територията на общината има зърнопроизводството (293 817,00 дка). Най-малък е делът на площите заети с оранжерийни зеленчуци (краставици и домати) – 102,0 дка.

Животновъдството на територията на Община Русе остава слабо развито. Отглеждат се предимно – птици (общо), пчелни семейства, риби или зарибителен материал, овце (общо), говеда и биволи (общо) и др.

Животни по видове в Община Русе през стопанската 2022/2023 год. (брой)

Животни	Брой
---------	------

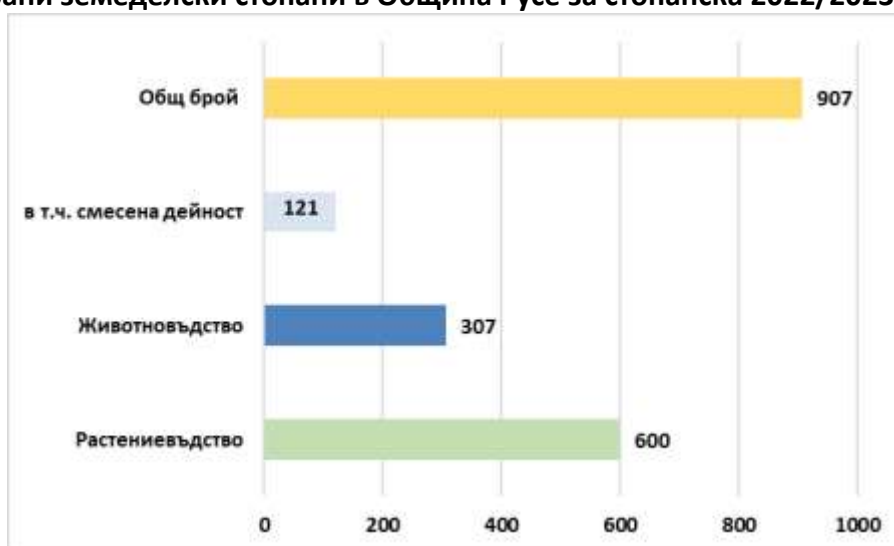
³ Трайни насаждения /плододаващи/

Птици – общо	1 224 319
Пчелни семейства	9 436
Риби или зарибителен материал	3 000
Овце – общо	2 795
Говеда и биволи – общо	2 304
Кози – общо	364
Калифорнийски червеи	325
Зайци – общо	120
Свине – общо	42
Коне	22
ОБЩО	1 242 727

Източник: Общинска служба „Земеделие“ – Русе

Общият брой на регистрираните земеделски стопани е 907 към стопанската 2022/2023 г., в т.ч. развиващи смесена дейност – 121 бр., като техния брой нараства спрямо 2020/2021 год. (555 бр.) – с 352.

Регистрирани земеделски стопани в Община Русе за стопанска 2022/2023 год. (брой)

Източник: Общинска служба „Земеделие“ – Русе

НИРД и иновации

Голяма част от икономическата дейност и инвестициите на предприятията са съсредоточени в гр. Русе и районите около града. Русе притежава, потенциал в общината да се развиват високотехнологични компании. Малките и средните предприятия на територията на община Русе играят важна роля в местната икономика. На тях се разчита за създаване на нови работни места за по-бързо и гъвкаво въвеждане на иновации и за постигане на икономически растеж. Те допринасят и за социалната интеграция, тъй като предоставят възможности за заетост и в по-слабо развитите периферни райони на общината.

Според Доклад „Иновации.бг за 2023“, през 2023 г. се наблюдава нова тенденция в предприемаческата екосистема, а именно фокусиране върху по-малки населени места извън традиционните топ-5 града (София, Пловдив, Варна, Бургас и Русе) и по-специално там, където няма университети или има ограничено изнесено обучение на утвърдени университети.⁴ През 2024 г. за първи път ще се проведе състезание „Creative Business Cup“ с национален координатор Бизнес иновационен център Инобридж от гр. Русе. Освен това, за първите десет месеца на 2023 г. се отчита по-високо от средното за страната равнище на създаване на нови фирми (спрямо нивата от 2019 г.) освен в София-град и областта се наблюдава в областите Кърджали (28%), Русе (24%), Търговище (20%), Ловеч (20%), Плевен (19%), Велико Търново (19%), Варна (18%) и Сливен (17%). Ръстът в различните региони е движан от различни фактори: чужди инвестиции – в Кърджали от Турция, във Варна – от Украйна, а в Русе – от Румъния; инвестиции на хора от региона, работещи в чужбина; връщане на завършили в София и чужбина млади хора и др.

През 2023 г. РУ „Ангел Кънчев“ е с 1 заявка за международен патент, 1 заявка за полезен модел.

На 26.10.2022 г., с Решение на МС, РУ „Ангел Кънчев“ е включен в Списъка на изследователските висши училища в България, с което получава още заслужено признание за своята стратегическа ориентация към авангардни научни постижения и иновационен растеж.

През м. май 2023 г. Община Русе подписа меморандум за сътрудничество с БАН, който ще задълбочи връзките между двете институции и ще допринесе за изпълнение на приоритетите за развитие на Община Русе в сферата на икономическото развитие, конкурентоспособността и иновациите, опазването на околната среда и управлението на риска. Споразумението ще подпомогне съвместното участие на БАН и Община Русе в научноизследователски и научно-приложни проекти, както и в проекти с европейско финансиране. Меморандумът актуализира подписаното през 2019 г. споразумение, предвид приоритетите, заложи в стратегическите документи за развитие на общината след 2021 г. Община Русе работи отлично с БАН и РУ „Ангел Кънчев“, налице са и съвместни проекти като този за развитие на водородните технологии в България.

През 2023 г. е изпълнен проект „Science meet regions“ в партньорство между Община Русе, РУ „Ангел Кънчев“ и Асоциацията на дунавските общини „Дунав“. Проектът се финансира директно от Съвместния изследователски център (JRC) към Европейската комисия по Програмата „Науката среща регионите“ („Science meet regions“). С изпълнението му са ангажирани учени от Русенския университет, както и изследователи от партньорски институции в страната и чужбина. В рамките на проекта е организиран иновационен камп на тема „Декарбонизация на общинския транспорт“, вкл. виртуалното пространство на университета, е проведена онлайн среща-дискусия на тема „Нови възможности за иновативно развитие на транспорта в Дунавския регион на България чрез взаимодействие на научния потенциал на университета със заинтересовани страни от региона“. Въпреки, че е по различна програмна схема на JRC,

⁴ https://arcfund.net/wp-content/uploads/2024/01/INNO_2023_BG_WEB_1901.pdf

проектът надгражда постигнатото по проекта за Иновационен лагер в областта на декарбонизацията на транспорта, изпълнен през 2022 г.

В периода м. май 2021 г. – м. септември 2023 г. е изграден нов Научно-изследователски комплекс към РУ „Ангел Кънчев“ /със собствени средства/, който разполага със 7 лаборатории за изследвания в сферата на: водородните технологии, 3D принтирането, земеделието, безпилотна летателна техника и др. Новият комплекс е с Г-образна форма и разполага с 2 корпуса. Единият е с обща площ над 2000 м², в който ще се създадат 7 комплексни лаборатории, в които ще работят учени и изследователи от различните факултети. Второто тяло е учебен корпус със зали, кабинети и още лаборатории. Заедно с открития през м. ноември 2023 г. Център за върхови постижения, двете бази се очертават като модерни мултидисциплинарни хъбове за развитие на науката и технологиите от студенти и преподаватели. В комплекса УНИТе са изградени 5 лаборатории, които са в сферата на ИКТ. Тяхната дейност е свързана предимно с виртуализация, 3D сканиране, прототипиране и смесена реалност. Изградена е и зала за видеоконферентна връзка, отговаряща на най-високите световни стандарти.⁵⁶

На 25.01.2023 г. към кмета на Община е учреден **Обществен съвет по икономически въпроси Русе** с представители на бизнеса, търговски камари, академични среди, браншови и различни граждански организации (общо 29). Основната цел на Съвета като експертно-консултативен орган е да подпомага местната власт и местното самоуправление при формиране на позиции, поемане на инициативи за развитие и провеждане на общинската политика по икономически въпроси. От обществения съвет се очаква да предоставя становища по актуални проблеми на икономическото развитие, както и да отправя предложения към Община Русе за политики и мерки при планиране и реализация на дейности за постигане на устойчив икономически растеж.

Разходи за НИРД, по области

	2020 г.	2021 г.	2022 г.
	хил. лв.		
Общо за страната	1 023 790	1 074 004	1 265 635
Северен централен район	28 219	29 452	39 502
Велико Търново	4 892	4294	5 723
Габрово	8 937	9438	9536
Разград	1 880
Русе	14 390	15 720	18 903
Силистра	3 460

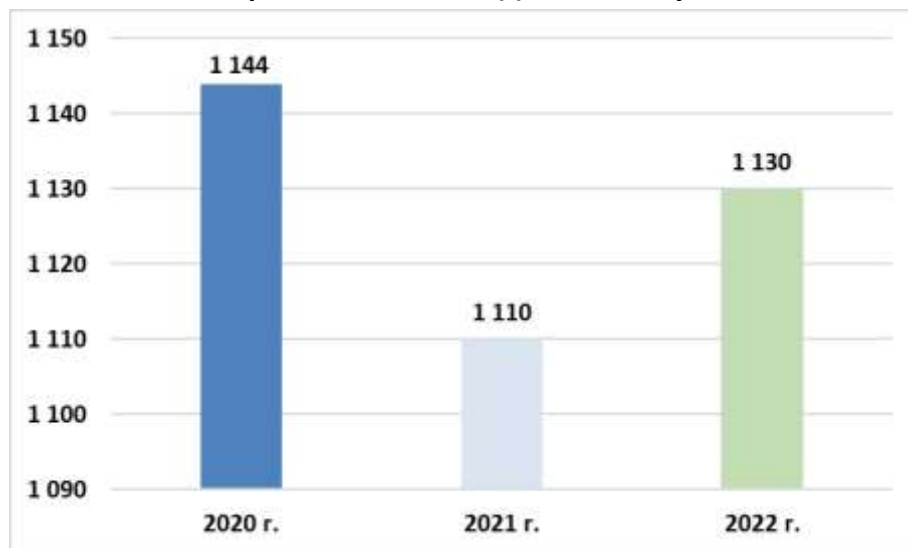
Източник: НСИ, Инфостат, Собствени изчисления

⁵ Източници: <https://obshtinaruse.bg/v-ruse-otkriha-tsentar-za-varhovi-postizhenia-v-oblastta-na-informatsionnite-i-komunikatsionni-tehnologii>

⁶ <https://rousse.info/%D0%BD%D0%BE%D0%B2-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B8%D0%B7%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81/>

Разходите за НИРД в Област Русе са относително ниски. През 2022 г. общо разходите за НИРД в областта са в размер на 18 903 хил. лв. и спрямо 2020 г. нарастват с 4 513 хил. лв., или с 31,36%.

Персонал зает в НИРД в Област Русе

Източник: НСИ, Инфостат

През 2022 г. персоналът, зает с НИРД в Област Русе, е 1 130 души, което е с 1,80% повече в сравнение с 2021 г. (20 души).

Инвестиции

През 2023 г. продължиха целенасочените действия за привличане на български и чуждестранни инвеститори в Русе, тъй като инвеститорите, носещи иновативни производства щадящи природата, са с потенциал да развият в региона и да повишават стандарта на живот на гражданите. Тези действия на местната власт постепенно превръщат Русе в притегателно място за инвеститори, в т.ч. чуждестранни, които изграждат високотехнологични производства от различни икономически сектори.

Според Индекса „Индустриално развитие“ на в. Капитал, който анализира регионалния потенциал за привличане на производствени инвестиции, Русе е на 2ро място в класацията за индустриално развитие в България. Според анализа, развитието на индустрията в Русе става все по-значимо, подобрява се производителността и се реструктурира местната индустрия, което води към по-ясно изразен мехатроника и аутомотив профил. Това подобрене на показателите води до утвърждаването на Русе като вторият най-индустриализиран регион след Софийска област. Индексът е изчислен чрез комбиниране на 8 индикатора, разделени в 2 основни групи:

- **Първата група от индикатори „Глобално конкурентна индустрия“** – поставят фокус върху способността на регионите да развият високопроизводителни промишлени дейности и да привличат инвеститори със силна експозиция към международните пазари;

- ✎ **Втората група индикатори „Устойчиво развитие“** – включва аспекти на способността на региона да създаде конкурентна среда, която не е силно зависима от малко на брой големи инвеститори, както и да постигне устойчив ръст на заплатите паралелно с такъв на производителността.

Ранкинг на големи индустриални зони в България

Рейтинг	Спрямо 2020 г.	Регион	Общ индекс индустриални развитие	Промяна на общ индекс спрямо 2020	Индекс Глобално конкурента индустрия	Индекс на устойчиво развитие
1	...	Софийска област	73	3 ↑	99	48
2	...	Русе	63	8 ↑	60	65
3	...	Пловдив	48	6 ↓	46	51
4	1 ↑	Варна	45	7 ↑	42	48
5	1 ↓	София-град	43	2 ↓	41	45
6	1 ↑	Бургас	38	2 ↑	46	30
7	1 ↓	Стара Загора	35	1 ↓	34	35

Източник: Русенска търговско-индустриална камара, <https://rcci.bg/>

През м. 2023 г. на Доходното здание, Община Русе организира среща на местния бизнес с изпълнителния директор на „Клъстер Тракия икономическа зона“. Срещата е в резултат на подписания през м. април 2022 г. Меморандум за сътрудничество между Община Русе и „Клъстер Тракия Икономическа зона“.

През 2023 г. в Русе стартира производство германската високотехнологична международна компания „ATN“. Компанията е с многостранна дейност – производство на механични и електрочасти (изработка на роботизирани машини). „ATN“ разполага със собствена производствена база в близост до гр. Мартен. За първата фаза на проекта българският екип ще премине специализирано обучение. Очаква се през следващите години „ATN“ да разшири обхвата на услугите и броят на служителите са се увеличи. Компанията е основана през 1999 г. като семеен бизнес. Клиентите на „ATN“ са Volkswagen, Mercedes, BMW и Porsche, както и доставчици на медицинска техника, възобновяема енергия и представители на строителната индустрия. „ATN“ развива дейността си в САЩ, Бразилия, Китай, Испания и Южна Африка, превръщайки се международен лидер, който участва дейно в местните икономики.⁷

През 2022/2023 г. „СГМ ПЛАСТИК“ ЕООД („SGM Plastics“) закупи общински имот в местността „Слатина“ – Индустриален парк – Русе, с площ от 21 652 кв. м. Компанията е производител на пластмасови детайли за индустрията. На българския пазар оперира от 2015 г. В имота ще се изгради нова производствена площадка за разширяване на съществуващото производство и развиване на нова дейност – „Дизайн и производство на матрици за шприцване на пластмаси“. Компанията прилага метода на шприцоване на пластмасови детайли и изделия, при което няма негативно въздействие върху околната среда. Максималният годишен капацитет ще бъде 300 тона.

⁷ <https://obshtinaruse.bg/germanskata-kompania-atn-zapochva-deynostta-si-v-ruse-prez-avgust>

През 2023 г. БАДЕР България КД откри нова производствена сграда в Русе, което е част от плана на компанията да продължи растежа и инвестициите си в региона. Сградата е с РЗП 10 хил. кв. м. и в нея работят над 400 служители. БАДЕР България КД е създадена през 2019 г. в гр. Русе. Компанията е част от германската Bader Leather, която е сред лидерите в производството на изтънчен кожен автомобилен интериор за компании като BMW, Mercedes, Audi и др. БАДЕР България КД разполага и с друга производствена сграда в Русе, в която се извършват дейностите по кроене на кожа.⁸

През 2023 г. германският производител на заключващи системи WITTE Automotive продължи да разширява пазарните си позиции и присъствието си в Източна Европа. На 18.09.2023 г. WITTE придоби мажоритарен дял от българския завод „Форез БГ“, основан през 2016 г. от чешкия собственик Forez Holding. След придобиването, WITTE, в който работят 70 души, се нарича WITTE Injection Molding Bulgaria. В същото време се разширява и производството на WITTE Injection Molding с около 50% от досегашната площ, като съответното хале е в процес на изграждане.⁹

Българската компания Solar MD, през 2023 г. откри фабрика за производство на батерии за съхранение на енергия в гр. Русе. Solar MD е сред членовете-съоснователи на АПСТЕ. Компанията специализира в разработването на авангардни системи за съхранение на енергия, с които да подпомогне революцията във ВЕИ сектора и да допринесе за по-устойчиво енергийно бъдеще. В Русе фабриката ще се занимава само с асемблиране, т.е. механично сглобяване и калиброване на софтуера на самите батерии.¹⁰

Германската компания Eberspächer, през 2023 г. направи първата копка на нов завод в гр. Русе, който ще произвежда електрически нагреватели за нуждите на автомобилния пазар в Европа. Производството ще започне в началото на 2024. Сградата е разположена в източната част на града в местността Слатина – Индустриалната зона и ще бъде с площ от 17000 м². Предвидени са производствени и логистични зони, офиси и столова, които ще бъдат разположени на 53000 м². Проектирането на сградата е насочено към устойчивост на енергийната консумация чрез фотоволтаична система на покрива, както и ефективна климатизация и отопление на производствените и офис зони. В дългосрочен план, служители на компанията ще достигнат до 500 души. До 2025 г. производство на нагреватели трябва да достигне 2,4 млн. бр./год.¹¹

През 2023 г. русенската модна фирма „Антоан Вилл“ стартира изграждането на нов модерен разпределителен център. Сградата ще бъде съобразена с изискванията за енергийна ефективност и автономност на енергозахранването. Разпределителният център ще бъде с разгърната площ от около 1200 м². Фирмата е основана през 1998 г. и е специализирана в производството на лека и среднотежка дамска конфекция.

⁸ <https://www.economy.bg/business/view/56269/Bader-Bulgariya-otkri-nova-proizvodstvena-sgrada-v-Ruse>

⁹ <https://www.economy.bg/business/view/56324/Germanskata-W%D0%86TTE-privodi-mazhoritaren-dyal-ot-rusenskata-Forez-BG%E2%80%9C>

¹⁰ <https://www.economy.bg/business/view/54706/Otkrivat-fabrika-za-baterii-za-syhranenie-na-energiya-v-Ruse>

¹¹ <https://www.economy.bg/business/view/54652/Germanskata-Ebersp%C3%A4cher-napravi-pyrva-kopka-na-zavoda-za-nagrevateli-za-elektromobili-v-Ruse->

Издадени сертификати по Закона за насърчаване на инвестициите и Правилника за неговото прилагане за 2022-2023 г. /млн. лв./

Сертификат №/дата	Инвеститор	Инвестиционен проект	Икономически дейности	Инвестиция за 3 год.	Нови работни места
Б-45/ 12.10.2023	„ДОМИНЕКС ПРО“ ЕООД	„Модернизация на производствена база и повишаване на енергийната ефективност“	Производство на строителен и мебелен обков; Производство на други мебели; Преработваща промишленост	7,98	65
А-246/ 15.11.2022	„ВИТТЕ Аутомотив България“ ЕООД	„Второ разширение на завод за производство на електронни и механични части за автомобилната индустрия“	Производство на други части и принадлежности за автомобили; преработваща промишленост; високотехнологично производство	23,0	302

Източник: Министерство на икономиката и растежа¹²

Над 80% от всички чуждестранни инвестиции в Община Русе са концентрирани в промишлеността. През последните години се отбелязва и сериозен ръст на вложенията в сектор „Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство“, както и в сектор „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения“. ¹³

¹² https://www.mig.government.bg/wp-content/uploads/2023/11/izd_sert_2008-202311.pdf

¹³ Инвестиционен профил на Община Русе, <https://investinruse.com/preki-chuzhdestranni-investitsii>

ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Общият брой на населението на Община Русе, към 31.12.2022 г. наброява 139 226 души, което представлява 2,16% от населението на България (6 447 710 души) и 73,42% от населението на Област Русе (189 623 души). В сравнение с 2019 г., населението на общината намалява с -9,5% (с -14 607 души), или средно с около -5 000 души на година. Това показва устойчива тенденция на спад в броя постоянно живеещите в Община Русе.

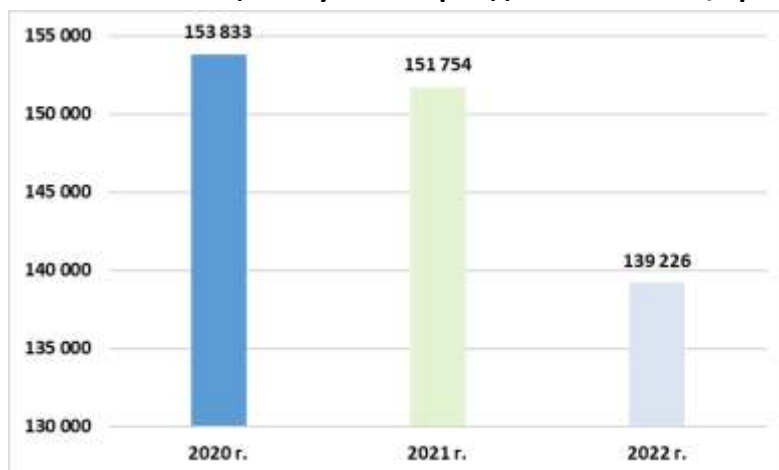
Население в Община Русе за периода 2020-2022 г.

Населени места	2020 г.	2021 г.	2022 г.
	Брой		
ОБЩИНА РУСЕ	153 833	151 754	139 226
Гр. Русе	135 440	133 813	123 134
Гр. Мартен	3 809	3 720	3 444
с. Басарбово	1 462	1 445	1 407
с. Бъзън	1 184	1 157	996
с. Долно Абланово	266	257	250
с. Николово	2 944	2 845	2 741
с. Ново село	1 174	1 133	1 031
с. Просена	592	572	479
с. Сандрово	1 501	1 464	1 251
с. Семерджиево	955	947	878
с. Тетово	1 777	1 749	1 440
с. Хотанца	690	677	484
с. Червена вода	1 796	1 742	1 469
с. Ястребово	243	233	222

Източник: НСИ, Инфостат, Регистър на населените места

През 2022 г. гр. Русе е с население от 123 134 души, което спрямо 2021 г. – намалява със -10 679 души, или с -7,88%. Общо населението на градовете (Русе и Мартен) към 31.12.2022 г. наброява 126 578 души и представлява 90,92% от общия му брой. Спрямо 2021 г. градското население намалява с -7,97, а селското – с -11,06%.

Население в Община Русе за периода 2020-2022 г. /брой/

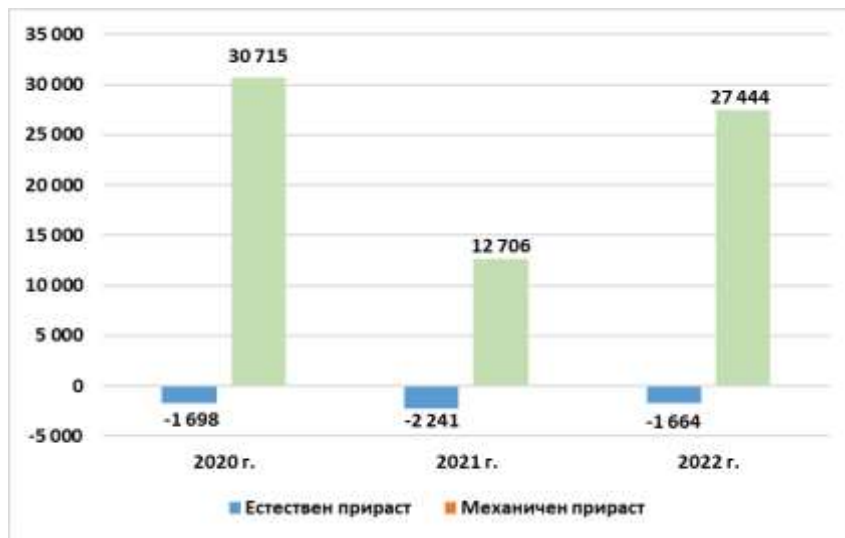

Източник: НСИ, Инфостат

През 2021-2022 г., отрицателните стойности на естествения прираст на населението на Общината намаляват – от -2 241 души на -1 664 души, т.е. с -577 души.

Механичният прираст оказва съществено влияние върху броя и структурите на населението в общината оказва, който през 2022 г. е плюс 233 души и нараства в сравнение с предходната година (162 души). 2022 г. е втората година след пандемията, през която се отчита положителен механичен прираст. През пандемичната 2020 г., механичният прираст е отрицателен (- 2 046 души).

Прираст на населението в Община Русе за периода 2020-2022 г. /брой/

Източник: НСИ, Инфостат

Във възрастовата структура се продължава тенденцията за остаряване на населението, т.е. нарастване дела на населението на 65 и повече навършени години. Населението в трудоспособна възраст в Община Русе в края на 2022 г. наброява 81 826 души, или 58,77% от общия брой в общината. Спрямо 2021 г., броят на трудоспособното население – намалява с -11,82% (т.е. с -10 958 души). В над трудоспособна възраст са 38 267 души (27,49%), а под трудоспособна възраст – 19 133 лица (13,74%).

Основни демографски показатели за периода 2020-2022 г.

Показател / Община Русе	Единица	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Градове	Брой	139 249	137 533	126 578
Села	Брой	14 584	14 221	12 648
Дял на населението на общината спрямо областта	%	72,31	72,78	73,42
Родени	Брой	1 132	1 150	979
Умрели	Брой	2 830	3 391	2 643
Коефициент на естествен прираст	‰	-10,9	-14,7	-11,9
Заселени	Брой	234 606	167 423	143 539
Изселени	Брой	203 891	154 717	116 095
Дял на населението подтрудоспособна възраст	%	14,20	14,28	13,74
Дял на населението в трудоспособна възраст	%	60,92	61,14	58,77
Дял на населението надтрудоспособна възраст	%	24,87	24,58	27,49

Източник: НСИ, Инфостат, И.П.И. „265 Истории за икономика“

Доходи

Доходите на домакинствата в Област Русе са под средните за страната. Доходът на лице от домакинството през 2021 г. е 8 155 лв., при 9 008 лв. в страната. Средната брутна месечна заплата на наетите на територията на общината 2022 г. е 1 451 лв. на месец, като спрямо 2020 г. (1 148 лв./месечно) нараства с 303 лв.¹⁴ Годишната динамика на брутните заплати в Русе през периода 2021-2022 г. – е 11,2%.¹⁵

Заплати и доходи в Община Русе за периода 2020-2022 г.

Показател	Мерна единица	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Средна брутна месечна заплата	лв.	1 148	1 305	1 451
Годишна динамика на брутните заплати	%	10,6	13,7	11,2
Средна брутна месечна заплата на наетите в публичния сектор	лв.	...	1 635	...
Средна брутна месечна заплата на наетите в частния сектор	лв.	...	1 221	...

Източник: И.П.И. <https://265obshtini.bg>

Пазар на труда

Застаряването на населението, образователното ниво на населението, специализацията на местната икономика имат отражение на пазара на труда.

Професионална структура на регистрираните безработни лица за 2023 г.

- ✦ Лица с работнически професии – 621 ср./месец;
- ✦ Специалисти – 807 ср./месец;
- ✦ Лица без квалификация – 555 ср./месец.

Брой сключени договори с работодатели по мерките за насърчаване на заетостта, вкл. по ПРЧР:

- ✦ Мерки за заетост и обучение по ЗНЗ – 12 договора;
- ✦ Национални програми за заетост и обучение по ЗНЗ – 9 договора;
- ✦ Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент 2 /аварийни дейности/ – 1 договор;
- ✦ Проект „Нова възможност за младежка заетост“ /ОПРЧР 2014-2020/ – 60 договора;
- ✦ Проект „Младежка заетост+“ /ПРЧР 2021-2027/ – 28 договора;

Брой безработни лица, включени в заетост по мерките за насърчаване на заетостта, вкл. по ПРЧР:

- ✦ Мерки за заетост и обучение по ЗНЗ – 17 лица;
- ✦ Национални програми за заетост и обучение по ЗНЗ – 25 лица;
- ✦ Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица- Компонент 2 /аварийни дейности/ – 21 лица;
- ✦ Проекти по ОПРЧР 2014-2020 – 68 лица;
- ✦ Проекти по ПРЧР 2021-2027 – 46 лица;

¹⁴ <https://265obshtini.bg/map/427>

¹⁵ <https://265obshtini.bg/map/429>

Брой включени безработни лица в квалификационни и преквалификационни курсове, вкл. по ПРЧР – 194 лица.

Брой заети лица, възползвали се от мерки за повишаване на професионалната квалификация и преквалификация, вкл. по ПРЧР – няма.

Национални/регионални програми, обхванали територията на Община Русе:

- ✦ Мерки за заетост и обучение по ЗНЗ;
- ✦ Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания;
- ✦ Национална програма „Помощ за пенсиониране“;
- ✦ Национална програма „Активиране на неактивни лица“;
- ✦ Национална програма „Мелпомена“;
- ✦ Проект „Нова възможност за младежка заетост“ /ОПРЧР 2014-2020/;
- ✦ Проект „Младежка заетост+“ /ПРЧР 2021-2027/;
- ✦ Проект „Родители в заетост“ /ПРЧР 2021-2027/.

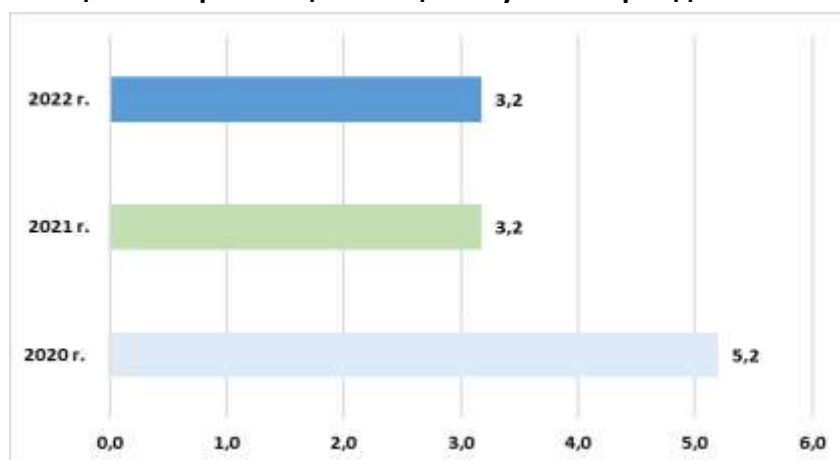
Осигуряване на достъп до заетост по проекти от Дирекция „Бюро по труда“

Проект	Статус	Финансиране хил. лв.	Източник
ПРОЕКТ 1 Програма „Старт на кариерата“	Приключил	6 469,36	Държавен бюджет
ПРОЕКТ 2 Национална програма „Активиране на неактивните“	Продължава до 31.12.2024 г.	20 286,43	Държавен бюджет
ПРОЕКТ 3 Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“	Продължава до 13.12.2024 г.	20 413,95	Държавен бюджет
ПРОЕКТ 4 Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент 2 /аварийни дейности/	приключил	26 024,33	Държавен бюджет

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Русе

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ и Агенция по заетостта, средномесечният брой на регистрираните безработни лица от Община Русе за 2023 г. е 1 983, равнището на безработица е 3,2%.

Равнище на безработица в Община Русе за периода 2020-2022 г.

Източник: Агенция по заетостта

Здравеопазване

През 2023 г. Община Русе продължава да осигурява медицинско обслужване във всички образователни институции, като е гарантиран достъп до здравни грижи на всяко дете от детска градина или учебно заведение. Освен това, здравното обслужване на населението, живеещо на територията на общината се осъществява от лечебни заведения за болнична помощ, извънболнична помощ и спешна медицинска помощ. Доболничната медицинска и стоматологична помощ са с предимно локален характер (в границите на общината), а болничната е с надобщинско значение.

От март 2023 г. Община Русе, Регионален съвет на Конфедерация на независимите синдикати в България /КНСБ/ и Синдикален регионален съюз /СРС/ на КТ „Подкрепа“ подписаха поредния колективен трудов договор / със срок от 2 години/ за работещите във функции „Здравеопазване“ и „Социални дейности“.

Отчетни разходи по Функция „Здравеопазване“ в Община Русе за периода 2021-2023г.

Показател	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	лв.		
IV. Функция „Здравеопазване“	7 577 971	9 991 866	10 175 408

Източник: Община Русе, <https://obshtinaruse.bg/byudzhet>

Разходите за здравеопазване в Община Русе, през 2021 г. са в размер на 7 577 971 лв., а през 2023 г. – 10 175 408 лв., като се отчита ръст на бюджета за общинско здравеопазване с 2 597 437 лв., или с 34,28%. През периода, Община Русе работи активно за осигуряване на нови работни места в общинското детско здравеопазване и осигуряване на качествена здравнопрофилактична грижа при отглеждането на децата в детските ясли.

Лечебни заведения в община Русе за периода 2020-2022 г.

Лечебни заведения	2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	Брой					
	Заведе-ния	Легла	Заведе-ния	Легла	Заведе-ния	Легла
За болнична помощ – общо	7	1 425	7	1 541	7	1 541
Многопрофилни болници	2	924	2	1037	2	1037
Специализирани болници	3	238	3	238	3	238
Центрове за кожно-венерически заболявания	-	-	-	-	-	-
Комплексни онкологични центрове	1	148	1	151	1	151
Центрове за психично здраве	1	115	1	115	1	115
За извънболнична помощ – общо	68	22	68	20	67	19
Диагностично-консултативни центрове	3	15	3	15	3	15
Медицински центрове	13	4	14	4	14	4
Дентални центрове	3		3		3	
Медико-дентални центрове	1	1	1	1	1	-
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	48		47		46	
Други лечебни и здравни заведения	4	2	4	4	4	2

Източник: НСИ, Инфостат

Към 31.12.2022 г. в Община Русе функционират 7 лечебни заведения за болнична помощ, които разполагат с 1 541 легла. В сравнение с 2020-2021 г. броят на болничните заведения (7) не се променя, а броят на леглата в тях се увеличава – със 116, или с 8,14%. Общината има политиката за освобождаване на лечебните заведения от внасяне на дивидент, с оглед използване на финансовите средства за инвестиции в материалната база и ново медицинско оборудване.

Основни показатели на лечебните заведения в община Русе, към 31.12.2022 г.

Лечебно заведение	Финансов резултат	Легла	Преминали болни	Използваемост на леглата
	хил. лв.	брой	брой	%
Общински				
ДКЦ 1 ЕООД	59	4
МЦ 1 ЕООД	6	1
ЦДМ 1 ЕООД	28	1
ЦПЗ ЕООД	49	115	1 977	95,89
КОЦ ЕООД	546	151	7 859	42,74
СБАЛПФЗ ЕООД	74	88	2 360	50,41
Държавни				
УМБАЛ Канев АД		543	25 499	58,71
Частни				
УМБАЛ Медика Русе ООД	9 115	494	24 223	51,78
СБАЛФРМ Медика ООД	1	90	2 405	52,33
СБАЛ Медика Кор ЕАД	1 258	60	4 543	70,85

Източник: Община Русе, справочник Здравеопазване, 2022 г. на РЗИ

През 2022 г. за закупуване на апаратура и за ремонт на помещения са изхарчени:

- ✦ От ДКЦ 1 ЕООД – 170 460 лв.
- ✦ От ЦДМ 1 - Русе ЕООД – 210 787 ля.
- ✦ От КОЦ ЕООД – 122 020 лв.
- ✦ От СБАЛПФЗ ЕООД – 517 192 лв.

Основни показатели за периода 2021-2023 г.

Показател / Община Русе	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Лекари	Брой	707	720	...
Население на един лекар	души/лекар	215	153	...
Легла в лечебни заведения за болнична помощ	Брой	1 541	1 541	...
Аптеки	Брой	...	88	88
Население на една аптека	души/аптека	...	1 736	1 590
Болници с държавна, общинска и частна собственост	Брой	10	10	10

Източник: НСИ, Инфостат, И.П.И. „265 Истории за икономика“

От м. май 2023 г. Община Русе реализира две нови програми за промоция и профилактика на детското здраве:

- ✦ Програма „Моите зъбки – здрави и бели“;
- ✦ Програма „Да опазим очите на децата“.

От май 2023 г. е разкрит нов пункт за предоставяне на храна от Детска млечна кухня в кв. Средна кула.

През 2023 г. Община Русе продължава Програма „Асистирана репродукция“, която с решение на Общински съвет – Русе осигурява средства за подпомагане на двойки с репродуктивни проблеми в община Русе в две направления – финансово подпомагане на изследвания, свързани с подготовката за асистирана репродукция извън тези, които се заплащат от Националната здравноосигурителна каса и проведени процедури по асистирана репродукция.

В периода Община Русе осигурява медицинско обслужване във всички образователни институции, което гарантира достъп до здравни грижи на всяко дете от детска градина и учебно заведение.

През м. май 2023 г., във връзка с Международния ден на детето – 1 юни, Община Русе организира Дни на отворените врати в детските ясли и детска млечна кухня. Целта на инициативата е предоставяне на възможност родителите да се запознаят с режима, условията и атмосферата в детските ясли. По време на инициативата родителите са информирани за режимните моменти при отглеждане на децата в детските ясли, адаптацията и социализацията на децата, както и за реда и условията на кандидатстване и прием в общинските детски ясли

Образование

Финансирането на дейностите от Функция: III. „Образование“ е предимно с държавни средства и се дофинансира със собствени на Община Русе средства /главно в детски градини, а при необходимост в училищата – за капиталови разходи/.

Отчетни разходи по Функция „Образование“ в Община Русе за периода 2021-2023 г.

Показател	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	лв.		
III. Функция „Образование“	65 148 776	69 696 215	84 203 999

Източник: Община Русе, <https://obshtinaruse.bg/byudzhet>

През периода, Община Русе запазва тенденцията за увеличение на разходите във Функция: III. „Образование“.

В Община Русе картата от образователни институции включва пълна гама от заведения както за предучилищно образование (детски градини), така и училища (основни, средни, профилирани), професионални гимназии и университети. Параметрите на образователната инфраструктура в общината са функция от броя на лицата в съответната възраст.

През 2023 г. Община Русе продължава реализирането на дейности, политики, както и проекти, насочени към обхващане на всички деца в предучилищна и училищна възраст в образователната система с цел гарантиране правото им на образователни услуги и недопускане на неграмотност. Приоритет са децата от уязвимите групи.

Русе е първият български град, в който за учениците от 3 клас е осигурено обучение по роботика, виртуална и добавена реалност, а във всяка детска градина се прилагат иновативните методи на Лего обучението.

Продължава активната работа с внедрените Google Workspace технологии в общинските детски градини и отдел „Образование, спорт и младежки дейности“, като се подновиха абонаментите.

През м. март 2023 г. РМС №236/2022 г. за безвъзмездно прехвърляне правото на собственост върху имота частна държавна собственост е изменено. С промените имотът предстои да бъде предоставен за нуждите на „Център за специална образователна подкрепа – Русе“ за осъществяване на социална и образователна дейност за деца със специални потребности.

Община Русе съдейства активно на училищните ръководства относно поддържането на материалната база в тях и инициира дейности, които трайно да подобрят условията, в които се осъществява образователния процес:

- ✦ Продължава изграждането на нова детска градина в Централна градска част с административен адрес ул. „Дондуков Корсаков“ №3;
- ✦ проектът на Община Русе за укрепването на аварирания физкултурен салон в ОУ „Иван Вазов“ – Русе получи одобрение от Министерството на младежта и спорта. Избран бе изпълнител за дейностите и се очаква те да стартират в най-кратки срокове;
- ✦ с допълнителни финанси и нов изпълнител ще продължи изграждането на плувен басейн и спортна зала в двора на СУ „Васил Левски“ – Русе;
- ✦ по програмата на образователното министерство за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища;
- ✦ община Русе спечели проекти за подобряване на енергийната ефективност на 4 образователни сгради и достъпността (в ЦПЛР – Общежитие за средношколци, гр. Русе; в общежитие на ПГСС „Ангел Кънчев“ – Образцов Чифлик“; в ОУ Отец Паисий – гр. Русе /вкл. STEM среда/; ДГ „Слънце“ – с финансиране от НПВУ;
- ✦ община Русе спечели проект за подобряване на енергийната ефективност на 4 образователни сгради в ДГ „Зора“ – финансиране от НДЕФ.

Данните за общинските детски градини показват, че през учебните години 2021/2022 и 2022/2023 има слаба тенденция към намаление на техния капацитет и на броя на записаните в тях деца.

Общият брой на педагогическия персонал, зает в детските градини в Община Русе е 409 и в сравнение с 2021/2022 учебна година (395 души) остава почти непроменен. Детските учители са 389, или 95,11% от педагогическия персонал (2022/2023 год.).

На територията на община Русе осъществяват дейност 17 общински училища, 11 от които са разположени в административния център на общината гр. Русе, или близо

65% от тях. Останалите 6 училища са в гр. Мартен и в селата Николово, Ново село, Семерджиево, Тетово и Хотанца.

През периода 2021-2023 г. броят на учениците, обучаващи се в училищата на територията на общината остава сравнително постоянен.

През 2022 г. и 2023 г. Община Русе сключи партньорско споразумение с Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Пеньо Пенев“ – Русе. Чрез него се организира и реализира обучение чрез работа (дуална система на обучение) на ученици във втори гимназиален етап, обучавани по професионално направление „Архитектура, урбанизъм и геодезия“ по специалности „Геодезия“ и „Архитектурна реставрация“ и от професия „Геодезист“ и „Техник-реставратор“.

От 01.02.2023 г. в изпълнение на ПМС №10/25.01.2023 г. децата до 10-годишна възраст пътуват безплатно в обществен транспорт, а стойността на абонаментните карти за учащи в градския и междуселищния транспорт и за възрастни граждани в градския транспорт бяха намалени и са с по-ниска цена за посочените категории пътници.

Основни показатели /брой/

Показатели / Община Русе	Учебна година	
	2021/2022 г.	2022/2023 г.
Детски градини		
ОБЩО	24	24
Деца	4 389	4 336
Педагогически персонал	395	409
Детски учители	371	389
Места	4 934	4 850
Места на 100 деца	112	112
Групи	187	184
Училища		
ОБЩО	42	...
Общообразователни училища	29	...
Училища по изкуствата	1	...
Спортни училища	1	...
Професионални гимназии	11	...
Учащи	11 814	11 640
Новоприети	812	...

Източник: НСИ, Инфостат

Социални услуги

Община Русе запазва лидерските си позиции в предоставянето на качествени социални услуги за деца и пълнолетни лица. След проведени конкурси са сключени договори с 11 доставчици на социални услуги.

На всеки третокласник в Русе вече е осигурено от общината безплатно обучение по роботика и софтуерно кодиране в училище.

Във внедряваната ГИС-система, община Русе предвижда и тематична карта „Социални услуги“, която система вече достъпа безплатно за гражданите.

От м. януари 2023 г. съгласно Закона за българския жестомимичен език (ЗБЖЕ) Община Русе създаде условия за административно обслужване на глухи и сляпо-глухи

лица в двата центъра за административно обслужване. Сключен е договор с лице владеещо жестомимичен език, предложено от „Сдружение на глухи и сляпо-глухи лица“ в гр. Русе.

Община Русе продължи да провежда социална политика на подпомагане на социално слаби граждани посредством предоставяне на жилищни имоти за настаняване на нуждаещите се.

През отчетния период са разкрити следните нови социални услуги:

- Център за грижа за лица с различни форми на деменция /по проект на Община Русе/ – 01.07.2022 г. От 01.07.2023 г. се предоставя като държавно делегирана дейност;
- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства – 01.07.2022 г. От 01.07.2023 г. се предоставя като държавно делегирана дейност;

За успешната работа в сферата на социалните услуги Община Русе получи две награди през 2023 г.:

- за работата на екипа на Община Русе с украинските граждани, като номинацията е от Института по публична администрация;
- „Златна ябълка“, във връзка с разкриване на новата услуга Кризисен център за деца чужди граждани и деца бежанци в риск.

Община Русе през периода продължава да реализира проекти за развитие на социалните услуги, за откриване на нови социални услуги и за ремонтиране, модернизация на съществуващата социална инфраструктура.

На 14.06.2023 г. представителят на УНИЦЕФ за България Кристина де Бройн и Кметът на Община Русе подписаха меморандум за сътрудничество с УНИЦЕФ (Детския фонд на ООН). Целта е да се реализират съвместни дейности и мерки за посрещане на нуждите на децата и семействата бежанци и мигранти в България. Кризисният център за непридружени деца, чужди граждани и деца бежанци в риск е единственият по рода си в България, като представителите на Детския фонд на ООН подчертаха желанието си той да продължи да се развива и да бъде образец за работа и за останалите български общини.

Култура и туризъм

Политиката на Община Русе в областта на културата се осъществява от отдел „Култура“. Общинската Програма „Култура“ за финансиране на проекти в областта на културата и изкуствата от местния бюджет от години е важен инструмент за повишаване качеството на културния продукт, за стимулиране и подкрепа на творческия сектор и културното предприемачество, както и за укрепване капацитета на културните оператори.

През 2023 г. правилникът на Програма „Култура“ е оптимизиран с цел подобряване на процедурите по изпълнение на програмата, като е въведена нова система за оценка на проектите предложения, базирана на външна и независима експертиза. Това повишава съществено интереса към Програмата, за която през 2023 г. кандидатстват общо 46 организации. От тях 30 получават финансиране на обща стойност 119 970 лв. За периода 2020-2023 г. броят на финансираните по програмата проекти е 111.

Проекти по Програма „Култура“

Година	Кандидатстващи организации	Финансирани проекти	Одобрена сума
	брой		лв.
2021 г.	37	28	100 000
2022 г.	38	28	110 000
2023 г.	46	30	119 970
ОБЩО	121	86	329 970

Източник: Отчет на Кмета на Община Русе за мандат 2019-2023 г.

През 2023 г. са реализирани редица мащабни регионални, национални и международни фестивали, конкурси и събития в различни области на съвременната култура, привлекли аудитория, участници и професионални групи и артисти от България и различни страни на Европа и света:

- ✦ Movement International Dance Competition;
- ✦ Есенен салон на изкуствата и културата;
- ✦ Международен конкурс за Екслибрис;
- ✦ Международен литературен фестивал на МД „Елиас Канети“;
- ✦ Международен танцов фестивал „Танцуващата река“;
- ✦ Международен фестивал „Грийн Рок Фест Русе“;
- ✦ Международен фестивал „Живи статуи“;
- ✦ Международен фестивал „Мартенски музикални дни“;
- ✦ Международен фестивал „София филм фест в Русе“;
- ✦ Международно биенале „МиниАрт – Изкуството на миниатюрата“;
- ✦ Национален конкурс за литература и журналистика „Стоян Михайловски“;
- ✦ Национален фолклорен конкурс за деца и младежи „Дунавски славеи“;
- ✦ Национална джаз среща;
- ✦ Националната литературна награда „Елиас Канети“;
- ✦ Регионален фолклорен събор „Златната гъдулка“;
- ✦ Церемония по връчването на Наградите „Русе“;
- ✦ Други.

Функциониращите на територията на община Русе 25 народни читалища оформят важен и специфичен сегмент от общия културен контекст, свързан с един от основните приоритети в дейността на общината – ускорено развитие на малките населени места и общности.

Общината успя да модернизира поетапно общинския читалищен сграден фонд, като за целта инвестира средства за ремонтни дейности и закупуване на климатици за читалищните сгради в Русе и малките населени места.

Партньорските инициативи на общината с редица оператори и организации от публичния и неправителствен сектор през последната година очертаха ключови за културния живот на Русе действия и събития. Русенските читалища регистрираха напредък и в оптимизирането на библиотечните услуги и развитието на читалищните библиотеки като съвременни информационни, образователни, културни и интернет центрове. Този процес е във висока степен валиден за 8-те русенски читалища, включени в Програмата „Глобални библиотеки“ – НЧ „Захари Стоянов 1937“ – гр. Русе, НЧ „Георги Бенковски 1937“ – гр. Русе, НЧ „Просвета 1928“ – гр. Мартен, НЧ „Пробуда 1901“ – с. Николово, НЧ „Пробуда 1907“ – с. Тетово, НЧ „Надежда 1908“ – с. Ново село, НЧ „Тома Кърджиев 1873“ – с. Червена вода, и НЧ „Просвета 1927“ – с. Семерджиево. Интегрирани в програмата, тези читалища придобиха значителен технологичен ресурс (компютри, периферия, софтуер), с който поставиха началото както на процеса на дигитализация и електронно управление на библиотечните фондове, така и на развитието на онлайн услугите и комуникация с потребителите.

В периода 2020-2023 г. Общината ремонтира и модернизира поетапно голяма част от общинския читалищен сграден фонд, като за целта инвестира общо над 400 000 лв. за ремонтни дейности и закупуване на климатици за читалищните сгради в Русе и малките населени места. В допълнение към това общината осигури през отчетния период и сериозна сума за дейност на читалищата, с което общата стойност на средствата, инвестирани в развитието на русенските читалища за периода, достигна над 522 хил. лв.

През 2023 г. е възобновена традицията за провеждане на Русенския карнавал.

В партньорство с креативните индустрии в града като Дунавска задруга на художествените занаяти, Русенска занаятчийска камара, Сдружението на художниците и много други през 2023 г. Община Русе организира 19-ото издание на Туристическото изложение „Уикенд туризъм“ и 15-ия Фестивал на туристическите забавления и анимации. В тридневното събитие традиционно вземат участие туроператори, хотелиери, занаятчии, представители на общини и музеи. Осъществени са информационни турове за представители на туристическия бранш с цел презентиране на Русе и региона като туристическа дестинация – пред туроператори, туристически агенти и екскурзоводи, които в рамките на 3 дни се включват в предлаганите възможности за туризъм.

През 2022 и 2023 г. бе организирано най-новото събитие в туристическия календар на Русе – Празникът на тортата „Гараш“, което се реализира в партньорство с русенския сладкарски бизнес. За две години събитието се утвърди като емблематично и чакано от гражданите и гостите на града.

Спорт

Подпомагането от Община Русе на спортните клубове са регламентирани в Наредба за финансово подпомагане на русенски спортни клубове и спортни дейности в Община Русе, приета от ОБС-Русе.

През 2023 г. за ремонт и поддържане на съществуващи детски и спортни площадки са осигурени с 20 хил. лв. повече, като по този начин средствата достигат 150 хил. лв.

От 02-04.06.2023 г. в лесопарк „Липник“ се проведе Световната купа по канукаяк маратон. В нея участие взеха отбори от 13 държави. Във връзка с мероприятиято е обновена спортната база, изградени са хангари за лодки, обновен е hostelът, асфалтирани са прилежащи пространства.

През 2023 г. чрез спечелен проект по програма на МОН са обновени спортната площадка в двора на СУПНЕ „Фридрих Шилер“, спортната площадка в дворното пространство на ОУ „Ангел Кънчев“ и на МГ „Баба Тонка“.

Община Русе ежегодно финансира дейности по извършване на профилактични медицински прегледи на спортуващи деца и ученици от общината в Спортен комплекс „Ялта“, Спортен комплекс „Дунав“ и Спортен комплекс „Локомотив“. По предложение на общинска администрация размерът на средствата в бюджета за 2023 г. са в размер на 69 000 лв.

Ежегодно Община Русе съдейства за организирането на Международен пробег на свободния дух Русе-Гюргево, Световен ден на предизвикателството, Световен ден на ходенето, Европейска седмица на спорта, работнически спортен фестивал. През 2023 г. Русе стана домакин на ултрамаратон „Дунав 24 ч.“.

С Решение №901 по Протокол №34/19.05.2022 г. на Общински съвет – Русе, Община Русе внесе като непарична апортна вноска в капитала на „Общински пазари“ ЕООД правото на строеж върху поземлен имот, представляващ плувен комплекс, находящ се в Парк на младежта, гр. Русе, за изграждане на многофункционален комплекс, включващ закрит плувен комплекс със застроена площ 2 757,13 кв. м. През юни 2023 г. първите стъпки по реализирането на строежа.

Ред и сигурност

Община Русе има изградено „Звено за реагиране при кризи“. Организацията и дейността на тази структура се определя и осъществява съгласно, чл. 3 и чл. 5 от ПМС №258/02.12.2005 г. и във връзка с изпълнението на Глава четвърта, раздел трети на Закона за защита при бедствия. Утвърден е правилник за организация и управление на „Звено за реагиране при кризи“ към Община Русе. „Звено за реагиране при кризи“ осъществява своите функции на територията на населените места в община Русе /Басарбово, Мартен, Николово, Ново село, Просена, Сандрово, Семерджиево, Тетово, Хотанца, Червена вода, Ястребово, Долно Абланово, Средна кула, Долапите, Бъзън, ДЗС и Образцов чифлик/.

Експерти от отдел „Управление при кризи“ са взели участие в 48 превантивни проверки на хидротехнически съоръжения и обекти с висок и нисък рисков потенциал. На основание чл. 41 от ЗЗБ, във връзка с Решение №347/16.10.2008 г. на Общинския съвет в Община Русе има създадено доброволно формирование (ДФ) в състав от 40 доброволци към 30.09.2023 г. Всички доброволци имат сключени договори с кмета на общината и са вписани в регистъра на доброволното формирование с персонален идентификационен номер.

През 2023 г. на територията на община Русе не е обявявано „бедствено положение“.

През 2023 г. Община Русе подписа договор за доставка на софтуерен лиценз за внедряване на система за дигитално регистриране на неправилно паркирали ППС и налагане на съответните санкции по Закона за движението по пътищата. По този начин дейността ще бъде значително оптимизирана и улеснена, като служителите чрез таблет и мобилен принтер, който ще е свързан с него, ще издават неприсъствени фишове в отсъствието на водача на място и информацията директно ще се отразява в системата на дирекция „Местни данъци и такси“.

През 2023 г. се разработи и стартира процедура по разработка и внедряване на система за сигнали. Предвидено е да има интеграция с деловодната система на Община Русе, като по този начин всеки създаден и пуснат в системата сигнал ще бъде насочен към съответната структура по компетентност на Общината. Връзката и контактът с гражданите и общинска администрация ще се повиши, като е предвидено гражданите да имат обратна връзка и актуална информация, докде е стигнал и решен ли е съответния проблем, за който са сигнализирали. Системата се планира да бъде внедрена до началото на есента на 2023 г.

ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ

Инфраструктура

През анализирания период, общинската администрация в Русе продължи усилията си за превръщане на „Общински транспорт“ в единствения превозвач в рамките на града. През 2023 г. вече дружеството разполага с 20 нови електробуса с 20 бавнозарядни станции за тях, като всичките са доставени и изпълняват редовни маршрутни разписания. Доставени са 4 бързозарядни станции 600 V, като същите са монтирани на крайни спирки по маршрутите на електрическите автобуси. През м. ноември 2023 г. са доставени 15 нови тролейбуса, а през м. септември 2023 г. са доставени допълнителни 10 употребявани автобуса MAN, които са климатизирани и осигуряват достъпна среда за колички и хора с увреждания.

За периода от 2022 г. до средата на 2023 г. е изпълнена процедура за закупуване и доставка на употребявани превозни средства за нуждите на „Общински транспорт“ ЕАД – 24 градски автобуса „Ван Хоол“. Те са нископодови и климатизирани. Тези

превозни средства са включени в лиценза на „Общински транспорт“ ЕАД за обществен превоз на пътници и поетапно се въвеждат в експлоатация по част от градските автобусни линии.

От 2023 г. „Общински транспорт Русе“ ЕАД започва обслужването на автобусни линии, което се явява първи етап от поемане на максимална част от обществения превоз на пътници.

На 29.03.2023 г. е сключен и договор за партньорство с „Евротекс“ ООД, съгласно който бяха разположени още 10 съда за разделно събиране на текстил. Количеството на разделно събираните отпадъци от текстил и обувки за периода е 413,013 тона.

През 2023 г. бе подновен договорът за сътрудничество с „М-Текс рециклиране на текстил“ ООД, като от старта на партньорството до момента са събрани 235,6 тона отпадъци от текстил и обувки

От 2023 г. започнаха дейности по поставяне и обслужване на контейнери за строителни отпадъци. Предоставен е и нов контейнеровоз.

В началото на 2023 г. Община Русе сключи договор за събиране и транспортиране на битовите отпадъци от кварталите Средна кула, Долапи, ДЗС, Образцов чифлик и Долно Абланово и малките населени места. Съгласно договорните отношения, изпълнителят следва в срок до 12 месеца да въведе в експлоатация интегрирана система за индивидуално отчитане на количеството на всеки съд за битови отпадъци. Системата ще включва сметосъбиращи автомобили, снабдени с автоматична система за претегляне на теглото на отпадъка и съдове за съхраняване на битови отпадъци, оборудвани с чипове, чрез които ще се предава информация за количеството на отпадъците в съда в момента на обслужването му от сметосъбиращ автомобил.

От лятото на 2023 г. започнаха да действат и мобилните центрове за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, в които всеки делничен ден могат да се предават за оползотворяване и опасни отпадъци.

Изготвен е морфологичен анализ на състава и количеството на битови отпадъци, образувани на територията на община Русе, съгласно методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед №РД-149/26.02.2019 г. на министъра на околната среда и водите. Анализът е изготвен към 14.04.2023 г. и е съгласуван с МОСВ, като е получено положително становище за резултата.

На 01.06.2023 г. официално бе открит и въведен в експлоатация буферен паркинг за 600 бр. тежкотоварни автомобили и 80 бр. за леки автомобили, като с това са премахнати опашките от чакащи и паркиращи тирове по бул. „България“, бул. „Тутракан“ и пътя Русе-Мартен. Наред с това е въведена електронна опашка, която дава възможност на шофьори, престояващи на който и да е паркинг на територията на общината, да получат пореден номер и да бъдат информирани за възможността да преминат КПП. Съоръжението е изградено въз основа на учредено възмездно право на строеж, като след изтичане на 30-годишния срок имотът и всички направени подобрения в него ще останат собственост на Община Русе. Въз основа на договора Русе операторът „Тир

Паркинг Русе“ ще заплати в началото 1 млн. лв. и е задължен ежегодно да изплаща малко над 600 хил. лв. към общинския бюджет.

От 01.04.2023 г. ОП „Паркстрой“ поддържа нови обекти – Централна градска част, Младежки парк и Парк на Възрожденците. В резултат стартира назначаването на работници и ръководители на екипи. Доставени са нова техника и инструменти.

През 2023 г. се проведеха две залесителни инициативи с гражданското общество, както следва:

- до бл. „111, кв. Чародейка – Юг;
- между бл. „2“ и бл. „3“ в кв. Дружба 1.

Чрез реализираните ежегодни програми за залесяване към 28.03.2023 г. са засадени 638 дървета и 180 храсти на територията на гр. Русе.

За периода до края на 2022 г. са монтирани 259 пейки в паркове, градини и междублокови пространства, като за 2023 г. са предвидени за монтаж още 90.

В началото на 2023 г. са извършени съвместни проверки с РДНСК – Русе, РИОСВ – Русе и Община Русе в 9 предприятия, потенциални източници на замърсяване на въздуха в гр. Русе относно екологосъобразната им експлоатация.

През периода е избран изпълнител за изграждането и на втори тир паркинг с по-малък капацитет. Той също ще бъде на бул. „България“, в близост до буферния паркинг и е собственост на Община Русе. Средствата за строителството възлизат на 3 млн. лв. и са осигурени с постановление на Министерския съвет. На паркинга се предвижда строителство на бетонова площадка за паркиране на тирове със 75 паркоместа, острови с тротоари и озеленени площи заедно с техническата инфраструктура, тоалетна

През 2023 г. Летище Щръклево е предоставяне на концесия на „Еърпорт Русе“ ООД /“ЩРАПЛАН“ и „СТРОЙПРОЕКТ“/. На Дружество е учредено безвъзмездно право на ползване на Летище Русе за срок от 10 год.

АДМИНИСТРАЦИЯ

Селищна мрежа

Селищната мрежа в общината включва два града – Русе и Мартен, както и 12 села. Тринадесет /13/ от населените места на територията на Община Русе са със статут на кметство с избран кмет, а едно е със статут кметство с назначен кметски наместник (до м. октомври 2023 г.). С измененията на Закона за административно-териториалното устройство в Република България през 2023 г. бяха проведени местни избори в с. Долно Абланово и бе избран кмет на кметството.

На основата на определени критерии е формиран Агломерационен ареал с център Русе, в обхвата на който попадат три общини от област Русе – Русе, Сливо поле и Иваново. За неговото ядро и център е определен гр. Русе, в който през 2022 г. живее над 80% от населението на ареала.

Население по постоянен и настоящ адрес в Община Русе, към 15.12.2023 г.

№	Населено място	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Статут
		Общо	общо	
		Брой		
1.	гр. Русе	157 341	141 157	Общински център
2.	гр. Мартен	3 637	3928	Кметство
3.	с. Басарбово	1 265	1 505	Кметство
4.	с. Бъзън	1 252	1 264	Кметство
5.	с. Долно Абланово	162	254	Кметство
6.	с. Николово	2 623	2 966	Кметство
7.	с. Ново село	1 211	1 300	Кметство
8.	с. Просена	552	624	Кметство
9.	с. Сандрово	1 191	1 486	Кметство
10.	с. Семерджиево	1 273	1 079	Кметство
11.	с. Тетово	2 017	2 061	Кметство
12.	с. Хотанца	852	854	Кметство
13.	с. Червена вода	1 244	1 834	Кметство
14.	с. Ястребово	398	286	Кметство
	ОБЩО:	175 018	160 601	

Източник: ГРАО, https://www.grao.bg/tna/t41nm-15-12-2023_2.txt

Към 31.12.2023 г., с. Николово е най-голямото и единственото село, с население над 2 000 жители. Следващите по големина села са Червена вода и Тетово. Най-малките села в общината са Ястребово и Долно Абланово, в които живеят около 0,3% от цялото население на Община Русе.

През периода 2021-2022 г. Община Русе продължава ежегодно да планира и инвестира средства за благоустрояване, за ремонт и рехабилитация на уличната мрежа, за развитие на читалищната дейност, за въвеждане на мерки за енергийна ефективност и др., с цел подобряване на физическата и жизнена среда в малките населени места на територията на общината.

Община Русе се включваше редовно в инициативите „Да изчистим България заедно“. Служители на общинска администрация почистиха междублокови пространства и детски площадки.

Жилищни условия

По процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап I“ по Националния план за възстановяване и устойчивост Община Русе одобри 26 сдружения на собствениците за финансова подкрепа за издаването на технически паспорти и направата на енергийни обследвания и архитектурни заснемания. Договорите за финансиране на одобрените блокове са на обща стойност 994 443,08 лв. при предвидени 1 млн. лв. в бюджета на Общината.

Освен това, Община Русе е сред малкото в страната, които осигури заемообразни средства от собствения си бюджет за финансиране издаването на сградни паспорти и извършването на енергийни обследвания, необходими на сдруженията на собствениците при кандидатстването по програмата. Наред с финансовата подкрепа Община Русе осигури и ежедневни консултации с експерти, разясняващи на гражданите условията за кандидатстване по програмата за саниране.

Община Русе продължава да провежда социална политика на подпомагане на социално слаби граждани посредством предоставяне на жилищни имоти за настаняване на нуждаещите се.

С оглед обновяване на остарялата материална база на общинските жилища, както и за придобиване на нови недвижими имоти, предвид извършените изменения и допълнения на Наредба №6 за условията и реда за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и разпореждане с жилища общинска собственост на ОБС-Русе, и през 2023 г. са предприети действия за предлагане за продажба на общински жилища на правоимащи наематели.

С Решение №307, прието с Протокол/№14/19.11.2020 г. на ОБС-Русе, е приет Правилник за изменение на Правилника за дейността на ОП „Управление на общински имоти“, според който предприятието има нова организационно-управленска структура. ОПУОБИ управлява предоставената му общинска собственост, изрично посочена в списъци, утвърдени с решение на ОБС-Русе, по предложение на кмета. Списъците периодично се актуализират и изменят, съобразно нуждите на гражданите.

Към настоящия момент действат утвърдените списъци с Решение №1179, Прието с Протокол №44/24.01.2023 г. на ОБС-Русе, както следва:

- Списък №1 на общинските жилища за настаняване под наем на граждани с установени жилищни нужди, включващ 1 541 бр. апартаменти и 193 бр. къщи;
- Списък №2 на общинските жилища от ведомствения фонд, включващ 77 бр. апартаменти, 2 бр. апартаменти – защитени жилища и 2 бр. апартаменти - приемни;
- Списък №3 на общинските жилища от резервния фонд, включващ 260 бр. жилищни имота – апартаменти и обособени самостоятелни обекти в къщи.

С цел подобряване на жилищната среда и условията на живот на гражданите, Община Русе планира и изпълни редица дейности през периода 2022-2023 г. Продължава да се работи интензивно за подобряване на микроградската среда – междублокови пространства, тротоари, паркове, осветление, пейки и други нейни елементи.

С цел идентифициране на възможни варианти за изграждане на места за паркиране в града, поетапно изграждане на паркоместа тип „джобове“, а където е удачно, и на нови паркинги или ремонт на съществуващи, е извършено проучване на места, подходящи за изграждане на паркоместа. Извършен е цялостен теренен оглед на всички междублокови пространства и обособени места за паркиране в тях.

Текущите задачи на отдел „Устройствени планове и кадастър“ са свързани с издаване и презаверяване на скици, от издаването на които са изтекли 6 месеца; геодезическа проверка на строежи за жилищни, обществени и производствени сгради и техническа инфраструктура; издаване на удостоверения по Закона за устройство на територията и Закона за кадастъра и имотния регистър.

Трансгранично и международно сътрудничество

Пред последната година се поддържа динамична политика по отношение на международното сътрудничество, като в Община Русе на посещение са били редица посланици и представители на посолствата на различни държави от Европа и Азия.

Наред с установените нови партньорства Община Русе поддържа отлични отношения в духа на сътрудничество и разбирателство с местната власт в Гюргево, Румъния. Разменени са няколко посещения между представителите на двете администрации, които са в непрекъснат контакт относно възможностите за сътрудничество по европейски проекти.

Общинските съвети на Русе и Гюргево проведоха съвместни заседания през 2022 г. и 2023 г. В присъствието на двамата кметове и с тяхната подкрепа бяха подписани Декларация за изграждането на втори мост между двата града и Декларация за ускорени действия в посока приемането им в Шенгенското пространство. Двата общински съвета, подкрепени от кметовете на Русе и Гюргево, приеха създаването на обща комисия, която ще обсъжда значими теми за гражданите на двете общини на съвместни заседания всеки месец.

Община Русе кандидатства за финансиране съвместно с Община Гюргево и подаде успешно две проектни предложения по **Програмата за трансгранично сътрудничество „Interreg VI-A Румъния — България“ 2021-2027 г. :**

- „ReNature, Зелено моделиране на градски зони, създаване на нови системи за отдих и забавления на открито“. В рамките на проектното предложение се предвижда изграждането на парк в кв. Здравец върху общински имот на бул. „Липник“ №121 върху площ от 25 дка, в североизточната част на града, до МОЛ Русе. Проектното предложение включва паркът да бъде изграден с естествени и екологосъобразни материали, вместо с т.нар. „сива инфраструктура“. Обособена е зона за пикник, за събития и срещи, както и детска площадка;
- „Партньорство за трансгранично сътрудничество между български и румънски публични институции за по-зелен регион Гюргево-Русе“. Община Русе ще проучи състоянието на водните тела на нейна територия, по-специално яз. Николово, яз. Образцов чифлик и долното течение на р. Русенски Лом да създаде план за устойчивото им поддържане и закупи специализирана техника за драгиране и управление на водолюбивата растителност. Като част от дейностите за създаване на мрежа ще бъдат монтирани 3 камери на територията на Русе за контрол на нерегламентирано изхвърляне на отпадъци.

Проектът се осъществява в партньорство с Община Ценово, Окръжен съвет Гюргево, парк „Комана“ и Комуна Хотареле;

Община Русе се включи като партньор по проектно предложение „Възстановяване на градовете“ по новата **Транснационална програма „Дунав“ 2021-2027 г.** Партньорството по регионалния проект RECORIVER – Reconstructing urban/periurban riversides /реконструиране на градски/околоградски крайбрежия/ включва местни власти, изследователски институти и неправителствени организации от Словакия, Унгария, Хърватия, Сърбия, България и Румъния. Други участващи организации от нашата страна са Българското дружество за защита на птиците, РИОСВ – Русе и Националното сдружение на общините.

RECORIVER има за цел да увеличи капацитета за адаптиране към климата на градските/крайградските крайбрежия, като демонстрира множеството свързани с климата, социални, икономически и екологични ползи от мерките за естествено задържане на вода в градовете по поречието на река Дунав и нейните притоци.

На 26.10.2023 г. бе даден старт на строителните дейности по иновативен проект, свързан с изграждането на зона за борба с ефекта на „топлинния остров“. Проектът се изпълнява в партньорство на 8 български общини, в т.ч. Община Русе, НДЕФ и Норвежка асоциация на регионалните и местните власти и с финансовата подкрепа от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021.

Община Русе е основен координатор по проект „Спорт за Зелената сделка“ /Sports for Green Deal/, в който си партнира със спорни клубове по ориентиране, триатлон и драконови лодки от 10 държави, Министерството на младежта и спорта, Националната спортна академия, Европейската мрежа за спортове на открито (Франция) и Русенския университет. В рамките на проекта през 2023 г. Русе бе домакин на състезания по дисциплините ориентиране, триатлон, състезание с драконови лодки и лека атлетика, като в състезанията се включиха участници от 9 европейски държави.

В рамките на проекта, в периода от 14 до 19.09.2023 г., Русе бе домакин на състезания по дисциплините ориентиране, триатлон, състезание с драконови лодки и лека атлетика, като в състезанията се включиха участници от 9 европейски държави.

Община Русе подписа меморандум за **сътрудничество с детския фонд на ООН (УНИЦЕФ)**. Целта е да бъдат реализирани съвместни дейности и мерки, които ще спомогнат за подобряване потребностите на децата и семействата бежанци и мигранти в България.

Потърсихме УНИЦЕФ и реализирахме идеята ни да създадем Кризисния център за непридружени деца чужди граждани и деца бежанци в риск. Центърът е единственият по рода си в България. В края на май, за работата си в подкрепа на децата Община Русе е отличена и от Националната мрежа на децата с наградата „Златна ябълка“.

1.2. Финанси на общината

С Решение №1270/16.03.2023 г. ОбС-Русе прие разчети, условия и лимити за уреждане на бюджетни отношения за срока до приемане на бюджет за 2023 г. на Община Русе в размер на 228 259 488 лв. в т.ч.: държавно финансиране 121 889 157 лв. и общинско финансиране 106 370 331 лв. Стойността е разпределена на: текущ бюджет 189 418 270 лв.; и средства за Инвестиционна програма – 38 841 218 лв., в т.ч. целв. субсидия за капиталови разходи за 2023 г.: 3 273 000 лв.

Бюджетът на Община Русе за 2023 г. е одобрен с Решение №1449 на ОбС-Русе, прието с протокол №51 от 11.09.2023 г. Бюджетът е почти удвоен за последните четири години – от 137 млн. лв. на близо 250 млн. лв. Само за последната година бюджетът отбелязва 34% увеличение на общата рамка – от 187 млн. лв. на 250 млн. лв. Причина за това е постигнатата 122% събираемост на собствените приходи чрез дигитализиране на плащанията, както и увеличението на средствата от държавата в резултат на усилията на ръководството и на водените национални политики. Това позволява изпълнението на мащабни ремонти на междублоковите пространства, тротоари, паркове, осветление и други елементи от градската среда, които продължават и днес. Увеличени са средствата за ремонти на уличната мрежа в малките населени места, работи се за подобряване на енергийната ефективност на общинските сгради, подкрепа за русенската култура и спорт, развитие на Общинската полиция.

През 2023 г. общинското ръководство продължава изпълнението на главната стратегическа цел: Повишаване качеството на живот на русенци чрез създаване на привлекателна и удобна жизнена среда както в града, така и в малките населени места.

Основните приоритети, по които се работи през 2023 г. са:

- ✦ ремонт на междублоковите пространства, за които са осигурени над 5,5 млн. лв. (56% повече от 2022 г.);
- ✦ подобряване на инфраструктурата в гр. Русе и малките населени места (17% ръст в бюджета на ОП „Комунални дейности“ и 10% ръст в сумата за ремонти на улици в малките населени места, 300 хил. лв. за благоустрояване);
- ✦ разработване на Генерален план за движение;
- ✦ проектиране на 29 повдигнати пешеходни пътеки и кръстовища на ключови места и пред учебни заведения в Русе и малките населени места;
- ✦ увеличаване автопарка на „Общински транспорт – Русе“ АД;
- ✦ текущи ремонти на общинските жилища;
- ✦ увеличаване на капитала на „Общински пазари“ ЕООД за строителството на многофункционален плувен комплекс;
- ✦ закупуване на нова техника за видеонаблюдение и действие на Общинска полиция;
- ✦ подсилване на ОП „Комунални дейности“ и ОП „Паркстрой“ с хора и техника;
- ✦ увеличаване ползвателите на Механизъм „Лична помощ“ и обезпечаване на три нови социални услуги;

- ✚ подкрепа на родителството чрез еднократна финансова помощ, Програма „Асистирана репродукция“, безплатни прегледи на очите, зъбите и гръбнака на деца и ученици;
- ✚ осигуряване на повече средства за клубовете за пенсионери и хора с увреждания, Програма „Туризм“, Програма „Култура“, Програма „Спорт“, ремонт на спортната база и на читалищните сгради, издръжка на ПГСС „Ангел Кънчев“;
- ✚ изпълване със съдържание на ГИС-системата и подобряване на електронната комуникация и методите на разплащане с Община Русе и др.

Инвестиционните цели, които се поставени, са:

- ✚ основен ремонт на ул. „Доростол“, ул. „Плиска“, ул. „Тулча“ и ул. „Солун“ с финансиране от МРРБ;
- ✚ основен ремонт на още 24 обекта от първостепенна и второстепенна улична мрежа чрез привлечено финансиране-банков кредит,
- ✚ система за външно изкуствено осветление чрез ЕСКО договор;
- ✚ проектиране на ремонта на Паметника на Свободата;
- ✚ изграждане на автоматизирана поливна система на кея;
- ✚ консервация, реставрация и адаптация на къщата на Стефан Симеонов;
- ✚ изграждане на църква в кв. ДЗС;
- ✚ възстановяване проводимостта на канала в с. Просена и отводнително съоръжение в с. Николово, както и удълбочаване на открития отводнителен канал в с. Червена вода;
- ✚ изграждане на нов паметник на Стоян Михайловски;
- ✚ изграждане на нова детска градина в Централна градска част;
- ✚ ремонт в ПГДВА „Йосиф Вондрак“ и продължаване на мерките за енергийна ефективност в ОУ „Отец Паисий“ гр. Мартен;
- ✚ текущи ремонти на фасада на ОУ „Васил Априлов“, салона в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Семерджиево, обследване за енергийна ефективност и издръжка на Средношколското общежитие;
- ✚ обновяване на дворни пространства в 3 детски градини, ремонт на санитарни помещения в детска градина в с. Червена вода, изграждане на солни стаи в две градини;
- ✚ строителство на скейт площадка за спортуване на открито на русенските младежи;
- ✚ изграждане на автономна фотоволтаична система за гробищен парк Чародейка;
- ✚ въвеждане на мерки за енергийна ефективност в Детска ясла №5;
- ✚ ремонт на общинска пътна мрежа, в т.ч. проектиране на велоалея Русе-Николово;

- ✦ реконструкция и модернизация на системата за външно изкуствено осветление на територията на Русе;
- ✦ закупуване на машини и техника за общински предприятия, малки населени места, училища, градини, социални домове;
- ✦ изграждане на спортна зала с басейн в кв. „Дружба“;
- ✦ проектиране на два нови корпуса на Дом „Приста“;
- ✦ благоустрояване около жилищните блокове „Червен“, „Тинтява“, „Астра“, „Лом“, „Машпроект“, „Хоризонт“, „Железничар“, „Елена“ в кв. „Дружба“ 2;
- ✦ изграждане на детска площадка в кв. „Долапите“;
- ✦ издаване на Алманах на първите неща;
- ✦ обособяване на „Алея на джаза“ и видни личности, и осигуряване на ежегоден фонд за изпълнение на проект „Елементи на градския дизайн“;
- ✦ изграждане на пешеходен мост на яз. Липник и други обекти.

В резултат на създадената организация за вътрешен контрол и спазване на финансовата дисциплина, Община Русе е приключи всички отчетни периоди: от м. ноември 2019 г. и към 31.12.2023 г. – без просрочени задължения.

Отчетът на общината, освен изпълнение на показателите по бюджета, включва и отчети: на инвестиционната програма; за изпълнението на средствата от ЕС и други международни програми; на чуждите средства; на план-сметките на общинските предприятия; на Годишния отчет за състоянието на общинския дълг и др.

Изпълнение на собствените приходи на Община Русе, по години

Година	Уточнен план – собствени приходи	Изпълнение на собствените приходи	% спрямо плана
2018 г.	46 156 400 лв.	41 044 687 лв.	88,93 %
2019 г.	48 005 943 лв.	44 904 139 лв.	93,54 %
2020 г.	44 118 559 лв.	42 085 218 лв.	95,39 %
2021 г.	43 918 289 лв.	48 451 271 лв.	110,32 %
2022 г.	44 204 773 лв.	54 114 005 лв.	122,42 %
2023 г.	51 073 403 лв.	58 025 465 лв.	113,61%

Източник: Община Русе

За периода 2018-2023 г. вкл. са реализирани следните показатели

Показатели	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
% изпълнение спрямо плана на бюджета	76,74%	83,97%	81,33%	79,39%	80,11%	74,95%
1 .По прихода	131 043 791	145 283 991	150 808 512	186 355 310	228 669 800	274 072 037
2. По разхода	108 353 796	122 009 918	122 271 664	146 212 537	172 961 138	211 835 773
3. Преходен остатък	22 689 995	23 274 073	28 536 848	40 142 773	55 708 662	62 236 264

Източник: Община Русе

Реализираният преходен остатък ще бъде насочен в съответни дейности и функции по бюджета, съгласно решение на ОБС-Русе и ще позволи на Общината да

реализира своите програми в областта на културата, образованието, социалните дейности и инвестиционната политика през 2024 г.

Изпълнение на разходите по функции на бюджета на Община Русе

ФУНКЦИИ ПО БЮДЖЕТА	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
I. Общи държавни служби	8 198 046	9 462 447	9 050 037	13 203 877	12 434 881	15 990 285
II. Отбрана и сигурност	1 572 401	1 617 594	1 766 292	1 965 584	2 687 164	2 818 269
III. Образование	43 519 025	49 299 039	55 095 916	65 148 776	72 568 653	87 374 607
IV. Здравеопазване	4 866 544	5 485 482	5 382 173	7 577 971	11 473 444	9 732 817
V. Соц. осигуряване, подпомагане и грижи	10 292 171	11 533 910	15 549 090	19 868 402	27 927 369	33 048 605
VI. Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда	27 381 064	31 727 266	24 194 266	25 301 864	30 475 395	39 002 145
VII. Култура, религиозни дейности и почивно дело	6 285 596	6 504 710	5 293 801	6 371 048	7 399 106	14 711 740
VIII. Икономически дейности и услуги	6 201 024	6 272 780	5 788 131	6 474 757	7 845 718	8 962 049
IX. Разходи неклассифицирани в др. функции	37 925	106 690	151 958	300 258	149 408	195 256
ОБЩО	108 353 796	122 009 918	122 271 664	146 212 537	172 961 138	211 835 773

Източник: Община Русе

Запазва се тенденцията за увеличение на разходите във функции: III. „Образование“, IV. „Здравеопазване“, V. „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“ и VII. Култура, религиозни дейности и почивно дело.

Функции по бюджета

Година	Общо изпълнение на разходите във функции: III., IV., V., и VII.	Дял в общите разходи %	Увеличение в абсолютна стойност спрямо предходна година
2018 г.	64 963 336	59,95 %	
2019 г.	72 823 141	59,69 %	7 859 805
2020 г.	81 320 980	66,51 %	8 497 839
2021 г.	98 966 197	67,69 %	17 645 217
2022 г.	119 368 572	69,01 %	20 402 375
2023 г.	144 867 769	68,39 %	25 499 197

Източник: Община Русе

Реализират се основни функции на Общината: да задоволява здравните, социалните, културни и образователни потребности на гражданите на община Русе.

Изпълнението на Инвестиционната програма със средствата от ЕС, общо за 2019 г., 2020 г., 2021 г., 2022 г. и 2023 г. е следното:

Изпълнение на Инвестиционната програма със средствата от ЕС

	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	лв.				
Общо	29 597 315	36 026 706	25 917 000	11 806 255	67 339 976
по бюджета	13 165 289	6 885 959	8 094 016	6 652 920	19 347 269
със средства от ЕС	16 432 026	29 140 747	17 822 984	5 153 335	47 992 707

Източник: Община Русе

Отчетът на капиталовите разходи към 31.12.2023 г., общо в едно със средствата от ЕС е изпълнен 62,09 %, като при уточнен бюджет 108 448 313 лв., отчетът е 67 339 976 лв. , а за 2022 година е бил 11 806 255 лв. Увеличението спрямо 2022 г. е с 55 533 721 лв.

Със *средства по бюджета* към 31.12.2023 г., изпълнението е 34,09%, в абсолютна стойност по-високо с 12 694 349 лв., спрямо 2022 г.

Със *средства от проекти и програми, финансирани от Европейския съюз* изпълнението за 2023 г. е 92,85 % и в абсолютна стойност е с 42 839 372 лв. по-високо от отчета за 2022 г. Това произтича от приключването към 31.12.2023 г. на два крупни инвестиционни проекта, финансирани със средства от ЕС по Оперативна програма „Околна среда:

- „Проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци“, при който през 2023 г. са реализирани 32 853 283 лв. капиталови разходи;
- Подобряване на качеството на атмосферния въздух, чрез закупуване и доставка на електрически превозни средства за шосеен транспорт – електрически автобуси и тролейбуси за Община Русе“, при който през 2023 г. са изпълнени капиталови разходи, в размер на 13 778 428 лв.

За периода: 2019 г., 2020 г., 2021 г., 2022 г. и през 2023 г. е организирано отчитането на следните проекти, финансирани с европейски средства и други международни програми:

- по ОП „Развитие на човешките ресурси“: „Приеми ме“; „Нова възможност за младежка заетост“; „Ранно детско развитие; „Операция - осигуряване на топъл обяд - 2“; „Общностен център - активно включване“; „Нова дългосрочна грижа за възрастните и хората с увреждания – Етап 2 – предоставяне на новите услуги – Център за грижа за лица с психични разстройства и Център за грижа за лица с различни форми на деменция в община Русе“; „Патронажна грижа +“; проекти „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Русе и община Сливо поле“ – Компоненти 2, 3 и 4; „Разкриване на център за комплексно обслужване на лица с увреждания, вкл. с тежки увреждания“; „Интегрирани мерки за социално и образователно включване на уязвими групи на територията на Община Русе“ и др.;
- по ОП „Региони в растеж“: „Техническа помощ“ 2014-2020; „Ремонт на пет учебни заведения от образователната инфраструктура“; „Комплекс за социални услуги в домашна среда“; „Реконструкция и рехабилитация на пешеходна среда

и изграждане на зони за обществен отход; „Интегрирана система за градски транспорт - 2 етап“; „Изграждане на социални жилища за настаняване на лица от малцинствени групи от населението и социално слаби лица, които не могат да се ползват от условията за жилищно настаняване на Община Русе“ и проект „Осигуряване на инфраструктура за социални услуги в общността за възрастни хора с увреждания на територията на община Русе“;

⇒ **по ОП НОИР:** „Богатство на различията“; „Интегрирани мерки за социално и образователно включване на уязвими групи на територията на Община Русе“; и проекти в училищата и детските градини: : „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“; „Подкрепа за приобщаващо образование“; „Интегрирани мерки за социално и образователно включване на уязвими групи на територията на Община Русе“; „Подкрепа за успех“; „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“; „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“; „Образование за утрешния ден“; „Ученически практики 2“, „Подкрепа за дуалната система на обучение“;

⇒ **по ОП „Добро управление“** – В Общината – „Ефективно функциониране на Областен информационен център – Русе 2019-2021“; „Ефективно функциониране на Областен информационен център – Русе 2022-2023; и „Ефективно включване;

⇒ **по ОП „Околна среда“:** в Общината се изпълняват следните проекти: „Проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци“; „Подобряване на качеството на атмосферния въздух, чрез закупуване и доставка на електрически превозни средства за шосеен транспорт – електрически автобуси и тролейбуси за Община Русе“, и „Разработване на програма за качеството на атмосферния въздух на Община Русе за периода 2021-2026 г.“.

⇒ **по ОП „Храни“** – в Общината – проект по ЕСФ+ – „Програма за храни и/или основно материално подпомагане“.

⇒ **Към ДФ „Земеделие“ – Разплащателна агенция:** проект „Схема за единно плащане на площ“ – СЕЛП 1 – в ПГСС „Ангел Кънчев“;

⇒ **По програма „Еразъм“ и „Еразъм +“** – в училищата и детските градини;

⇒ **По програма „Еразъм-Спорт“** – в Общината;

⇒ **Трансгранични проекти:**

**** Във Регионален Исторически музей,**

– SDITOROMAN „Подкрепа за развитие на иновативен туристически продукт – Маршрут на римските императори и Дунавски път на виното“; проект „LIVE-Реални, интерактивни и виртуални среди за музеите в трансграничния регион на долното течение на Река Дунав между Румъния и България“–като партньор на РУ „Ангел Кънчев“;

– LIVE – „Реални, интерактивни и виртуални среди за музеите в трансграничния район на долното течение на река Дунав между Румъния и България, ROBG-499“ – като партньор на РУ „Ангел Кънчев“ ;

- „Археологическите паркове в градска среда, като инструмент за местно устойчиво развитие“ DTP-413;

- „Виртуални археологически пейзажи в Дунавския регион“ DTR-641;

****В Общината:**

- ТГС 115 „ ROBG-130 – „Рехабилитация на кейовите стени на пътнически терминал Русе - център и подобряване на навигационните условия на 3 корабни места по проект „Развитие на р. Дунав за по-добра свързаност на Еврорегион Русе - Гюргево с Пан-европейски транспортен коридор“;

- проект CIVITAS ECCENTRIC;

- ТГС – код ROBG - 418 „Инвестиране в пътната безопасност и подобряване на свързаността на Община Русе и окръг Гюргево с транспортна мрежа TEN-T“;

- ТГС – e-MS, код ROBG - 424 „Реконструкция и представяне на значими културни забележителности с висок туристически потенциал в Еврорегион Русе –Гюргево“;

- ТГС – код ROBG - 425 „Добре развита транспортна система в Еврорегион Русе - Гюргево, за по-добра свързаност с TEN-T-мрежата“;

- Проект LIFE „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ Община Русе, като партньор на Софийска община и др.

- Проект „European City Facility – EICF“.

➤ **Други международни програми:**

**** В Общината:**

- Проект BGENVIRONMENT - 4.001-0001 „ Предефиниран проект №3 Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“;

- Проект BGENVIRONMENT-3.002-0005-C01 „Мерки за подобряване управлението на отпадъците в общините Русе, Тутракан, Сливо поле и Ветово“, при който партньори на община Русе са общините Ветово, Сливо поле и Тутракан;

- BGCULTURE - 1.002 - 0022 „Опазване и популяризиране на културното наследство чрез дигиталното съхранение и представяне по програма PA14 „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество““;

- Проект „Прилагане на мерки за енергийна ефективност по системата за външно изкуствено осветление на територията на град Русе“.

Консолидираният годишен финансов отчет на Община Русе обхваща дейностите на Общината, като първостепенен разпоредител и на 76 бр. второстепенни разпоредители с бюджети, както следва: училища – 31 бр.; детски градини (ОДЗ и ЦДГ) - 18 бр. /преди 01.11.2021 – 19 на бр./; кметства – 12 бр.; три културни института, - Регионалната библиотека, Регионален исторически музей, Художествената галерия; общински предприятия и звена - 12 бр., в т. ч. ОП „Русе Арт“, ОП „Управление на общински имоти“, ОП „Комунални дейности“, ОП „Спортни имоти“, ОП „Обществена трапезария и социални жилища“ (старо наименование СПОТ), ОП „Паркстрой – Русе“, ОП „Обреден дом – Русе“, Обединено счетоводство „Социални дейности“, Филиално

счетоводство Детски ясли, детска млечна кухня и медицинско обслужване в образованието, СЗ „КООРС“, Общински младежки дом, Общински детски център за култура и изкуство.

Съгласно погасителния план през 2020 г., 2021 г., 2022 г. се изплаща главница по дългосрочен заем към ОББ АД, като към 31.12.2023 г. погасената част е 4 567 872 лв.

През 2021 г. са погасени краткосрочните мостови заеми към фонд „ФЛАГ“ ЕАД, общо в размер на 5 285 485 лв. по проектите: ИНТЕРРЕГ V-A Румъния –България „Реконструкция и представяне на значими културни забележителности с висок туристически потенциал в Еврорегион Русе-Гюргево“ и „Инвестиране в пътна безопасност и подобряване свързаността на Община Русе и Окръг Гюргево с транспортна мрежа TEN-T /бул. Трети март/“.

През 2022 г. Община Русе е сключила договор №31/07.07.2022г. като финансов инструмент за дългосрочно финансиране за реализиране на проект „Изграждане на Многофункционален плувен комплекс, включващ търговско-развлекателни площи“ в Младежки парк Русе, като финансирането в общ размер на 12 000 000 лв. е от БАНКА ДСК АД и „Регионален фонд за градско развитие“ АД и собствено финансиране в размер на 2 054 000 лв. Съгласно подписан Анекс от 05.12.2023 г. с Искане за усвояване без право на разпореждане от 20.12.2023 г., на 22.12.2023 г. по сметката на Общината в банка ДСА АД е усвоена общо сума в размер на 6 363 955 лв., която е с ограничено разпореждане, след оторизация от банката и фонда. По този начин към 31.12.2023 г. по договора е усвоена общо цялата сума в размер на 12 000 000 лв.

През м. май 2023 г. след проведено публично обсъждане и процедура по избор на кредитна институция е сключен дългосрочен инвестиционен кредит №ДБ-7379-1133/19.05.2023 г., и №7097/22.05.2023 г. с „Инвестбанк“ АД на обща стойност 12 000 000 лв., като предназначението на кредита е основен ремонт на първостепенна и второстепенна улична мрежа. Усвоената сума по кредита към 31.12.2023 г. е в размер на 231 072,65 лв.

Във връзка с осигуряване на средства за реализиране на дейности по проект по ОПОС „Подобряване на качеството на атмосферния въздух чрез закупуване и доставка на електрически превозни средства за шосеен транспорт – електрически автобуси и тролейбуси за Община Русе“ беше сключен договор №1422/18.10.2023 г. с ФОНД „ФЛАГ“ ЕАД и Уникредит Булбанк АД за предоставяне на кредит в размер на 6 215 170 лв., предназначен за финансиране на извършени допустими и възстановими разходи. Към 31.12.2023 г. сумата по кредита е усвоена в пълния размер: 6 215 170 лв. на 15.12.2023 г.

Годишният финансов отчет на Общината за 2019 г., 2020 г., 2021 г. и 2022 г. е успешно заверен от Сметна палата с „немодифицирано мнение“, което съответства на бившето одитно становище „без резерви“.

Във връзка с войната в Украйна, задълбочаващата се икономическа криза и постоянно нарастващите цени на горива, строителни материали и хранителни продукти се очертават реални рискове, които крият предизвикателства при изпълнението на заложените приоритети.

РАЗДЕЛ II.

ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО ВЪЗ ОСНОВА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

2.1. Преглед на стратегическата част на ПИРО на Община Русе за периода 2021-2027 г.

Стратегическата част на документа включва дефинирана визия за развитието на Община Русе, стратегическа цели, приоритети, мерки и проекти/дейности за реализация.

На базата на идентифицираните възможности, ресурси и потенциал, както и чрез прилагане на подхода „отдолу-нагоре“, е формулирана следната Визия за развитие на Община Русе за периода 2021-2027 г.:

Община Русе – двигател за социално-икономическото развитие на Северна България, свързан, дигитален и привлекателен за живот и работа екологично чист район, ефективно използващ своя потенциал за балансирано и устойчиво интегрирано развитие, среда за създаване на бизнес и иновации, осигуряващи интелигентен икономически растеж, със съхранена местна идентичност и с потенциал за сътрудничество в услуга на хората.

Визията очертава най-широката рамка в която ще се насочат усилията за развитието на Община Русе в периода 2021-2027 г.

Стратегическата част на ПИРО е фокусирана и конкретна, и ясно показва избраната посока на развитие на общината и сферите, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. В тази връзка, формулирани са три стратегически цели за развитие на Община Русе през периода 2021-2027 г.:

- ❖ **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1** „Устойчиво използване на природно-ресурсния потенциал и адаптация към предизвикателствата на климатичните промени чрез хармонично и балансирано развитие на територия с подобрена инфраструктура и достъпност“ (фокус – околна среда, техническа и транспортна инфраструктура и енергоефективна, ниско въглеродна и кръгова икономика).
- ❖ **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2** „Ускоряване на социално-икономическото развитие чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, стимулиране на инвестициите в иновации, неутрални към климата производства, туризъм и селско стопанство“ (фокус – бизнес развитие, иновации и туризъм).

- ❖ **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3** „Развитие на човешките ресурси, подобряване на социалната среда, жизнения стандарт и качеството на живот“ (фокус – публични услуги (в т.ч. образователни, здравни и социални услуги), спорт и младежки дейности).

Определените приоритети се фокусират върху конкурентните предимства на общината. Всеки от приоритетите е свързан със стратегическа цел и води до постигането на визията на Община Русе, което схематично е представено на следващата фигура:

Структура на стратегическа рамка на ПИРО на Община Русе 2021-2027 г.

Всека една от трите стратегически цели (3 бр.) на ПИРО, обхваща девет (9 бр.) приоритета, а те от своя страна съсредоточат тридесет мерки (30 бр.), които трябва да бъдат предприети и изпълнени в подкрепа на развитието на общината през следващите седем години. Приоритетите дават отговор на въпроса, какво трябва да се направи в конкретния планов период 2021-2027 г.

Различните мерки в един или повече приоритети са тематично свързани, за да се осигури по-голяма ефективност, ефикасност и синергия между очакваните резултати за общината.

2.2. Напредък въз основа на индикаторите за наблюдение

Предмет на наблюдението и оценката в настоящия ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУСЕ 2021-2027 Г. е изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на основата на

результатите от реализацията на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация (Приложение №1 към ПИРО) и на база на определените индикатори . За оценката на напредъка по изпълнение на системата от индикатори се използват събраните към момента на анализа актуална информация и данни.

При избора на индикатори /за резултат и продукт/ за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети в предвид общите индикатори в областта на регионалната политика за проследяване на растежа и заетостта чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г.

Като цяло, в ПИРО системата от индикатори обединява два основни компонента – индикатори за резултат и индикатори за продукт:

- **Индикаторите за резултат** – отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на плана;
- **индикаторите за продукт** – измерват ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области.

Двата индикатора са въведени в следствие на предписанията от „Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община за периода 2021-2027 г.“, на МРРБ.

За заложените в Доклада индикатори са посочени базови стойности, стойностите отчетени в годишния доклад и целевите стойности за 2027 г., както и степента на постигане на индикатора. Те мога д се проследят в ПРИЛОЖЕНИЕ А. ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ПРОДУКТ и Приложение Б. ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ. За някои от индикаторите не са предоставени данни или не са реализирани инвестиции, поради което не е възможно да се проследи техния напредък.

РАЗДЕЛ III.

ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО НА ОБЩИНАТА

3.1. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Наблюдението на изпълнението на ПИРО се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране на регионалното и пространственото развитие, програмирането, управлението и ресурсното им осигуряване.

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за регионално и местно развитие съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление, и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на ПИРО.

В Община Русе е създадена много добра организация по разработване, реализиране и отчитане на проекти и дейности, въпреки, че те се осъществяват от различни ресори на общинската администрация и външни изпълнители.

Важна роля в цялостния координационен процес има дирекция „Международни политики, стопански дейности и анализи“.

Със **Заповед №РД-01-4171/19.12.2022 г.** на Кмета на Община Русе е назначена работна група, със задача да организира наблюдението и изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Русе за периода 2021-2027 г., като извършва следните дейности:

- Да отчита промените в социално-икономическите условия на общината;
- Да отчита постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на индикаторите за наблюдение и оценка;
- Да инициира и организира механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
- Да обобщава проблемите, възникнали в процеса на прилагане на ПИРО през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
- Да осигурява информация и публичност на действията по изпълнение на ПИРО;
- Да следи за постигане на необходимото съответствие на ПИРО със секторните политики, планове и програми на територията на общината,

вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;

- Да спазва мерките за прилагане принципа на партньорство;
- Да отчита изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на ПИРО с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране;
- Да представя, когато това е приложимо, заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на ПИРО.
- Да инициира актуализация на програмата за реализация на плана, когато това е приложимо, периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие. Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея да се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране. Допълнителни мерки, дейности и проекти/проектни идеи да се включват в програмата или приложенията към нея само чрез обосновка на приноса им към постигането на целите и приоритетите на Плана при спазване на принципа на интегриран подход.

Механизмите, които са използвани в процеса на събиране на информация са:

- писмени запитвания: с писмо е поискана информация от всички дирекции в общинска администрация Русе, относно степента на изпълнение на приоритетите и специфичните цели за отчетния период;
- набиране на информация от интернет страниците на организации, институции и др.

Информация относно степента на изпълнение на приоритетите и специфичните цели, както и показателите за мониторинг е набирана от интернет страниците на: <http://www.eufunds.bg>, <http://www.nsi.bg/> и др.

❖ Системата за наблюдение

За постигане целите на наблюдението е изградена система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на ПИРО. Системата за наблюдение обхваща:

- източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация;
- индикаторите за наблюдение;
- органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа;
- системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Наблюдението на изпълнението на ПИРО се извършва въз основа на официални данни на Националния статистически институт, на Евростат, на административната

статистика на Агенцията по заетостта, както и на данни от други национални, регионални и местни източници на информация.

При изготвяне на настоящия годишен доклад като базова информация е използван и Отчета за изпълнение на Програмата за управление на кмета на Община Русе за мандат 2019-2023 г., публикуван на интернет страницата на общината.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват Кметът на общината, Кметовете на кметства и кметските наместници, Общинската администрация, Общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

❖ Наблюдение на изпълнението на ПИРО на Община Русе

Орган за наблюдение на плана за интегрирано развитие на общината е Общинският съвет. В процеса на наблюдение на изпълнението на ПИРО Общинският съвет осигурява участието на заинтересованите органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината се осигурява от бюджета на общината или със средства от фондовете на Европейския съюз.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината. За резултатите от наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се разработва годишен доклад.

❖ Годишен доклад за наблюдение и изпълнение на ПИРО

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изготвя по определен от кмета на общината ред и се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета на общината. Докладът се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината е публичен и се оповестява на страницата на общината в интернет.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на плана.

Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

❖ Изменение и актуализация на Програмата за реализация и приложенията към нея

Изменение и актуализация на плана се допуска при условията, посочени в ППЗРР, в т.ч.:

- ⇒ при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- ⇒ в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
- ⇒ при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на плана.

Същевременно, актуализация на програмата за реализация на плана може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие.

Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране. Така например, в случай на възникнала възможност за включването на допълнителни ресурси – средства от програмите за периода 2021-2027 г. или от други национални или донорски проекти и програми, при актуализацията на програмата за реализация могат да бъдат идентифицирани допълнителни проектни идеи, които да бъдат финансирани с допълнителните ресурси.

Допълнителни мерки, дейности и проекти/проектни идеи се включват в програмата или приложенията към нея само чрез обосноваване на приноса им към постигането на целите и приоритетите на плана при спазване на принципа на интегриран подход.

Изготвеният актуализиран ПИРО се приема при условията и по реда за изработване и приемане на плана. Същото важи и за актуализацията на програмата за реализация на ПИРО: изменение и актуализация на Програмата за реализация се извършва при стриктно спазване на принципа на партньорство и прилагане на мерките от Комуникационната стратегия, описани в ЧАСТ III от Плана. Актуализацията на Програмата за реализация се одобрява от Общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Настоящият програмен период изправя общините и пред необходимостта да отворят все повече своята дейност към партньорства с други общини, с научни организации и университети, с гражданския сектор. Този процес е свързан не само с придобиване на нови умения, но и с промяна на цялостния подход за стратегическо планиране в общините.

❖ **Наблюдение и оценка на ПИРО**

Наблюдението и оценката на ПИРО се осъществяват в съответствие с разпоредбите на ППЗРР. Съгласно изискванията на ЗРР, за изпълнението на ПИРО се извършва междинна и последваща оценка на изпълнението.

Междинната оценка включва:

- ⇒ източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация;
- ⇒ оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- ⇒ оценка на степента на постигане на съответните цели;
- ⇒ оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- ⇒ изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.

Междинната оценка се извършва в средата на периода на действие на ПИРО. На базата на така посоченото нормативно основание е предвидено междинната оценка на ПИРО Русе да бъде извършена през 2024 г.

Последващата оценка включва:

- ⇒ източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация;
- ⇒ Оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
- ⇒ Оценка на общото въздействие;
- ⇒ Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- ⇒ Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Последващата оценка се извършва не по-късно от една година след изтичането на периода на действие на ПИРО, т.е. до края на 2028 г.

Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие. Докладите се публикуват на страницата на общината в интернет и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

3.2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на ПИРО, както и мерките за преодоляване на тези проблеми

Основните предизвикателства пред изпълнението на ПИРО през 2023 г. са свързани с външни фактори върху които общинската администрация не може да въздейства. Но те наложиха промяна на някои управленски приоритети на общинско ниво. Въпреки тежката ситуация, в която общината е поставена да работи, са положени усилия за пренасочване на ресурси към дейности и инициативи, които да повлияят за намаляване на негативния ефект от кризите върху най-засегнатите сфери и приоритетно в изпълнение на ангажиментите за завършване на проекти с европейско финансиране.

Забавянето в процеса на разработване на новите програми за периода 2021-2027 г., както и тяхното последващо одобряване от Европейската комисия оказаха пряко влияние върху изпълнението на Програмата за реализация на ПИРО, както и върху рамката от индикатори. Има забавяне предвид самото програмиране на новия период след Covid-19 и началото на войната в Украйна.

За първи път започна и много-фондовото финансиране. Това са т.нар. интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), по които финансирането идва от различни програми (ПРР, ПОС, ПРЧР, ПО, ПНИИТИТ и ПКИП) и фондове (ЕФРР и ЕСФ).

Затова се препоръчва при ясна национална финансова рамка да бъде актуализирана/изменена Програмата за реализация на ПИРО, като се определят реалистични финансови параметри.

През отчетния период се наблюдават редица проблеми, оказващи пряко негативно влияние по отношение изпълнението на плана. Последниците от пандемичната обстановка, нестабилната политическа среда на национално ниво и растящата инфлация са сред най-значимите от тях. Те ограничават възможността за осъществяване на заложените мерки, забавят се и възможностите за кандидатстване по различните програми.

Други проблеми оказващи влияние при изпълнението на плана:

- ↗ Липса на актуални статистически данни към момента на изготвяне на доклада;
- ↗ Липса на достатъчен общински финансов ресурс за извършване на инфраструктурни интервенции;
- ↗ Високи цели на строителните материали и други.

3.3. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ПИРО

Планът за интегрирано развитие на Община Русе е разработен на базата на взаимодействие и поддържане на активна комуникация между общинските служители, държавните структури, бизнеса, културните институции, неправителствения сектор, образователните институции, граждани и др. За целта още в подготвителния етап на ПИРО е изготвена е разработена Комуникационна стратегия. В нея са описани методите и подходите за взаимодействие с различните заинтересовани страни както в хода на изготвянето на плана, така и при последващата му реализация.

В допълнение, спазени са нормативно регламентирания задължения за публикуване на ПИРО на сайта на общината и на Портала за обществени консултации на Министерски съвет, за да може всеки заинтересован да се запознае с него. Предвижда се настоящият годишен доклад също да бъде публикуван съобразно разпоредбите на ППЗРР.

Други методи за осигуряване на публичност по изпълнението на плана са публикации в медии (онлайн и традиционни) за развитието на проекти, заложи в ПИРО. Информация по отношение изпълнението на мерките, дейностите и приоритетните проекти, заложи в ПИРО, е достъпна чрез публикации в местни електронни и печатни издания. Община Русе регулярно информира заинтересованите страни за стартиране/приключване реализацията на конкретни проекти, заложи в Програмата за реализация на ПИРО. Периодично се отразяват организираните публични информационни събития във връзка с подписване на договори за финансиране на проекти на Община Русе и процеса на изпълнение на дейностите по проектите. Информация за етапа на реализация на проектите се публикува и на официалния сайт на Общината. При отразяване на информация за проекти по Програми на ЕС, финансирани

със средства от европейските структурни и инвестиционни фондове, Община Русе стриктно съблюдава Насоките за осъществяване на мерките за информация и комуникация.

Публично достъпни са и всички документи, решения, протоколи на Общински съвет Русе. Работата със заинтересованите страни и консултации е една от силните страни във водената местна политика. През 2023 г. са проведени редица срещи, обсъждани са възможности за реализиране на партньорски инициативи.

Голяма част от реализираните проекти в обхвата на ПИРО са резултат от активността на заинтересованите страни, като администрацията е създала необходимите форми за стимулиране на интереса за партньорства.

3.4. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ПИРО със секторните политики, планове и програми на територията на общината, вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени

Планът за интегрирано развитие е основен управленски инструмент, който подчинява всички останали документи за секторно развитие. ПИРО 2021-2027 г. осигурява приемственост и преходност на политиките между предходните планови периоди: (2007-2013 г.) и (2014-2020 г.), като в същото време наследява и обединява изпълнението на редица общински секторни стратегии, програми и планове.

Съответствието на ПИРО на Община Русе със секторните планове и програми се постига чрез периодичен мониторинг на измененията или приемането на нови стратегически документи, отнасящи се до развитието на територията.

При официално публикуване на одобрени секторните политики, планове и програми, съотносими към територията на община Русе, вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени, следва да бъде направен преглед на съответствието и да се пристъпи към актуализация на ПИРО.

За програмния период 2021-2027 г. ПИРО е един от първите документи, които задава рамка за разработване на по-детайлни секторни стратегии и програми. В този смисъл може да се заключи, че ПИРО е в пълен синхрон с останалите стратегически документи на местно ниво, вкл. тези отнасящи се до климатичните изменения и мерките за борба с тях.

Допълнително значителна част от средствата, предвидени за реализация на дейности и проекти в ПИРО, се очаква да бъдат привлечени от „европейските програми“. Последните се изготвят в пълен синхрон с националното законодателство и стратегическа рамка. Това гарантира съответствие на ПИРО с останалите стратегически документи на регионално и национално ниво.

3.5. Мерки за прилагане принципа на партньорство

Прилагането на принципа на партньорство е гарантиран от изготвената комуникационна стратегия, приложение към ПИРО Русе. В нея са идентифицирани и

систематизирани заинтересованите страни и са определени приложимите комуникационни дейности и канали за комуникиране на ПИРО Русе.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

В процеса на изпълнение на ПИРО е важно създаването на нови и поддържането на изградените вече ефективни партньорства. Това дава възможност в процеса на изпълнение да се реализира по-голяма икономическа целесъобразност и да се укрепи потенциалът за привличането на инвестиции и допълнителни финансови ресурси. Реализирането на стратегическите цели и приоритети следва да стане в условията на тясно взаимодействие и партньорство между местните власти, бизнеса и НПО. Необходимо е да се използват всички възможности за съвместни проекти и дейности, вкл. в условията на междуобщинско и международно сътрудничество.

Град Русе е административен център на общината и е град от 2-ро йерархично ниво. Русе е определен като град – основен полюс/център на растеж и като такъв е център на засилена социално-икономическа активност с изградени пространствено-комуникационни и функционални взаимовръзки.

За прилагане принципа на партньорство за междуобщинско сътрудничество Община Русе следва да търси активно взаимодействие с големите общини, областни центрове от Северен централен район като общините Габрово и Велико Търново.

На встъпителната среща на НСОРБ, наред с участие на кмета на Община Русе в Общото събрание се проведе и лична среща с кметовете от Североизточна и Централна Северна България. С новите кметове на Варна, Разград, Силистра, Плевен, Шумен и с кметовете с опит от Велико Търново, Търговище, Троян е взето решение за обща работа и съвместни действия в защита интересите на нашия регион.

Община Русе си партнира много успешно с общините, част от Регионалното сдружение за управление на отпадъците. Заедно с тях тя изпълнява и проекта за Кръгова икономика, при който чрез поставянето на съдове за строителни и биоразградими отпадъци за домакинствата, специализирани съдове за разделно събиране на отпадъци в администрацията и чрез популяризирането на новия начин за управление на отпадъците ще се достигне до намаляване на количествата, които биват депонирани.

През 2023 г. съвместно с общините Иваново и Борово се положиха основите на Местна инициативна рибарска група, с която да се кандидатства за финансиране с проектни идеи, свързани с река Дунав и подобряване на условията за рибарство, туризъм, търговия и др.

Община Русе поддържа динамична политика по отношение на международното сътрудничество като се установиха нови контакти с посланици и представители на посолствата на държави от Европа и Азия. Изпълняват се проекти, в които общината си

партнира с общини от държави-членки на ЕС по програми към ЕК, както и по програмата за трансгранично сътрудничество между България и Румъния.

Община Русе подписа Меморандум за сътрудничество с Българска академия на науките. Работи се отлично с Академията и Русенския университет „Ангел Кънчев“, като един от примерите е съвместният проект за развитие на водородните технологии в България. С подписването на меморандума взаимодействието ще се задълбочи.

Община Русе се включи като асоцииран партньор заедно с Русенския университет „Ангел Кънчев“ по проект АКРОС за създаване на Европейски трансграничен университет. Проектът, координиран от Технологичен университет Кемниц, Германия, беше подаден по поканата за Европейски университети – Партньорства за върхови постижения.

По проекти от ПИРО през 2023 г. активно се работи с партньори Агенция за социално подпомагане и неправителствени организации.

Учреден беше Обществен съвет по икономически въпроси към кмета на Община Русе с представители на бизнеса, търговски камари, академични среди, браншови и други граждански организации. Работата на Съвета цели да осигури гражданско участие и контрол върху управлението на въпросите, свързани с икономиката, инвестициите и публично-частното партньорство.

Община Русе вече втора поредна година заема първото място в общата класация на областните центрове в „Индекса на местната система за почтеност“ като през 2023 г. заслужи своето място с първите стъпки, които направи, за установяване на механизми за прозрачни взаимоотношения с бизнеса и гражданските организации. За целта в общината вече работи учреденият Обществен съвет по икономически въпроси.

Община Русе депозира пред Министерството на регионалното развитие и благоустройството общо 34 проектни предложения по програма „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - Етап I“. Община Русе е сред малкото в страната, които осигури заемообразни средства от собствения си бюджет за подпомагане на сдруженията при кандидатстване по програмата за енергийна ефективност.

Общински съвет Русе даде съгласие за участие на Община Русе като партньор на „Индустриален парк ЛВЗ“ ЕООД във връзка с подготовката и изпълнението на предложение за изпълнение на инвестиция „Реконструкция, рехабилитация и изграждане на нова техническа довеждаща и вътрешна инфраструктура за „Индустриален парк ЛВЗ“, гр. Русе, в т.ч. обновяване на сградния фонд“ по процедура BG-RRP-3.007: „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции („AttractInvestBG“)“ с финансиране по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост

През периода 27.06.-27.09.2023 г. Община Русе кандидатства по Процедура BG16FFPR003-2.001 - КОНЦЕПЦИИ ЗА ИНТЕГРИРАНИ ТЕРИТОРИАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ (ИТИ) за подготовка на КИТИ, включваща 8 (осем) проектни идеи/дейности, които ще се изпълняват в партньорство с Община Сливо поле и „Общински Транспорт Русе“ ЕАД.

Концепцията е основният стратегически документ, на база на който може да се кандидатства с инфраструктурни проекти по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.

Проектните идеи част КИТИ „Подобряване на свързаността, туристическия потенциал и културно-социалния облик на северната част на СЦР“, които Община Русе планира да изпълва с БФП от европейските програми 2021-2027, са следните:

- „Създаване на мултифункционален социален център за деца и младежи от уязвими групи“;
- „Подобряване на градската мобилност в Русе и свързаността по линия Русе-Гюргево“;
- „Основен ремонт на общински път – с. Николово и с. Червена вода – 6 км“;
- „Изграждане на комплексен панорамен велосипеден маршрут с инфраструктура за туристически атракции „евровелоб“ (гр. Сливо поле – с. Бръшлен);
- „Изграждане на реплика на „Римска гробница мавзолей“ в землището на с. Бабово, община Сливо Поле“;
- „Цялостен ремонт на сградата на Русенската художествена галерия, ул. „Борисова“ №39, въвеждане на енергоспестяващи мерки и оборудване във фондохранилището“;
- „Създаване и промотиране на общ културно-исторически туристически продукт „култура, природа и история“ Русе – Сливо поле“;
- „Облагородяване на зелена зона за отдих и обновяване на спортно игрище и детска площадка в междублоково пространство в жк. „Чародейка“, гр. Русе“.

При избора на осемте (8) проектни идеи е спазено изискването да са в съответствие със стратегическите рамки на Плана за интегрирано развитие на Община Русе 2021-2027 г. и Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 (NUTS 2).

Освен това, е спазено и изискването в рамките на Етап 1 да се сключи Споразумение за партньорство за подготовка и изпълнение на КИТИ, което регламентира и доказва поетите ангажименти от страна на тримата партньори – Община Русе (Водещ партньор/кандидат по КИТИ), Община Сливо поле (Партньор 1) и „Общински Транспорт Русе“ ЕАД (Партньор 2).

3.6. Резултати от извършени оценки към края на 2023 г.

Ресурсното осигуряване на средствата при реализацията на мерките в рамките на ПИРО на Община Русе се осъществява чрез Програма за реализация на ПИРО на Община Русе за периода 2021-2027 г.: описание на предвидените мерки и дейности (Приложение №1) и Индикативната финансова таблица (Приложение №2). Това са основните документи за оценка на използваните ресурси за постигане целите на ПИРО, защото пресъздават общата финансова рамка за реализация.

Анализът и оценката на ефективността и ефикасността на използваните ресурси при изпълнението на ПИРО на Община Русе до 31.12.2023 г. се базира на аналитичния преглед и на обобщените резултати от изпълнените проекти и дейности в периода, финансирани със средства от бюджета на общината, държавния бюджет, ЕСИФ и други финансови източници.

На базата на набраната и анализирана информация по изпълнение на бюджета на Община Русе за 2023 г., информация от общинска администрация, информацията от ИСУН2020 е извършено съпоставяне между планираните и извършените дейности в изпълнение на целите и приоритетите на ПИРО във финансово изражение на база вложените средства.

Финансовото изпълнение на ПИРО отчита добра обща ефективност на изпълнение на заложените приоритети и мерки.

Ресурсите за реализацията на ПИРО на Община Русе за периода до 31.12.2023 г. са използвани целесъобразно, ефикасно и ефективно. Изпълнени са проекти, мерки и дейности на обща стойност 148 087,99 хил. лв., като има ръст на инвестирания общински и проектен ресурс. В първия Годишен доклад за изпълнение на ПИРО обхващащ периода 2021-2022 г., беше отчетено, че за двете години по Трите стратегически цели на ПИРО е инвестиран ресурс в размер на 182 314,29 хил. лв.

Основни финансови инструменти за изпълнението на ПИРО през 2023 г. са средствата от европейските фондове от програмен период 2014-2020 г., НПВУ, Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., ПРЧР 2021-2027, Транснационална програма „Дунав“ 2021-2027 г., Програма „Хоризонт“ 2021-2027 г., общинския бюджет и др. В тази сума се включват и средствата, инвестирани от бизнеса в региона – частни бизнес инвестиции и/или чуждестранни инвестиции.

Анализът показва, че през периода на действие на ПИРО до 31.12.2023 г. (т.е. периодът 2021-2023 г.) общото изпълнение на Индикативния финансов план е 330 402,28 хил. лв. или 39.71% от планираното.

Постигнатите резултати и степента на финансово изпълнение на стратегическите цели се основават на инициативността на местната власт и на последователно провежданата целенасочена политика за развитие на общината. Прегледът на изпълнението показва, че Община Русе е търсила различни възможности за финансовото обезпечаване на изпълнението на ПИРО чрез проекти и инициативи, чието изпълнение продължава до края на 2023 г. и попадат в обхвата на ПИРО.

РАЗДЕЛ IV.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО С РАЗМЕРА НА УСВОЕНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД И ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ТЯХНОТО ФИНАНСИРАНЕ

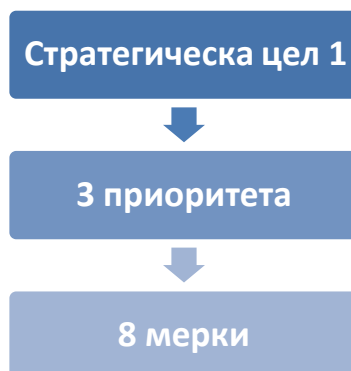
4.1. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 „Устойчиво използване на природно-ресурсния потенциал и адаптация към предизвикателствата на климатичните промени чрез хармонично и балансирано развитие на територия с подобрена инфраструктура и достъпност“

По Стратегическа цел 1 са формулирани три приоритета, всеки от тях насочен към решаването на конкретни проблеми и предизвикателства и/или оползотворяване на различни идентифицирани потенциали за развитие на територията на общината, както следва:

ПРИОРИТЕТ 1 „ПОДОБРЯВАНЕ И ОПАЗВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ“

По Приоритет 1 „Подобряване и опазване на състоянието на околната среда за повишаване качеството на живот“ са обособени три мерки, съответно насочени към ключови теми, релевантни най-общо към околната среда, и в частност, към предприемането на адекватни действия и интервенции срещу климатичните промени в посока подобряване качеството на атмосферния въздух, подобряване на състоянието на общинския горски фонд, поддържане на екосистемите и биоразнообразието, устойчивото управление на отпадъците, и не на последно място, осъществяването на превенция и преодоляване на последствията от природни бедствия. Адресирането на изключително актуалните предизвикателства, в посока подобряване качеството на атмосферния въздух е предвидено главно чрез ограничаване на нивата на замърсителите в резултат от битовото отопление и транспорта, вкл. и не само, чрез замяна на уредите на дърва и въглища в читалища, училища, музеи, библиотеки и други, както и повишаване на енергийната ефективност в жилищния сграден фонд (еднофамилни и многофамилни жилищни сгради).

Обхват на Стратегическа цел 1.

Изпълнението на проекти/дейности по трите мерки от **Приоритет 1** е както следва:

МЯРКА 1.1. ИНТЕРВЕНЦИИ СРЕЩУ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ

1.1.1. Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез ограничаване на нивата на замърсителите, в резултат от битовото отопление и транспорта (вкл. изграждане на буферен ТИР паркинг)

- Предефиниран проект №3 „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България” – Експертният екип на Община Русе изготви аналитичен доклад с предложение за инвестиционната мярка, което бе одобрено от Национален доверителен екофонд и контролните органи на Норвежката програма, която осигурява финансирането. Сключен е договор за Инженеринг-проектиране, изпълнение на СМР и упражняване на авторски надзор на обект „Благоустрояване на открит пешеходен подлез на бул. „Цар Освободител“ в гр. Русе за изграждане на зона за борба с ефекта на топлинния остров“. Изразходените средства през 2023 г. са в размер на 46 929,79 лв.
- Наем и въвеждане в експлоатация на станция за измерване качеството на въздуха – дооборудвахме наетата на Община Белене автоматична станция за измерване качеството на въздуха. В експлоатация е въведена автоматична газанализаторна система за непрекъснато измерване на бензен и летливи органични съединения (толуен, етилбензен, ксилени: орто, мета- пара- циклохексан, стирен). Най-голямото предимство на станцията е, че тя работи по референтен метод на измерване и може да послужи на контролните органи за установяване на нарушители. През 2023 г. е подновен договор за възмездно право на ползване за срок от 2 години”
- Разполагане на една автоматична станция за измерване на органични съединения във въздуха, като общият брой на станциите на територията

на гр. Русе става 5 /пет/. Същата е разположена в двора на помощно училище „д-р Петър Берон“. Изразходени са следните средства от бюджета на Община Русе: 17 892,00 лв. за наем и 35 280,00 лв. за поддръжка и консумативи;

⇒ Надграждане и разширяване обхвата на Системата за информиране на гражданите с данните от всички АИС – от 08.06.2021 г. гражданите имат възможността да проверяват дневните данни за предходния ден с показателите на автоматичните измервателни станции, които отчитат нивата на ФПЧ в града на следния линк: <https://life.obshtinaruse.bg/bg/russe>;

⇒ Интегриран проект LIFE17 IPE/BG/000012 LIFE IP CLEAN AIR „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ по Програма LIFE+ – С интегрирания проект се работи за подобряване качеството на въздуха в Русе, както и други български градове – София, Бургас, Стара Загора, Велико Търново и Монтана. Проведено е набиране на кандидати по втората покана по проекта. В обхвата на районите са включени и кварталите: „Средна кула“, „Долапите“, „Образцов чифлик“ и с.о. „ДЗС“. От подалите документация са одобрени 151 кандидата. Извършва се подмяна на отоплителни уреди на дърва и въглища с алтернативни на газ и пелети. Одобрено е включването на климатици, като алтернативна форма на отопление и е изготвено задание за доставка и монтаж на отоплителни уреди, като предстои избиране на изпълнител. Инвестираните средства са в размер на 989 075,06 лв.

⇒ LIFE22-IPC-BG-LIFE-SIP CLIMA-SUMP „Стратегически интегриран проект за изпълнение на ПУГМ за преход към климатично неутрално и устойчиво общество“ - Стратегическият интегриран проект има за цел да подпомогне местните власти да създадат административни, организационни, технически и финансови условия за пълното прилагане на плановете за устойчива градска мобилност (ПУГМ), допринасяйки за превръщането в климатично неутрално и устойчиво общество. Столична община е координатор, а останалите бенефициенти са общините Бургас, Велико Търново, Монтана, Русе и Стара Загора (отговорни за изпълнението на ПУГМ) и НПО Национално сдружение на общините в Република България и Клуб „Икономика 2000“. СИП обхваща територията на общините бенефициенти с население около 2 млн. жители или близо 30% от населението на страната. СИП предлага интегриран подход, който разглежда съществуващите предизвикателства, пропуски и бариери в тяхната цялост и работи за осигуряване на дългосрочна устойчивост на резултатите и действията на проекта. Планираната работна програма

обхваща действия в няколко посоки, катализиращи пълното изпълнение на ПУГМ:

- 1) изпълнение на приоритетни мерки за общините от ПУГМ;
- 2) създаване на механизми за изграждане и укрепване на дългосрочен капацитет в общините за:
 - мобилизиране на финансови ресурси за изпълнение на допълнителните действия на ПУГМ;
 - координация и мониторинг на изпълнението на мерките по ПУГМ, в т.ч. чрез изграждане и прилагане на модел за изчисляване на емисиите на парникови газове и въглеродните компенсации;
 - развитие на документалната база в общините за прилагане на политиките за преход към климатично неутрално и устойчиво общество - актуализиране на ПУГМ, пътни карти за прехода и др.;
 - включване и работа със заинтересовани страни на местно, регионално и национално ниво.

⇒ Изграждане на буферен ТИР паркинг - Изграден е в имот с идентификатор 63427.178.134 по КKKP на гр. Русе – общинска собственост. Изпълнена е бетонова настилка за паркинг, площадкови В и К мрежи, ел. мрежи, хоризонтална сигнализация. Изпълнена е асфалтобетонена връзка към паркинга от съществуваща пътна връзка с бул. „България“. Общата стойност на проектиране, СМР, строителен авторски надзор е 2 915 334 лв.

⇒ Проект „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап I“ – Община Русе депозира пред МРРБ общо 34 проектни предложения по Програма „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап I“. Седем жилищни блока в Русе ще бъдат санирани с 21 223 595,58 лв. Одобрените проекти са на блоковете „Ела“ (3 156 211,49 лв.), „Явор“ (4 797 498,72 лв.), „Тиса“ (2 551 002,90 лв.), „Боримечка“ (5 113 788,30 лв.), „Лена“ (1 161 342,40 лв.), „Лисец“ (2 513 303,22 лв.), и „Ильо войвода“ (1 930 448,55 лв.);

В резервния списък са други 25 сгради, като за тях сумата е 39 112 229,92 лв. Отхвърлени са два проекта – на бл. „Протон“ заради нередности в документите, които не са били отстранени, и на бл. „Баба Тонка“ поради наличието на двойно финансиране.

⇒ Проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Русе“ – Община Русе е одобрена за финансиране по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, свързана с подмяната на топлоуреди на твърдо гориво с екологични алтернативи. Стойността на изготвеното проектно предложение е 36 966 315 лв. В изпълнение на проекта ще бъдат подменени старите печки и котли, работещи с твърдо гориво, с друг вид високоефективни отоплителни устройства – климатици, термопомпи и

пелети. Демонтираните отоплителни устройства ще бъдат предавани за последващо третиране. Приходите от тяхното предаване ще се инвестират в изпълнението на зелени мерки, включени в Общинска програма за КАВ на община Русе.

Целта на проекта е да допринесе за подобряване КАВ чрез намаляване наднормените нива на фини прахови частици (ФПЧ₁₀) на територията на общини с нарушено качество на въздуха по този показател в периода 2017-2021 г. Процедурата за директно предоставяне на БФП № BG16FFPR002-5.001 е по мярка „За по-чист въздух!“ по Приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027.

1.1.1. Подобряване на състоянието на общинския горски фонд, поддържане на екосистемите и биоразнообразието, социалните и икономическите функции на общинските гори (вкл. създаване на Зелен регистър и интервенции в лесопарк „Липник“), и интервенции в подобряване на местната зелена инфраструктура

- В изпълнение на залесителната програма за 2023 г. бяха засадени 100 бр. дървета на територията на гр. Русе и 620 рози. Дейностите по изпълнение на програмата продължават и в на стоящия момент. Разходи за растителни материали – 7 320 лв.;
- Като част от програмата за залесяване са и дейностите по основния ремонт на градината на пл. „Д-р Мустаков“, където бяха засадени 26 иглолистни и широколистни дървета, 500 храста и многогодишни цветя. На място бяха превозени над 30 курса почва и бяха машинно подравнени за 31 машиночаса и ръчен труд над 60 човекодни. Изградихме автоматична поливна система на целия обект. Затревена беше площ от 1,700 дка. Изразходените средства са в размер на 18 517 лв., в т.ч. разходи за материали за поливна система – 14 242 лв. и за растителни материали – 4 275 лв.
- Ремонтирахме и поливните системи в Централната градина, градина „Батенберг“ и Младежки парк. Изразходвани средства за материали и оборудване – 20 998 лв.
- Община Русе съдейства активно на частни лица и граждански организации в желанието им да реализират различни залесителни кампании: бяха засадени с наше съдействие 35 стандартни /по изискванията на Наредба №30/ широколистни дървета;
- ОП „Паркстрой-Русе“ извършва охрана на Общински горски фонд, в т.ч. и на лесопарк „Липник“. На тази територия не са извършвани залесителни дейности, поддържа се естествено възобновяване. Изразходените средства от екип „Общински гори“ са в размер 208 626 лв. /ФРЗ, външни услуги и материали/.

- От 04.2023 година ОП „Паркстрой-Русе“ поддържа зелените площи в Централната градска част, Младежки парк и Парк на Възрожденците с нова дейност 622. Разходите през отчетни период са в размер на 538 440 лв., от тях 28 476 за нова малобааритна техника.

МЯРКА 1.2. УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1.2.1. Подобряване на качеството и капацитета на инфраструктурата за управление на отпадъците, в т.ч. проектиране и изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци

- Проект „Мерки за подобряване управлението на отпадъците в общините Русе, Тутракан, Сливо поле и Ветово“ по Програма „Опазване на околната среда и климатичните промени, финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г.“, с програмен оператор Министерството на околната среда и водите – Проектът се изпълни в партньорство с общините Тутракан, Община Сливо поле и Ветово. В рамките на проекта се реализираха 4 нови общински схеми за рециклиране/разделно събиране на отпадъци. Доставен е 1 бр. биошредер за растителни и дървесни отпадъци, 108 бр. пластмасови компостери с обем 1000 л, за разделно събиране на биоразградими отпадъци и 35 бр. пластмасови кофи на колела, 60 л. за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, в 5 бр. мобилни центрове с електронно отчитане на предадените количества. Проведена е кампания в мобилните центрове като всеки посетител предал повече от 1 кг. хартия, пластмаса, стъкло и метали е получил рекламни материали. Инвестираните средства са в размер на 74 259,50 лв.;
- Изграждане на анаеробна инсталация за биоразградими отпадъци – Съоръжението беше реализирано по проект, финансиран от ОП „Околна среда“ 2014 – 2020 по приоритетна ос „Отпадъци“. Водещ бенефициент е Община Русе, а партньори са общините Сливо поле, Иваново, Тутракан, Ветово, които са членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците. По проекта беше изградена и въведена в експлоатация анаеробната инсталация, както и е осигурено разделно събиране на биогразградимите отпадъци от териториите на изброените членове на РСУО-Русе. Изградената инсталация позволява безкислородното третиране на биоразградими отпадъци, от които впоследствие се получава компост, както и метан за електропроизводство и топлинна енергия. Русенската инсталация е едва третата за България анаеробна инсталация. Чрез нея местната власт се стреми да подобри управлението на отпадъците в Русе и да смекчи вредното им въздействие върху климата. Инвестираните средства са в размер на 34 383 754,21 лв.

1.2.2. Подобряване на качеството и организацията на дейностите по управление на отпадъците, поддържане на чистотата на уличната мрежа и озеленените площи

- Актуализиране на програма за управление на отпадъците на Община Русе - Изготвен е проект на програмата, който е качен в интернет страницата на общината за обществено обсъждане. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 16 680 лв.
- Разделно събиране, съхраняване, сортиране и предаване за повторна употреба и/или рециклиране на отпадъци от текстил на територията на гр. Русе – Подновен договор с „М-ТЕКС РЕЦИКЛИРАНЕ НА ТЕКСТИЛ“ ООД за безвъзмездно извършване на дейността за разположените 32 бр. съдове; Сключен договор с „ЕВРОТЕКС“ ЕООД за безвъзмездно извършване на дейността за разположените 10 бр. съдове на територията на гр. Русе;
- Сключен е договор с предмет „Изготвяне на морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци образувани на територията на Община Русе“ – през март 2023 г. е предаден окончателния доклад за изготвения морфологичен анализ. Инвестираните средства от бюджета на Община Русе са в размер на 34 272,00лв. с ДДС;
- Поетапно отстраняване на всички излезли от употреба МПС – през 2021 г. – 588 бр. ИУМПС преминали комисия, през 2022 г. – 395 бр., от които са разкомплектовани и рециклирани 49 бр., а за 2023 г. – 245 бр., от които са предадени 27 бр. за разкомплектоване. Не са необходими средства за изпълнение на дейността съгласно договор за сътрудничество с „МЕГАПАРТС“ ООД от 31.12.2020 г.;
- През отчетния период се извършваше миене на улиците по предварително утвърден график. Освен от фирмата изпълнител, с която Община Русе има сключен договор, дейността се осъществява и от ОП „Паркстрой“. Общинското предприятие използва собствена мултифункционална техника за миене под налягане. Миенето се извършва със специализирани препарати за дезинфекция, а използваната вода е добита от регистрираните собствени сондажни кладенци.

1.2.3. Реализиране на образователно-информационни, обществени и общностни кампании за повишаване на културата и на обществения ангажимент към отговорното управление на отпадъците, подобряване на качеството на атмосферния въздух и опазване на околната среда

- Кампании за събиране на строителни отпадъци от домакинствата на територията на Община Русе - С доставените контейнери за строителни отпадъци, закупени по проект № BGENVIRONMENT-3-002-0005-C02 „Мерки за подобряване управлението на отпадъците в общините Русе, Тутракан, Сливо поле и Ветово“ по Програма „Опазване на околната среда и климатичните промени, финансов механизъм на Европейското икономическо пространство

2014-2021 г.“, с програмен оператор МОСВ през 2022 г. е проведена кампания през пролетта на 2023 г. за разделно събиране на строителни отпадъци от домакинствата на територията на Община Русе. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 4 994,35 лв.;

- ⇒ Разяснителни кампании по LIFE – С цел популяризиране на преминаването към алтернативни форми на отопление и предоставяне на допълнителна информация за участие по проекта са проведени следните разяснителни кампании: на 13.10.23 г. в кв. Средна кула; на 16.10.23 г. в кв. Долапи; на 19.10.23 г. в ж.к. „Дружба“.

МЯРКА 1.3. ПРЕВЕНЦИЯ И ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ

1.3.1. Извършване на превантивни дейности за предпазване от наводненията и други стихийни бедствия

- ⇒ Проект 101121210 NBSINFRA – Проектът стартира на 01.09.2023 г. с финансиране по Програма „Хоризонт“ 2021-2027 г. Целта на проекта е да обедини научни организации, местни власти, НПО и МСП, за да изследват приложимостта на различни научни инструменти за използване на природни решения (NBS) при предотвратяване на риска от неблагоприятни явления. Проектът ще демонстрира и ще определи количествено ефективността на природните решения (NBS) в 5 европейски региона, един от които е Русе, вкл. чрез създаване на пространствен модел на проблемни сценарии при естествени екосистеми. Ще бъдат разработени различни инструменти за прогноза на природни явления. Ще се очертае рамка за гражданско участие, както и инструментариум за самообучение за ангажиране на общността и изграждане на капацитет на национално и регионално ниво.
- ⇒ Почистване на коритото на р. Русенски Лом в урбанизираната територия на с. Басарбово, община Русе – През пролетта на 2023 г., е извършено почистване на част от коритото на р. Русенски Лом, на територията на с. Басарбово. Поради специфичните особености на терена, подлежащ на почистване, за изпълнение дейностите по почистването са сключени договори с двама доброволци от Доброволното формирование на Община Русе, които имат специалност спелеология и алпинизъм. За участие в дейностите по почистване на доброволците е заплатена сумата от 2000 лв. В почистването участваха и служители на Община Русе, както и специализирана техника на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Русе.
- ⇒ Почистване на отводнителен канал на дере в урбанизираната територия на с. Червена вода – Към момента тече процедура по избор на изпълнител

за почистване и продълбочаване на коритото на открит отводнителен канал в селото. Предвидените дейности ще обхванат 3478, 40 м. от канала и включват почистването му от наноси, дървесна и храстовидна растителност, както и продълбочаването му с цел, нормалното оттичане на водата. Максималната сума за изпълнението на дейностите е 176 000 лв.

- ⇒ Премахване на хидротехническо съоръжение ХТС (шлюз) на дере, находящо се в с. Басарбово – Обявена е обществена поръчка за изпълнение на демонтаж на ХТС (шлюз) на дере, находящо се в с. Басарбово. При високи води (при обилни валежи), шлюзът не може да поеме необходимото количество, което води до наводнения на имотите, намиращи се до дерето. Максималната сума за изпълнението на дейностите е 22 000 лв.
- ⇒ Укрепване скатен откос по ул. „Сини вир“, кв. Средна кула и Укрепване скатен откос по Републикански път III-501 - Обявена е обществена поръчка за изготвяне на инвестиционен проект за противоерозионно укрепване чрез изграждане на Хидротехнически съоръжения ХТС (подпорна стена, стабилизиране откосите чрез геосъоръжения, вертикална планировка на уличното платно), ул. „Сини вир“, кв. Средна кула и за изготвяне на инвестиционен проект за противоерозионно укрепване чрез изграждане на ХТС (укрепително ХТС – стабилизиране и отводняване откоса от повърхностни води чрез геоконструкция), Републикански път III-501 Русе – Иваново – Две могили – Бяла в гр. Русе. Максималната сума за изготвянето на проектите е 103 800 лв.
- ⇒ Възстановяване проводимостта на канал, находящ се в с. Просена, ул. „Батак“ – През лятото на 2023 г. фирма „Хидрострой България“ ЕООД извърши аварийно почистване проводимостта на канал в с. Просена, ул. „Батак“. Каналът е почистен от земни маси и нападали дървета, което намали рискът от наводняване на живущите в непосредствена близост до отводнителното съоръжение. За услугата е заплатена сумата от 9 648 лв.

ПРИОРИТЕТ 2 „РАЗВИТИЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА И ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА – ПРЕДПОСТАВКА ЗА ДОСТЪПНОСТ И ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО“

По Приоритет 2 „Развитие на техническата и транспортната инфраструктура – предпоставка за достъпност и териториално сътрудничество“ също са обособени три мерки, насочени към ключови теми, релевантни, на първо място, към подобряването на достъпа и пространствената свързаност, както в градска среда, така и между различни населени места на територията на общината чрез интервенции в пътна и улична мрежа, обновяване на

транспортната инфраструктура, вкл. инфраструктура за алтернативни горива за нуждите на обществения градски транспорт, изграждане на зарядни станции, развитие на интегрирана инфраструктура за велосипеден транспорт, изграждане на интермодален терминал и други. На следващо място, за подобряване на градската среда и благоустрояване на населените места чрез изграждане на обществени паркинги, тротоари, алеи, вкл. системи за видеонаблюдение; развитие на обществени зони за отдих и зелени площи, облагородяване на междублокови пространства и обновяване на детски площадки, осигуряване на достъпна архитектурна среда в контекста на Европейския Баухаус и др., и не на последно място - за развитие на териториалното сътрудничество и сближаване в подкрепа на местните общности. Всички мерки са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на положително въздействие в посока развитието на територията на община Русе като достъпна за всички, с осигурена съвременна техническа и транспортна инфраструктура, в адекватен отговор на съответните нужди и потребности на различните заинтересовани страни (граждани, бизнес, академия и други), и в съответствие с Европейската политика за развитие на TEN-T мрежата.

Изпълнението на проекти/дейности по трите мерки от **Приоритет 2** е както следва:

МЯРКА 2.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА И ТРАНСПОРТНАТА СВЪРЗАНОСТ В ГРАД РУСЕ (ИГТ) И МЕЖДУ НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЯТА

2.1.1. Развитие на интегрирана инфраструктура за велосипеден транспорт – свързване на изградената мрежа от велосипедни алеи и доизграждане на такива, съгласно плана за велосипедната мрежа

- Изграждане на вело алеи от близките квартали и села и свързването им с маршрут ЕВРО ВЕЛО 6 – изграждане на велоалеи по 3 основни направления: (1) от Лесопарк „Липник“ до с. Басарбово, (2) от Русе до ез. Николово и (3) от Русе до парк „Приста“ (съгласно обсъдено на оперативна работна среща от 06.04.2022 г.); изграждане на велоалея, на второстепенния път между гр. Мартен и с. Сандрово; Велоалеи до гр. Мартен - Продължаване изграждането на нови велоалеи, подобряване качеството на съществуващите, както и на маркировката, светлинната и знаковата сигнализация за велосипедисти. Проучване на възможността за проектиране на велосипедно трасе от Русе за Николово на база вече направени предпроектни проучвания. Осъществяване на двустепенен контрол на строителството на новите велоалеи. Синхронизиране на подготвящия се в момента Общ градоустройствен план (ОГП) с одобрения План за велосипедната мрежа;
- С ремонта на тротоарите на бул. „Неофит Бозвели“ бе завършено и изграждането на нова велоалея в Централната градска част - Със Заповед

№РД-01-2165/04.07.2023 г. на кмета на Община Русе е създадена работна група, която да извърши обход по изградените велоалеи в гр. Русе и установи състоянието им, да се посочат местата, на които са необходими СМР дейности, освежаване на хоризонталната маркировка и сигнализирането с пътни знаци. Работната група следва да извърши преглед на Плана за велосипедна мрежа и даде предложения за актуализацията му при необходимост;

- ✎ Извършено е поетапното маркиране на остарялата маркировка на велоалеите в града – Използва се боя „студен пластик“. Извършва се поддръжка на светлинната и знакова сигнализация за велосипедистите. Първата обновена алея в свежи цветове бе тази на бул. „Потсдам“, като стойността на положената хоризонтална пътна маркировка е на стойност 7006,80 лв.. Маркирани са също велоалеите по бул. „Христо Ботев“ на стойност 12400,20 лв., ул. „Филип Станиславов“ на стойност 1758,00 лв. и бул. „Липник“ само в района на кръстовищата на стойност 348,00 лв. Освежена е и маркировката на велоалеите по бул. „Фердинанд“, чиято стойност е 3 109,20 лв., както и тази на бул. „Цар Освободител“ на стойност 14 012,40 лв.;
- ✎ Сключен бе договор с изпълнител за изграждането на велоалея и тротоари по бул. „Гоце Делчев“ в кв. Дружба. По този начин кварталът ще бъде свързан с останалата мрежа от велоалеи в града и ще бъдат подобрени условията за колоездене в тази част, в която до момента са отсъствали напълно - Насърчаване използването на алтернативни средства за придвижване чрез създаване на удобства за гражданите да изберат за личен транспорт велосипеди или електрически скутери. Ще продължим изграждането на главните клонове на велосипедната градска мрежа, като съобразно финансовите възможности на Общината ще се стремим да създадем условия през следващи периоди да се премине към добавяне на второстепенни клонове и покриване на все повече градски маршрути с велоалеи;
- ✎ Осъществени са съвместни обходи на общинските служители и членовете на „Вело Русе“ като са набелязани конкретни мерки за поетапното подобряване на средата за велотранспорт, по които се работи - Подпомагане на хората да използват изградените вече велоалеи не само за отмора, а и за велотранспорт. Ще направим пълна ревизия на вече изградената велоалеи мрежа, ще я възстановим и направим удобна и безопасна за ползване. Ще работим заедно със сдружения на граждани с изявен интерес и компетенции по темата за велотранспорта.

2.1.2. Обновяване на транспортната инфраструктура, вкл. инфраструктура за алтернативни горива за нуждите на обществения градски транспорт, зарядни станции

- ⇒ Изграждане на Тролейбусно депо (по проект „Подготовка за изпълнение на Интегрирана система за градски транспорт на гр. Русе – 3 етап – обект „Тролейбусно депо“ 28 391 000 лв. Проектът е включен в актуализацията на ИПГВР на гр. Русе. Същият е включен и в Индикативния списък с резервни проекти в „Инвестиционната програма на Община Русе“) - Изготвено прединвестиционно проучване. Изразходените средства са в размер на 38 000 лв. без ДДС;
- ⇒ Проект за закупуване на 1 бр. изцяло електрически автомобил за нуждите на Община Русе – Община Русе беше одобрена по проектно предложение пред Националният доверителен екофонд за закупуване на електромобил. Проектът е по „Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства по Инвестиционната програма за климата. Проведена е обществена поръчка и е сключен договор с изпълнител – София Франс Ауто АД за доставка на 1 бр. нов електрически автомобил марка Opel, модел Corsa-e. На 31.03.2023 г. е сключен с НДЕФ договор за финансиране, който ще се изпълнява в рамките на 5 години. Инвестираните средства са в размер на 70 000 лв.

2.1.3. Подобряване на организацията на движението по общинската пътна мрежа

- ⇒ От м. януари 2023 г. бе подновен договора за сервизно техническо обслужване на електронните информационни табла, разположени на 100 от спирките на масовия обществен транспорт, с което се подобрява ефективността и достъпността на информацията за гражданите. Същият е на стойност 28 800 лв. без ДДС. На всички неработещи електронни информационни табла се извършва преглед, проверка за причините довели до спирането на функционирането им и своевременно отстраняване на проблемите и привеждането им в работещо състояние.

2.1.4. Разработване на Генерален план за организацията на движението на територията на Община Русе

- ⇒ По сключения договор №3ОП-45/22.06.2022 г. за „Разработване на генерален план за организация на движението (ГПОД) за територията на Община Русе“, фирмата изпълнител е предоставила предварителния проект. Предстои разработване на окончателния вариант на ГПОД. Изготвяне на окончателен вариант на генералния план за организацията на движението за територията на Община Русе. Извършено авансово плащане по договор №3ОП-45/22.06.2022 г. в размер на 8 784,00 лв. Обща стойност на договора е в размер на 87 840,00 лв.. Средствата за финансиране се осигуряват от Общинския бюджет.

2.1.5. Обновяване на подвижния състав, осъществяващ обществен превоз на пътници (по линиите на градски транспорт)

⇒ Проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез закупуване и доставка на електрически превозни средства за шосеен транспорт - електрически автобуси и тролейбуси за Община Русе“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“. Целта на проекта е опазване на околната среда чрез подобряване характеристиките на превозните средства, обслужващи общинския транспорт на територията на община Русе – замяна на остарелия и амортизиран подвижен състав с екологичен такъв. В рамките на процедурата се осъществява закупуване и доставка на нови съвременни електрически транспортни средства, което ще доведе до намаляване на вредните емисии във въздуха, намаляване на шума и вибрациите и значителна икономия на енергия. Подобряване на надеждността, комфорта и времето за придвижване с обществения транспорт ще доведе до промяна на модела на придвижване и намаляване на пътуванията с лични автомобили и по този начин до намаляване на вредните газове от двигателите с вътрешно горене. Инвестициите са насочени в подкрепа въвеждането на нови по-енергийно ефективни форми на обществен транспорт, като се увеличи делът на електрическите превозни средства. Една от дейностите, които ще бъдат реализирани по проекта е закупуването и доставката на електрически транспортни средства за нуждите на обществения транспорт на Община Русе – 20 бр. електробуси и 15 броя тролейбуси - Към м. септември 2022 г. договорът с изпълнител за доставка на 20 бр. електробуси и доставка и монтаж на зарядни станции е изпълнен. Доставени са всички 20 броя нови електробуси със бавнозарядни станции за тях. Същите са в експлоатация и изпълняват редовни маршрутни разписания. Доставени са и 4 бр. бързозарядни станции 600 V, като същите са монтирани на крайни спирки по маршрутите на електрическите автобуси. По същия проект е проведена процедура и има сключен договор №043/20.01.2023 г. с предмет: „Изпълнение на дейности за подобряване качеството на атмосферния въздух на Община Русе чрез закупуване, доставка и въвеждане в експлоатация на електрически превозни средства-12 (+/-1) метрови тролейбуси. Същите са 15 на брой и са новопроизведени. марка COP THC 12 на чешката фирма COP Либхави – 12 метрови с автономен ход 5 км, нископодов соло, градски тролейбус с 31 седящи места и 59 правостоящи пътници. Тролейбусите са доставени в периода м. ноември – м. декември 2023 г. и са въведени своевременно в експлоатация по градските линии на обществения транспорт.

На 19.12.2023 г. се проведе заключителна пресконференция по проекта. Община Русе изпълни проекта от 22.10.2019 г. в партньорство с „Общински

Транспорт Русе“. Общата инвестиция на проекта е на стойност 46 771 464,30 лв. с продължителност 50 месеца. Финансовият принос на Община Русе е в размер на 137 032 лв. Изразходените средства през 2023 г. са от ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ и са в размер на 14 250 000 лв. без ДДС за закупуването на 15 нови тролейбуса.

⇒ Община Русе продължава да търси варианти за финансиране закупуването на още екологично чисти автобуси, съобразени с всички стандарти, които ще намалят наличието на фините прахови частици /ФПЧ/ и ще увеличат автобусния парк на „Общински транспорт Русе“ ЕАД. Общинското дружество е капитализирано с 2,2 млн. лв., с които да закупи още автобуси – климатизирани и минимум с ЕВРО 5 сертификат - За периода от 2022 г. до средата на 2023 г. бе обявена и приключена процедура за закупуване и доставка на употребявани превозни средства за нуждите на ОТП ЕАД. В резултат на това са налице 24 броя градски автобуси марка „ВАН ХООЛ“. Същите са нископодови, климатизирани и са с екологична категория ЕВРО 5. Тези превозни средства са включени в лиценза на ОТП ЕАД за обществен превоз на пътници и поетапно са въведени в експлоатация по част от градските автобусни линии. Инвестирани средства в размер на 960 000 лв. без ДДС за 24 броя градски автобуси.

Сключен е договор, който е в процес на изпълнение за доставка на 10 броя употребявани автобуса марка „МАН“ – екол.кат. ЕВРО 5, климатизирани и нисковходови. Очаквана доставка на тези превозни средства е до края на м. февруари 2024 г. Инвестирани средства в размер на 400 000 лв. без ДДС за 10 броя градски автобуси.

⇒ Проект „Русе – нисковъглероден град“ по договор №2022-344/04.05.2022, сключен с Енергийни градове, VAT FR55379716764 - Проектът е одобрен за финансиране от Европейската комисия за изготвяне на инвестиционна концепция за набор от мерки за постигане на следните резултати:

- Очаквани енергийни спестявания 46.050 ГВч/г.
 - Очаквано производство на възобновяема енергия 2.800 ГВч/г.
 - Очаквано намаление на въглеродни емисии на CO₂ 22247 t CO₂eq/година.
- На база на всички извършени дейности е изготвена и инвестиционна концепция, обединяваща резултатите от горепосочените акценти на проекта, като Община Русе привлече и външен екип от експерти за сътрудничество при изготвяне на цялостната инвестиционна концепция. Проектът приключи на 03.06.2023 г. На 16.06.2023 г се получи одобрението от приемателната Комисия към ЕС с отчетени 19% ръст на очакваните инвестиционни намерения. Инвестираните средства са в размер на 117 348 лв.

2.1.6. Внедряване на интелигентни транспортни системи за управление на движението по пътищата

- ⇒ Изготвено е Предпроектно проучване за състоянието на светофарните уредби на територията на гр. Русе. С това се анализира действащата в момента организация на движение в района на светофарно регулираните кръстовища, ще се установи изправността на стълбовната и кабелната мрежа, ще се извърши изследване на транспортните задръжки и интензивността на пешеходното и велосипедно движение. Целта е да се подобрят условията за безопасност на движението, да се подобри уличния трафик и намалят задръжките на автомобилите по кръстовищата, както и да се подобрят екологичните условия в района на светофарно регулираните кръстовища, вследствие намаляване на шума и газовите емисии от автомобилите – Приключени са дейностите по сключения договор и е извършено плащане. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 35 964 лв. като средствата са осигурени от дейност 849 „Други дейности по транспорт, пътища, пощи“, в т.ч. „Ремонт и поддържане на оборудване в транспортна дейност, в т.ч. материали, резервни части и финансиране на мерки по безопасност за движение по пътищата“.
- ⇒ „Моделиране и разработване на комплексна система за екологична и енергийна ефективност на превозите в градски условия“ – проектът се изпълнява от РУ „Ангел Кънчев“ по Фонд за научни изследвания.

2.1.7. ИТИ за изграждане на интермодален терминал (в партньорство с АПИ)

- ⇒ Изграждане на интермодален терминал в СЦР на планиране в България – Русе. Проектът е за строителство на нов интермодален терминал с необходимата инфраструктура за обработка на контейнери в района на гр. Русе, което ще доведе до балансиране на различните видове транспорт и привличане на товари от автомобилния към железопътния транспорт в района на града. Източникът на финансиране е НПВУ, а общата стойност на проекта е 51 949 433 лв. без ДДС (Механизъм за възстановяване и устойчивост: 44 157 018 лв. и ДБ: 7 792 415 лв.).

Относно решение за отпадане на проекта от възможността за финансиране чрез НПВУ на Република България Община Русе изрази отрицателно становище, в което настоява българското правителство своевременно да преразгледа своето решение и да остави Проект „Изграждане на интермодален терминал в Северен централен район на планиране в България – Русе“ за финансиране чрез НПВУ и да отпусне необходимите допълнителни средства за неговото успешно реализиране.

Изграждането на интермодалния терминал ще има принос за намаляване на разходите за потребителите, намаляване на замърсяванията на въздуха и за редуциране на разходите поради промените в климата.

2.1.8. ИТИ за възобновяване дейността на летище Русе, в т.ч. за извършване на търговски полети

- ⇒ Община Русе учреди безвъзмездно право на ползване на Летище Русе за срок от 10 години на съвместното дружество „ЕЪРПОРТ РУСЕ“ ООД. Проектът на „Еърпорт Русе“ ООД, с който инвеститорът се ангажира да извърши редица подобрения на Летище Русе, продължава да се реализира с ускорени темпове. Вече са внесени документи в Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА) за издаване на удостоверение за експлоатационна годност на гражданско летище съгласно Закона за гражданското въздухоплаване.

Поддаването на документите е част от Генералния план на дружеството и е в продължение на инвестиционните намерения на „Еърпорт Русе“ за развитие на летище Русе като гражданско летище, разширяване на възможностите и подобряване условията за извършване на авиационни услуги. Това ще даде възможност за излитане и кацане на самолети Airbus 320 и Boeing 737, като е предвидено и изграждането на един или два хангара за техническо обслужване на самолетите. През последните месеци бяха вложени значителни средства за модернизирането на летището. Изградена беше осветителната система на полосата за излитане и кацане, като летище Русе е първото в България с LED осветление със слънчеви батерии. Изградена беше и 9-километровата периметрова ограда, теренът е цялостно почистен, а сградата на пътническия терминал е обновена и съхранена. Монтирани са и два ветропоказателя, които отговарят на специални изисквания на Международната организация за гражданска авиация ICAO. Закупени са също стационарни и мобилни цистерни за гориво.

С привличането на инвеститора общинският бюджет се освободи от годишната поддръжка на летището, за която се грижеше общинското предприятие „Паркстрой“.

МЯРКА 2.2. ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАДСКА СРЕДА И БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

2.2.1. Изграждане, реконструкция и ремонт на улици, обществени паркинги, тротоари, алеи, вкл. системи за видеонаблюдение

- ⇒ През 2023 г. се извършиха текущи ремонти на ул. Димитър Басарбовски, ул. Григор Пърличев, ул. Дебър, ул. Струга, ул. Ропотамо и ул. Витоша, за което са инвестирани средства в размер на 930 600 лв. от общинския бюджет;
- ⇒ Текущ ремонт се извърши и на ул. Витоша, ул. Струма и ул. Христо Смирненски в с. Долно Абланово, община Русе, за което са изразходени средства в размер на 135 560 лв. от общинския бюджет.
- ⇒ Извърши се текущ ремонт и на ул. Огражден и Божурище в кв. Долапите, и три кръстовища в кв. Средна кула на стойност 313 505 лв. от общинския бюджет.

- ⇒ Ремонтирани са тротоари в с. Семерджиево, община Русе на стойност 121 000 лв.
- ⇒ Извършен е текущ ремонт на обслужваща алея към сградата, в която се помещават „Български пощи“, в т.ч. текущ ремонт на съществуващ тротоар по ул. „Без име“, кв. „Дружба 1“, при бл.11 са ремонтирани пътеки и стълбища, пешеходната зона бл. 15, 16, Дружба 3 и др., като инвестираните средства са в размер на 512 733 лв. с източник общинския бюджет.
- ⇒ За подобряването на градската среда чрез благоустрояване на редица улици, междублокови пространства, паркинги, алеи и др. през 2023 г. е положена изцяло нова асфалтова настилка на 4 улици, 14 междублокови пространства /и още 2, които са подготвени за асфалтиране/, както и цялостно обновяване на няколко площада и паркови пространства на територията на гр. Русе /Парк на възрожденците, площад „Др. Мустаков“, пл. „Дунав“ и площад на кръстовище ул. „Борисова“ с бул. „Неофит Бозвели“/. Извършени са и множество ремонти на локални нарушения в асфалтовата настилка на територията на гр. Русе. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 1 234 974,90 лв.;
- ⇒ През 2023 г. беше обединен Центърът за видео наблюдение на Община Русе като се създаде нова зала, намираща се на ул. „Котовск“ 1, ет. 6. Системата за видео наблюдение беше надградена с 88 броя нови камери и присъединени 62 броя съществуващи камери, като общият брой на камерите е 1 160. Подменени са с нови камерите в участъка на ул. „Александровска“ от площад „Хан Кубрат“, пл.„Елиас Канети“ до пл. „Александър Батенберг“ вкл.. Изградено е изцяло ново видео наблюдение в „Парка на Възрожденците“, 11 броя детски площадки в кварталите на град Русе и пред блокове Енергетик 1 и 2 в квартал Здравец, поставена е и камера на „Брикетната фабрика“ на ул. „Потсдам“ като същата е изведена и на сайта на Община Русе. Присъединени към Центъра за видео наблюдение са камерите монтирани в град Мартен, кметско Долапите. кметство Средна Кула, Дом за възрастни хора „Приста“, Дом „Басарбовски“, подземен паркинг на ул. „Черно море“ и подземен паркинг на „Арена Русе“, всички детски ясли и детски градини на територията на град Русе и в малките населени места. Системата е надградена с 6 броя нови монитори и 3 броя NVR. Изразходените средства за 2023 г. са в размер на 80 000 лв.

2.2.1. Развитие на обществени зони за отдых и зелени площи, вкл. физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради (вкл. облагородяване на междублокови пространства)

- През 2023 г. се извърши текущ ремонт на градския площад в три етапа като средствата за това са в размер на 82 165 лв. от общия бюджет;
- Ремонтирани бяха алеи в Парка на младежта за 610 674 лв., както и пространството, разположено южно от езерото и югозападно от язовира в лесопарк „Липник“, с. Николово, общ. Русе за 342 225 лв.
- Текущи ремонти бяха направени на множество междублокови пространства между бл.7,8,9 в Дружба 3, бл.13 и бл.14 в Дружба 3 ,бл.44, бл. Панайот Хитов 1,2,3, бл.22, 15 и 16 в Дружба, около бл. Вярна, около бл. Трансстрой, Орфей, Първа пролет и др. на обща стойност 1 104 170 лв.
- Фонд „Граждански инициативи“ – през 2021 г. се създаде Фонд за „Граждански инициативи“, който дава възможност на жителите на гр. Русе да кандидатстват за безвъзмездна помощ до 300 лв., с който да се грижат за междублоковите си пространства. Одобрените проекти през 2023 г. са 3 бр. Инвестираните средства от бюджета на Община Русе са в размер на 900 лв.

2.2.2. Осигуряване на достъпна архитектурна среда

- Община Русе изпълнява Програма за достъпна архитектурна среда. Тя цели да се постигне равен достъп на гражданите с увреждания и родителите с детски колички, като периодът на действие е 2022-2023 г. Приоритетно по програмата се работи за подобряване средата в множество обществени сгради – здравни заведения, образователни институции, социални услуги, спортни обекти, културни институции, общински учреждения, транспортна инфраструктура, както и жилищни сгради;
- При текущи ремонти на тротоари, където е технически възможно, се извършва снижаване на бордюрите на ниво асфалт;
- Приключиха изграждането и монтажът на хидравличната платформа за осигуряване на достъпна среда в ОУ „Тома Кърджиев“. Издадени всички необходими документи за въвеждането ѝ в експлоатация. От съоръжението в момента имат нужда 6 ученици, които са със затруднения в придвижването. Инвестираните средства от бюджета на Община Русе са в размер на 106 109 лв.
- В лечебните заведения поетапно се изгражда достъпна среда, съгласно Общинската програма за достъпна архитектурна среда на територията на община Русе;
- По отношение на достъпна среда в кръстовища са предприети мерки от ОП „Комунални дейности“ за периодично подменяне на „зумери“ /звуково сигнални устройства на светофарите/ с цел улесняване придвижването на хора със зрителни проблеми. За 2023 г. Подменените устройства са 23 бр. на стойност 7 093,20 лв.;

- ⇒ Подменят се периодично счупените стъкла на спирките на територията на Община Русе, като за 2023 г. са подменени 270,55 м² на стойност 24 168,23 лв.;
- ⇒ В градския транспорт в по-голям брой от автобусите се осигуряват светещи ленти-табла за достъп на хората със зрителни увреждания. С изпълнението на проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез закупуване и доставка на електрически превозни средства за шосеен транспорт – електрически автобуси и тролейбуси за Община Русе“ са закупени 20 електрически автобуса и 15 тролейбуса като новите транспортни средства са нископодови и достъпни за хора с увреждания;
- ⇒ Изработка и монтаж на рампа за достъпна среда към сградата на Народно читалище „Светлина“ – с. Бъзън за 12 215 лв. от общинския бюджет;
- ⇒ Изработка и монтаж на рампа за хора със специални потребности към сградата на Народно читалище „Васил Левски“ – с. Сандрово на стойност 6 732 лв. от общинския бюджет.

2.2.3. Реконструкция и/или разширение на водопроводни мрежи

- ⇒ Обект 2: „Реконструкция на ВиК мрежи в ЦГЧ, гр. Русе“, част водопроводи – 21.97 км. Инвестираните средства са в размер на 6915161,07 лв.;
- ⇒ Обект 3.1. „Етап I Реконструкция на ВиК мрежи в ЦГЧ, гр. Русе-към Дейност 2, водопроводи - 3.48 км. Инвестираните средства са в размер на 1758609,70 лв.;
- ⇒ Обект 3.2. „Етап II Реконструкция на главни и второстепенни водопроводни клонове“ – към Дейност 2, водопроводи – 32.37 км. Инвестираните средства са в размер на 15210311,97 лв.;
- ⇒ Обект 4: „Реконструкция и доизграждане на ВиК мрежи в кв. „Средна Кула“ и кв. „Долапите“, Изграждане на отвеждащ колектор и реконструкция на прилежаща ВиК мрежа“, водопроводи – 9.68 км. Инвестираните средства са в размер на 144 446,17 лв.;
- ⇒ Обект 5: „Реконструкция и подмяна на съществуващи довеждащи водопроводи от ПС II подеи до ПС III подеи“ – 9.68 км. Инвестираните средства са в размер на 1 046 943,77 лв.;
- ⇒ Актуализация на ГИС ОПОС 2014-2020 – Инвестираните средства са в размер на 232 032 лв.;
- ⇒ Други инвестиции, свързани с водопроводната мрежа – Инвестираните средства са в размер на 1610670,90 лв.

2.2.4. Строителство и/или довършване изграждането на канализационни системи

- ⇒ Интеграция на система за мониторинг скада. Инвестираните средства са в размер на 76 429 лв.;

- ⇒ Обект 4: „Реконструкция и доизграждане на ВиК мрежи в кв. „Средна Кула“ и кв. „Долапите“, Изграждане на отвеждащ колектор и реконструкция на прилежаща ВиК мрежа“, канализация – 44.06 км. Инвестираните средства са в размер на 1 735 823,63 лв.;
- ⇒ Обект 2: „Реконструкция на ВиК мрежи в ЦГЧ, гр. Русе“, част канализация – 2.48 км. Инвестираните средства са в размер на 370905,31 лв.;
- ⇒ Обект 3.1. „Етап I Реконструкция на ВиК мрежи в ЦГЧ, гр. Русе-към Дейност 2 канализация – 1.72 км. Инвестираните средства са в размер на 2 282 669,22 лв.;
- ⇒ Други инвестиции, свързани с канализационната мрежа - Инвестираните средства са в размер на 672 340,08 лв.

2.2.5. Разширение на газопреносната мрежа

- ⇒ Проект на „Овергаз Мрежи“ АД „Газификация на българските градове - Община Русе“ – през отчетния период изградената газоразпределителна мрежа е 900 л. м. като от старта на проекта на територията на община Русе са изградени общо 160 000 л. м. газоразпределителна мрежа. През 2023 г. инвестираните средства са в размер на 162 000 лв., а за цялата изградена до момента газопреносна мрежа – 23 236 000 лв.;
- ⇒ Подготовка за реализация на проект от „Овергаз Мрежи“ АД „Газификация на с. Мартен“ – 26 000 л. м.;
- ⇒ Подготовка за реализация на проект от „Овергаз Мрежи“ АД „Газификация на Русенски Университет“ – 250 л. м.

2.2.6. Развитие на топлопреносната мрежа

- ⇒ През отчетния период „Топлофикация Русе“ АД са направени инвестиции за три сгради към топлопреносната мрежа в гр. Русе, и в редовна експлоатация са пуснати три сгради. Общият размер на инвестираните средства е 11 500 лв.

2.2.7. Подкрепа и реализиране на мерки, мероприятия и кампании, свързани с безопасността на движението по пътищата

- ⇒ На 29 юни 2023 г. Община Русе се включи в националния „Ден на безопасността на движението по пътищата“. Организирах се редица мероприятия, които преминаха под мотото „На пътя животът е с предимство“. Отбелязването на този ден е заложено, като мярка в Плана за действие 2021-2023 г. към Националната стратегия за подобряване на БДП 2021-2030 г., както и в План програмата за изпълнение на общинската политика по БДП на Община Русе. Проведен бе конкурс за рисунка на тема „Пази детето на пътя“, насочен към децата до 18 годишна възраст, като получените творби бяха разгледани от компетентно жури - Рисунките

отличени с почетните места бяха включени в изготвянето на дизайн за флаери и плакати. Подготвените флаери бяха раздадени в деня на безопасността на движението по пътищата сред жителите и гости на града, с цел напомняне за най-уязвимите, децата на пътя, които не винаги са внимателни и е ангажимент на всички да бъде опазен техния живот. Плакатите бяха разлепени по превозните средства от масовия градски обществен транспорт (МГОТ), като идеята на тази мярка беше да достигне до още повече хора, както пътниците, така и шофьорите на МСП, които се движат по пътните артерии на града. Отличените деца бяха наградени с карти за пътуване в МГОТ и с предметни награди, с цел насърчаване използването му. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 393 лв.

✎ Отбелязването на „Европейска седмица на мобилността“ за периода от 16.09 до 22.09.2023 г. – Дейностите, които се изпълниха през Европейската седмица на мобилността (ЕСМ) са: Като постоянна мярка се позиционира площадка по БДП в Парка на младежта. Проведено състезание за най-много изминати крачки. Рисунка на асфалт на тема „В града без кола“. Проведена викторина с въпроси за града, безопасността на движение и алтернативните начини на придвижване. Изложба на детски рисунки на тема „Автомобили на бъдещето“. Промотирано мобилно приложение „We.RideToday“, което предоставя информация за велосипедни маршрути, състояние им и др. Проведено вело-обучение за деца, правилата ABC (air, brakes, chain) което правило е добре всеки велосипедист да спазва преди потегляне, проверка на гумите, спирачките и веригата на велосипеда. На 22.09.2023 г. бяха затворени за движение на МПС две улици, „Хан Крум“ и „Хан Аспарух“, където беше разположена измерваща чистота на въздуха станция. В участъка на едната затворена улица се направи демонстрация на контра-флоу. На 22.09.2023 г. в обществения градски транспорт, придружителите на деца, които имат карти пътуваха безплатно. В отбелязването на Европейската седмица на мобилността взеха участие „Тумба Сълюшънс“ ООД, сдружение „СпоДари“ и сдружение „Вело-Русе“. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 7 846,07 лв.;

✎ Във връзка с обучението на деца и ученици по БДП в системата на образованието на 18.02.2023 г. от 14.30 часа в ОУ „Отец Паисий“ – Русе се проведе Общинския кръг на Националното състезание по Безопасност на движението по пътищата за учебната 2022/2023 год. Съгласно регламента за организиране и провеждане на националното състезание по безопасност на движението по пътищата през учебната 2022/2023 година началникът на РУО утвърждава в своя заповед училището домакин, графика за провеждане на състезанието и комисията за създаване на

изпитни материали и проверка и оценка на писмения и практическия тестове (КПОППТ) от общинския кръг на състезанието, а контролът по провеждането на Общинския кръг на състезанието се осъществява от директора на училището домакин. От Община Русе се осигуриха награди на двата училищни отбора от всяка от възрастовите групи.. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 1 100 лв.;

- ⇒ Организиране и провеждане на извънкласни инициативи по БДП за деца и ученици в системата на образованието през 2023 г. На тържествена церемония в Националния пресклуб на Българската телеграфна агенция в София бяха връчени първите годишни награди за пътна безопасност. Община Русе бе отличена в категорията „Активна общинска политика по безопасно движение по пътищата“. Церемонията бе организирана от Държавната агенция „Безопасност на движението по пътищата“ (ДАБДП) по случай Международния ден за безопасност на движението по пътищата – 29 юни. Отличия имаше и за екипите на русенските детски градини „Снежанка“ и „Здравец“. Те получиха грамоти в категория „Образователна среда в подкрепа на безопасността на движението по пътищата“. Единственото училище за Северен централен район, което бе наградено с грамота, бе МГ „Баба Тонка“. Тя бе връчена за цялостната им политика по изграждане на трайни навици в учениците за опазване човешките живот и здраве на пътя.

2.2.8. Развитие на цифровата свързаност и „умна“ община (вкл. развитие на ГИС и система за сигурност чрез надграждане на видеонаблюдението и изграждане на сървъри за включване на частни охранителни сигнали)

- ⇒ Изграждане и поддръжка на сървърна среда, работни станции и мрежова инфраструктура. Поддръжка на софтуерни продукти и периферия. Защита на сървърната среда и мрежова инфраструктура от злонамерени външни прониквания и влияния – За нуждите на русенци е изградена единна интегрирана географска информационна система, която представлява ГИС портал с интерактивни тематични карти, съдържащи слоеве с актуални пространствени данни за общината от различните сфери на обществения живот – икономика, култура, комунални дейности, строителство, екология, туризъм и др. Системата е достъпна за гражданите, като те могат да правят редица справки 24/7. Достъпът до картите е безплатен и спестява време и средства за редица справки, които гражданите ежедневно изискват от общинските служители. Заплатени са 35 000 лв. с ДДС на външен експерт за инсталиране, конфигуриране и обучение на експерти на Община Русе за работа с ГИС системата.

МЯРКА 2.3. РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ В ПОДКРЕПА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ

2.3.1. Партньорства за споделяне на ресурси – партньорства с граждани, общности, бизнес, инвеститори, институции

⇒ Прилагане на интегриран териториален подход в Община Русе чрез Концепция за интегрирани териториални инвестиции в партньорство с Община Сливо Поле и Общински Транспорт Русе ЕАД - Община Русе кандидатства по Процедура Концепции за интегрирани териториални инвестиции за подготовка на КИТИ, включваща 8 проектни идеи/дейности, които ще се изпълняват в партньорство с Община Сливо поле и „Общински Транспорт Русе“ ЕАД. Концепцията е основният стратегически документ, на база на който може да се кандидатства с инфраструктурни проекти по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.

Проектните идеи част КИТИ „Подобряване на свързаността, туристическия потенциал и културно-социалния облик на северната част на СЦР“, които Община Русе планира да изпълва с БФП от европейските програми 2021-2027, са следните:

1. „Създаване на мултифункционален социален център за деца и младежи от уязвими групи“;
2. „Подобряване на градската мобилност в Русе и свързаността по линия Русе-Гюргево“;
3. „Основен ремонт на общински път – с. Николово и с. Червена вода – 6 км“;
4. „Изграждане на комплексен панорамен велосипеден маршрут с инфраструктура за туристически атракции „евровелоб“ (гр. Сливо поле – с. Бръшлен);
5. „Изграждане на реплика на „Римска гробница мавзолей“ в землището на с. Бабово, община Сливо Поле“;
6. „Цялостен ремонт на сградата на Русенската художествена галерия, ул. „Борисова“ №39, въвеждане на енергоспестяващи мерки и оборудване във фондохранилището“;
7. „Създаване и промотиране на общ културно-исторически туристически продукт „култура, природа и история“ Русе – Сливо поле“;
8. „Облагородяване на зелена зона за отдих и обновяване на спортно игрище и детска площадка в междублоково пространство в жк. „Чародейка“, гр. Русе“.

⇒ В рамките на проектите, които подкрепя Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“, традиционно се изграждат партньорства с местни и национални културни и образователни институти, неправителствени организации и др. И през 2023 година партньорството на Фондацията с представителите на бизнеса в Русе продължи успешно да се развива. Те припознаха кампанията „Русе - град на свободния дух“ като своя кауза и

отделиха финансови средства в общ размер на 54 066 лв., както и оказаха логистична подкрепа. В рамките на отчетната 2023 година по отделните проекти, финансирани от общинската фондация, са генерирани близо 211 партньорства. Броят им се запазва традиционно голям, защото неправителствените организации и гражданите осъзнават, че изграждането на партньорски структури стои в основата на успешното развитие на културните и образователни инициативи.

2.3.1. Развиване на регионалното, трансграничното и международното териториално сътрудничество, сближаване и обмен на опит и добри практики в сферата на икономиката, културата, туризма, услугите в полза на местните общности

- ✦ Проект „Развитие на поречието на река Дунав за по-добра свързаност на Еврорегион Русе-Гюргево с Паневропейски транспортен коридор №7“ – Изпълнена е рехабилитацията на кейовите стени на пътнически терминал Русе – Център. С това са създадени подходящи условия за приставане на големи пътнически кораби при ниски и високи води на р. Дунав. Дейностите са ключови за оформяне на цялата крайбрежна зона, вкл. и парковата зона на Русе. Проектът приключи на 30.12.2023 г. Стойност за Община Русе: 9 007 299,39 лв.;
- ✦ Проект „Реконструкция и представяне на значими културни забележителности с висок туристически потенциал в Еврорегион Русе-Гюргево“ – Дейностите от българската страна на проекта по отношение на заложените строително-монтажни работи за рехабилитация на сградата на Пантеона на възрожденците, са изпълнени успешно още в края на 2020 г. В началото на 2021 г. е закупена и монтирана модерна мултимедийна техника, също така със завършване на строително-монтажните дейности е поставен постоянният билборд, съдържащ информация за дейностите и източниците на финансиране. Паметникът беше представен на няколко информационни събития, вкл. Уикенд туризъм. В частта от проекта, изпълнявана от румънския партньор, интервенциите в крепостта в Гюргево търпят забавяне, което беше предпоставка целият проект да бъде удължен за втори път до края на 30.04.2024 г. Стойността на проекта за Община Русе е в размер на 1 815 338,71 лв.
- ✦ Проект DRP0200419 – RESTORIVER „Climate resilient, natural water retention focused restoration of riversides and riparian areas adversely affected by human interventions along the Danube and its tributaries within the Danube Region“ – „Устойчиво на климата фокусирано върху естественото задържане на вода възстановяване на речни брегове и крайречни зони неблагоприятно повлияни от човешки намеси по протежение на Дунав и неговите притоци в дунавския регион“. Община Русе участва в проектното

предложение по Програма „Дунав“ 2021-2027 г. Консорциумът по проекта включва 26 местни власти, научни организации, държавни структури и неправителствени организации от Германия, Унгария, Словакия, Хърватия, Сърбия, България, Румъния, и Украйна. Българските партньори са Община Русе и Българското дружество за защита на птиците, подкрепени от асоциираните стратегически партньори РИОСВ Русе и Националното сдружение на общините в Република България. RESTORIVER има за цел да увеличи капацитета за адаптиране към климата на градските/крайградските крайбрежия, като демонстрира множеството свързани с климата, социални, икономически и екологични ползи от мерките за естествено задържане на вода в градовете по поречието на река Дунав и нейните притоци. Проектът ще допринесе за проектирането, разработването, тестването, демонстрацията и разпространението на персонализирани и интегрирани градски и крайградски, базирани на природата, речни интервенции за управление и възстановяване, които ефективно намаляват наводненията, сушите и други климатични рискове. За да постигне тази цел, проектът ще обедини градове и съответните органи за управление на водите по поречието на река Дунав, които съвместно ще идентифицират и проектират осъществими интервенции за естествено задържане на вода със силно въздействие и също така ще прилагат пилотни мерки с най-висок демонстрационен потенциал. Тези дейности са заобиколени от широкомащабно упражнение за изграждане на капацитет, провеждано от организации на знанието и НПО за повишаване на познанията и осведомеността относно МЕЗВ /Мерки за естествено задържане на водата/ в градски контекст и техните потенциални множество ползи. Участието в проектното предложение ще допринесе за разширяване на партньорските отношения на Община Русе с европейски организации, както и да покаже значението и в дунавския регион. Действителното начало на дейностите най-вероятно ще започне през 2024 г.

- ⇒ Проект „ReNature, Зелено моделиране на градски зони, създаване на нови системи за отдих и забавления на открито“ - Община Русе кандидатства за финансиране съвместно с Община Гюргево с проектно предложение по Програмата за трансгранично сътрудничество „Interreg VI-A Румъния-България 2021-2027 г.“. В рамките на проектното предложение се предвижда в Община Русе да се изгради парк в предвижда в кв. Здравец върху общински имот на бул. „Липник“ №121. Проектното предложение включва паркът да бъде изграден с естествени и екологосъобразни материали, вместо с т.нар. „сива инфраструктура“. Обособена е зона за пикник, за събития и срещи, както и детска площадка. Алеите ще са с водопронепускава настилка, а осветлението със соларно

захранване. Планира се подходяща паркова мебел и чешма за питейна вода. Растителността ще бъде от местни растителни видове, характерни за Дунавската равнина и крайбрежието на р. Дунав, а тревните смеси-сухоустойчиви, слънцелюбиви и с екстензивна поддръжка. Отредена е зона за поставяне на преместваеми тоалетни, предвиждат се система за видеонаблюдение и автоматизирана поливна система. Акцент в парка са фонтанът и кът „Биоразнообразие“, в който да се развият билкова градина, градина, привличаща насекоми и птици, градина с подправки, градско земеделие и др. В румънската си част проектът предвижда озеленяване на зона за отдых в Община Гюргево. Там се планира и облагородяване на пространството, засаждане на дървесни и растителни видове, които са неинвазивни за региона, доставка на паркова мебел, подобряване на парковите алеи и подобрения на основните елементи на парковата зона. С изпълнението на проекта ще се цели подобряване качеството на средата, качествата на живот и комфорта на обитаване чрез създаване на благоприятна и природосъобразна среда, която да оформи нови пространствени решения и физическо обновяване на територията.

⇒ Проект „Партньорство за трансгранично сътрудничество между български и румънски публични институции за по-зелен регион Гюргево-Русе“ – Община Русе кандидатства с проектното предложение като партньор 2. Водещ партньор е Община Ценово, а партньори от Румъния са: Окръжен съвет Гюргево, Природен парк „Комана“ и Комуна Хотареле. В рамките на предложението се предвижда Община Русе да проучи състоянието на водните тела на нейна територия, по-специално язовир Николово, язовир Образцов чифлик и долното течение на р. Русенски лом и да създаде план за устойчивото им поддържане и закупи специализирана техника за драгиране и управление на водолюбивата растителност.

⇒ Създаване на иновативни зони с цел борба с ефекта на топлинния остров в урбанизирана територия – На 26.10.2023 г. бе даден старт на иновативен проект, свързан с изграждането на зона за борба с ефекта на „топлинния остров“. Тя се намира в района на пешеходния подлез на бул. „Цар Освободител“, в близост до спортната зала „Арена Русе“. Строителните дейности са по Предефиниран проект №3 „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“ към Националния доверителен екофонд. Проектът стартира през 2021 г., като общата му стойност е 518 470 лв. с ДДС и е 100% безвъзмездна помощ по Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021. Периодът за изпълнение на проекта е 2021-2024 г., като изпълнението на всички

предвидени дейности следва да приключи не по-късно от 30 април 2024 г. Предефинираният проект №3 цели създаване на иновативна зона за борба с ефекта на топлинния остров в урбанизирана територия, или на т.нар. „анти-топлинен остров“, включваща комбинирани мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в региона: намаляване площта на нагриване, вертикално озеленяване с цел създаване на естествена термоизолация, естествено и изкуствено засенчване и охлаждане чрез пулверизация на вода, изграждане на поливна система и питеен фонтан и др. След изпълнението на проектните дейности ще се понижат температурите в района на подлеза на бул. „Цар освободител“ и мястото ще се трансформира от обект за транзитно преминаване в зона за отдих и социализация.

Проектът се изпълнява в партньорство с Националния доверителен екофонд (НДЕФ), Норвежка асоциация на регионалните и местните власти (KS), общините Бургас, Варна, Кърджали, Пловдив, Русе, Сливен, Столична община и Стара Загора. Изразходените средства са в размер на 46 929,79 лв.;

⇒ Интегриран проект LIFE17 IPE/BG/000012 LIFE IP CLEAN AIR „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ по Програма LIFE+ – С интегрирания проект се работи за подобряване качеството на въздуха в Русе, както и други български градове – София, Бургас, Стара Загора, Велико Търново и Монтана. Проведено е набиране на кандидати по втората покана по проекта. В обхвата на районите са включени и кварталите: „Средна кула“, „Долапите“, „Образцов чифлик“ и с.о. „ДЗС“. От подалите документация са одобрени 151 кандидата. Извършва се подмяна на отоплителни уреди на дърва и въглища с алтернативни на газ и пелети. Одобрено е включването на климатици, като алтернативна форма на отопление и е изготвено задание за доставка и монтаж на отоплителни уреди, като предстои избиране на изпълнител. Инвестираните средства са в размер на 989 075,06 лв.

⇒ LIFE22-IPC-BG-LIFE-SIP CLIMA-SUMP „Стратегически интегриран проект за изпълнение на ПУГМ за преход към климатично неутрално и устойчиво общество“ – Стратегическият интегриран проект има за цел да подпомогне местните власти да създадат административни, организационни, технически и финансови условия за пълното прилагане на плановете за устойчива градска мобилност (ПУГМ), допринасяйки за превръщането в климатично неутрално и устойчиво общество. Столична община е координатор, а останалите бенефициенти са общините Бургас, Велико Търново, Монтана, Русе и Стара Загора (отговорни за изпълнението на ПУГМ) и НПО Национално сдружение на общините в Република България и Клуб „Икономика 2000“. СИП обхваща територията

на общините бенефициенти с население около 2 млн. жители или близо 30% от населението на страната. СИП предлага интегриран подход, който разглежда съществуващите предизвикателства, пропуски и бариери в тяхната цялост и работи за осигуряване на дългосрочна устойчивост на резултатите и действията на проекта. Планираната работна програма обхваща действия в няколко посоки, катализиращи пълното изпълнение на ПУГМ:

- 1) изпълнение на приоритетни мерки за общините от ПУГМ;
 - 2) създаване на механизми за изграждане и укрепване на дългосрочен капацитет в общините за:
 - мобилизиране на финансови ресурси за изпълнение на допълнителните действия на ПУГМ;
 - координация и мониторинг на изпълнението на мерките по ПУГМ, в т.ч. чрез изграждане и прилагане на модел за изчисляване на емисиите на парникови газове и въглеродните компенсации;
 - развитие на документалната база в общините за прилагане на политиките за преход към климатично неутрално и устойчиво общество – актуализиране на ПУГМ, пътни карти за прехода и др.;
 - включване и работа със заинтересовани страни на местно, регионално и национално ниво.
- ⇒ Проект 101121210 NBSINFRA - Проектът стартира на 01.09.2023 г. с финансиране по Програма „Хоризонт“ 2021-2027 г. Целта на проекта е да обедини научни организации, местни власти, НПО и МСП, за да изследват приложимостта на различни научни инструменти за използване на природни решения (NBS) при предотвратяване на риска от неблагоприятни явления. Проектът ще демонстрира и ще определи количествено ефективността на природните решения (NBS) в 5 европейски региона, един от които е Русе, вкл. чрез създаване на пространствен модел на проблемни сценарии при естествени екосистеми. Ще бъдат разработени различни инструменти за прогноза на природни явления. Ще се очертае рамка за гражданско участие, както и инструментариум за самообучение за ангажиране на общността и изграждане на капацитет на национално и регионално ниво.
- ⇒ Проект „Русе - нисковъглероден град“ по договор №2022-344/04.05.2022, сключен с Енергийни градове, VAT FR55379716764 - Проектът е одобрен за финансиране от Европейската комисия за изготвяне на инвестиционна концепция за набор от мерки за постигане на следните резултати:
- Очаквани енергийни спестявания 46.050 ГВтч/г.
 - Очаквано производство на възобновяема енергия 2.800 ГВтч/г.
 - Очаквано намаление на въглеродни емисии на CO₂ 22247 t CO₂eq/година.

На база на всички извършени дейности е изготвена и инвестиционна концепция, обединяваща резултатите от горепосочените акценти на проекта, като Община Русе привлече и външен екип от експерти за сътрудничество при изготвяне на цялостната инвестиционна концепция. Проектът приключи на 03.06.2023 г. На 16.06.2023 г се получи одобрението от приемателната Комисия към ЕС с отчетени 19% ръст на очакваните инвестиционни намерения. Инвестираните средства са в размер на 117 348 лв.

⇒ Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“ работи за изграждането и поддържането на трансграничното и международното сътрудничество посредством проектите, които подкрепя. Във Фонд „Лицата на Русе“ Фондацията ежегодно подава ръка на млади и талантиливи русенци, изявяващи се в областите: култура, изкуство, образование, наука и нови технологии, спорт, които участват в международни форуми. Подкрепяме както финансово в размер на 12 715 лв., така и морално знаещите и можещите и им даваме възможност да продължат да се развиват. Млади музиканти и певци, фолклорни, танцови и певчески състави (ФА „Русчуклийче“, певицата Стефания Горначка, Преслав Ламбев - цигулка и Вероника Илиева - пиано, Хор „Свети Георги Победоносец“ и танцово студио „Импулс“ към Общински младежки дом) достойно представиха тази година Русе в няколко точки в света – Мароко, Швейцария, Чехия, Нидерландия, Румъния и Италия. Техните успешни изяви запознаха чуждестранната публика с уникалното богатство на българската култура и традиции и създадоха мост между различни културни светове. Благодарение на подкрепата на Фондацията младите таланти получиха възможност да се докоснат до международни практики, специалисти и публика и да добият ценен опит.

Приоритет 3 „Ориентиране към енергоефективна, ниско въглеродна и кръгова икономика“

По **Приоритет 3 „Ориентиране към енергоефективна, ниско въглеродна и кръгова икономика“** са обособени две мерки, насочени към ключови теми, релевантни към прехода на общината и общинската икономика към енергоефективна, ниско въглеродна и кръгова, в контекста на Европейския Зелен пакт. По линия на енергийната ефективност, по приоритета тя е засегната чрез предвидено реализиране на проекти за енергийна ефективност и използване на ВЕИ в различни обекти от сградния фонд (административни и специализирани обществени (публични) сгради, промишлените сгради и/или в промишлените системи и др.), изграждане на енергоспестяващо осветление, интелигентни стълбове и др. По линия на прехода на общината и общинската икономика към ниско въглеродна и кръгова, същите са засегнати чрез интервенции, съотнесими към устойчивото управление на промишлени отпадъци,

зелени инвестиции, вкл. стартиране на производство на зелени продукти (стоки и услуги), както и чрез дейности за повишаване на осведомеността, информационни и разяснителни кампании сред представители на местния бизнес. И двете мерки са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на положително въздействие в посока развитието на Община Русе в контекста на Европейския Зелен Пакт и ускоряване трансформацията на общинската икономика към енергоефективна, ниско въглеродна и кръгова.

Изпълнението на проекти/дейности по двете предвидени мерки по **Приоритет 3** е както следва:

МЯРКА 3.1. ОРИЕНТИРАНЕ КЪМ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНА ИКОНОМИКА

3.1.1. Реализиране на проекти за енергийна ефективност и използване на ВЕИ в административни обществени (публични) сгради

- През 2023 г. е изграден ФЕЦ за нуждите на ОП „Обреден дом“ на покрива на сграда в Гробищен парк „Чародейка“ – гр. Русе.
- Създаване и изследване на модели за осигуряване на енергийно-ефективно потребление на електронни системи и апаратура – проектът се изпълни от РУ „Ангел Кънчев“ с финансиране от Университетски фонд научни изследвания и приключи на 31.12.2023 г. В резултат е направено изследване и разработка на електронна система за мониторинг и оценка на енергийно-ефективното потребление в електронни устройства и апаратура при променливи експлоатационни условия. Изразходените средства са в размер на 11 905 лв.
- „Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в публична сграда за административно обслужване в община Русе“ – Проектът за енергийна ефективност на административната сграда на дирекция „Местни данъци и такси“ на ул. „Котовск“ 2 беше спечелен от Община Русе. Целта на проекта е устойчивото енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд в Община Русе. Предвидените по сградата дейности включват въвеждане на енергоспестяващи мерки, като полагане на външна топлоизолация по стени, топлоизолиране на покрива и пода, смяна на дограма, мерки по осветление, изграждане на фотоволтаична централа. След внедряване на мерки се очаква административната сграда да достигне енергиен клас „А“.

Изпълнението на енергийните строителни мерки ще допринесе и за намаляване на разходите за енергопотребление на сградата, за намаляване на годишните разходи за нейната експлоатация и поддръжка и ще се подобри топлинният комфорт в средата. Предвиденият комплекс от мерки и интервенции ще подобрят външния вид на сградата и ще гарантират безопасни и здравословни условия на структурите, които се помещават в нея.

Подобряването на енергийната ефективност и енергийните характеристики на сградата ще има социални, финансови и екологични ползи, като ще допълни усилията на Община Русе за изграждане на модерен облик на града.

3.1.2. Реализиране на проекти за енергийна ефективност и използване на ВЕИ в специализирани обществени (публични) сгради

- ✦ Проект „Прилагане на мерки за енергийна ефективност на четири обекта от образователната, културната и социалната инфраструктура на Община Русе – ОУ „Отец Паисий“ (гр. Мартен) – През 2023 г. приключи проект за прилагане мерки за енергийна ефективност ОУ „Отец Паисий“ – Мартен. Беше ремонтиран покрива, сменена дограмата, санирана сградата, обновена сградната газова инсталация, положен бетон за достъпът до сградата и др. на обща стойност 1 017 584 лв. от общинския бюджет;
- ✦ Проект за изпълнение на мерки за енергийна ефективност на ДГ „Зора“ - Проектът на Община Русе предвижда полагане на външна топлоизолация, топлоизолиране на покривната конструкция, подмяна на дограма, монтаж на фотоволтаична централа за производство на ел. енергия за собствени нужди и изграждане на система за сградна автоматизация и управление. Прогнозната стойност на предвидените енергоспестяващи мерки възлиза на малко над 612 хил. лв., от които 420 000 лв. ще са безвъзмездна финансова помощ, предоставена от Националния доверителен екофонд и 192 хил. лв. съфинансиране от страна на Община Русе. Срокът на изпълнение е до 12 м. от датата на одобрение;
- ✦ Сключени 2 договора от Община Русе на стойност 8 374 762,39 лв. по ПВУ по процедура Осигуряване на условия за качествена образователна среда чрез извършване на строително-ремонтни дейности, внедряване на мерки за енергийна ефективност, изграждане на достъпна среда в ЦПЛР - Общежитие за средношколци и общежитие на ПГСС „Ангел Кънчев“ – Образцов Чифлик.

3.1.3. Реализиране на проекти за енергоспестяващо осветление (вкл. обследване на цялата община, възлагане на ЕСКО договори и подмяна на кабелни линии и касети; интелигентни стълбове)

- ✦ През 2023 г. са изградени два броя ФЕЦ на покривите на сгради – общинска собственост, за нуждите на уличното осветление в района около сградите;
- ✦ Започнаха строително-монтажните дейности по подмяна на уличното осветление в квартали Дружба 1,2,3, Чародейка юг, север, бул. България, бул. Христо Ботев и бул. Тутракан;
- ✦ Продължава поетапна подмяна на старите натриеви лампи с нови енергоспестяващи LED осветители. През 2023 г. са монтирани общо 1 690

броя от същите на територията на община Русе. Изразходените средства от бюджета на Община Русе са в размер на 55 150,47 лв.;

- ⇒ Проект „Прилагане на мерки за енергийна ефективност по системата за външно изкуствено осветление на територията на град Русе“ – проектът е в процес на изпълнение с финансиране от ФМ на ЕИП, приоритет „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“.

Започна изграждането на фотоволтаична система на покрива на ДГ „Русалка“. Подмяна на голяма част от осветителните тела в Русе и въвеждане на Информационна система за планиране, мониторинг и контрол на електроенергийните разходи за улично осветление са основните цели на проекта. Сред тях е и изграждане на две фотоволтаични системи за производство на електроенергия за собствени нужди – на покривите на ДГ „Русалка“ и Дом за стари хора „Възраждане“, като вече е дадено началото на строителната площадка в детската градина. Проектът включва още изграждане на локална система за автоматично управление на три булеварда – „Христо Ботев“, „Васил Левски“ и „Гоце Делчев“.

След подмяна на уличното осветление с енергийно ефективни лампи ще бъдат спестявани годишно близо 112 000 евро. Подмяната ще обхване: кварталите „Дружба-1“, „Дружба-2“, „Дружба-3“, „Чародейка-Север“, „Чародейка-Юг“ и главните улици – бул. „Христо Ботев“, бул. „Гоце Делчев“, бул. „Васил Левски“, бул. „България“, бул. „Липник“, ул. „Плиска“, ул. „Наум“, ул. „Доростол“ и бул. „Тутракан“. Проектът е на стойност 1 541 364 лв., от които безвъзмездна финансова помощ – 937 212,20 лв. и собствен ресурс на Община Русе в размер на 604 152.70 лв. Изразходените средства до 31.12.2023 г. са в размер на 499 268.13 лв. Срокът на проекта е удължен до 15.04.2024 г. Последните договори за СМР и СН са сключени през м. декември 2023 г.

- ⇒ Община Русе стартира проект за модернизация и внедряване на интелигентно решение за управление на уличното осветление на Русе. Проектът се реализира чрез договор с гарантиран резултат (ЕСКО), съгласно който инвеститор подменя уличното осветление за своя сметка, а след изпълнение на дейностите, Общината изплаща инвестицията от реализираните гарантирани спестявания. По този начин не възниква тежест върху общинския бюджет, тъй като изплащането на инвестицията се реализира от директните енергийни и експлоатационни спестявания. Договорът включва проектиране, доставка и инсталиране на система за контрол и наблюдение на уличното осветление, подмяна на съществуващи осветители със съвременни светодиодни осветители. Предвидени са и мониторинг на потреблението на електрическа енергия и осъществяване на авторски надзор. Срокът за изпълнение на проекта е 12 месеца – 3 месеца за проектиране и 9 месеца за СМР. След изпълнението на дейностите ще бъде подменено цялостно

амортизираното улично осветление с енергийно-ефективно в града и в кварталите Долапите и Средна Кула. Планира се общо 4 418 осветителни тела да бъдат подменени по договора, като по този начин ще бъдат спестени близо 24 % от разходите за електроенергия в Русе, 59,88% от тези в Средна кула и 47,64% от тези в Долапите.

- ⇒ „Изследване на възможностите за енергоефективно управление на улични осветителни системи“ – Проектът приключи на 31.12.2023 г. и се изпълни от РУ „Ангел Кънчев“ с финансиране от Университетски фонд за научни изследвания. Изразходените средства са в размер на 5 954 лв.

3.1.4. Реализиране на проекти за подобряване на енергийната ефективност на промишлените сгради и/или в промишлените системи

- ⇒ Не е реализирана дейност.

МЯРКА 3.2. ОРИЕНТИРАНЕ КЪМ НИСКО ВЪГЛЕРОДНА И КРЪГОВА ИКОНОМИКА

3.2.1. Реализиране на проекти за управление на промишлени отпадъци за целите на кръговата и ниско въглеродната икономика и предотвратяване на емисиите на парникови газове

- ⇒ Не е реализирана дейност.

3.2.2. Реализиране на проекти за зелени инвестиции, вкл. стартиране на производство на зелени продукти (стоки и услуги)

- ⇒ Leaders of the Green Economy – проектът се изпълнява от РУ „Ангел Кънчев“ с финансиране от програма Еразъм+. Целта е разработен ситуационен анализ по отношение на практиките за преподаване и учене относно кръговата икономика на университетско ниво; Установяване на връзки и засилване на сътрудничеството между академичните среди и индустрията; Създаване на цифрово хранилище на знания, инструменти и дейности за кръгова икономика; Обогаляване на знанията и уменията на персонала на Университета; Овластяване да прилагат концепции за кръгова икономика в бъдещите си работни места. Изразходените средства са в размер на 18 000 лв.
- ⇒ Cooperation partnership for innovation and development of green skills & knowledge enabling transformation and change for greening jobs and enterprises (educate4green) - проектът се изпълнява от РУ „Ангел Кънчев“ с финансиране от програма Еразъм+. Проектът включва набор от взаимосвързани дейности със силен дигитален характер и мултидисциплинарни тематични аспекти на екологичните проблеми, които въвеждат методи и техники, интегриращи иновативния образователен модел в дигиталните практики за преподаване и учене на

партньорите. Те дават възможности за иновации в бизнес и инженерни области, обмен на знания и споделяне на опит в по-широкия обхват на озеленяване на работни места и предприятия и отговорно към околната среда поведение. Изразходените средства са в размер на 23 000 лв.

3.2.3. Реализиране на проекти за преход на местната икономика към кръгова и нисковъглеродна чрез дейности в областта на проектирането на продуктите и производствените процеси

- ⇒ БРТПП изпълни проект „I.CE.A – Инвестираме в кръговата икономика чрез образованието за възрастни“, който имаше за цел да запознае възрастни хора със „зеления“ начин на мислене, така че да започнат да прилагат ефикасни и ефективни стратегии в борбата с промените в природата. Проучване на добри практики за „зелени“ дейности в страните партньори и разработване на интерактивна карта с алтернативни начини за преминаване към „зелен“ начин на живот; обучения по предприемачество за възрастни, насърчаващи „зелените“ идеи и социалното предприемачество - това бяха част от дейностите по проекта I.CE.A.;
- ⇒ Проектът изпълняван от БРТПП „STAGE - УСТОЙЧИВ ПРЕХОД КЪМ ГЪВКАВИ И ЗЕЛЕНИ ПРЕДПРИЯТИЯ“, финансиран по Програма Хоризонт Европа имаше за фокус индустриалните предприятия от Европа. Задачата на партньорския консорциум, съставен от 14 европейски организации и университети, е да създаде цялостна екосистема и да подкрепи компаниите с консултантска помощ от европейски експерти и конкретни услуги за достъп до финансиране. Целта е да бъде улеснен преходът на фирмите към „зелена икономика“ с ясен резултат: по-ниски енергийни разходи, намалена ресурсоемкост на производствата, подобрена конкурентоспособност.
- ⇒ „За по-зелен растеж“ е проект финансиран от Норвежкия финансов механизъм 2014-2021. БРТПП е водещ партньор, а участници в него са SINTEF (Норвегия) и Балкански институт по труда и социалната политика (България).

Целта на проекта е да се подкрепят МСП, които да се запознаят с иновациите в зелената индустрия чрез: определяне и представяне на вече разработени, готови за използване практически решения, които са приложими за българските МСП; възможност на българските МСП да обменят опит в областта на иновациите в зелената индустрия с норвежки компании.

Амбицията на екипа е да открие и идентифицира практически примери на вече разработени иновативни решения за създаване на продукти, процеси и услуги, които са готови за използване, подобряват оперативните резултати и са съобразени с околната среда.

3.2.4. Реализиране на проекти за повишаване на осведомеността, информационни и разяснителни кампании сред представители на местния бизнес

⇒ Проект „Ефективно функциониране на Областен информационен център – Русе 2022-2023, Добро управление, BG05SFOP001-4.007 – Осигуряване функционирането на националната мрежа от областни информационни центрове 2022-2023. Проектът е приключил / в процес на финално отчитане/. Реализирани са следните дейности през 2023 г: 301 посетители на място в офиса /149 мъже и 152 жени/; 16 събития със 308 присъствали на място; 434 публикации в медиите. Към 31.12.2023 г. проектът е приключил, като стойността му за целия двугодишен период е 365 500,00 лв., което включва преки разходи за заплати на 4 експерта, и непреки разходи за управление и организиране на дейностите по проекта.

Общо инвестираните средства към 31.12.2023 г. за изпълнението на **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. „Устойчиво използване на природно-ресурсния потенциал и адаптация към предизвикателствата на климатичните промени чрез хармонично и балансирано развитие на територия с подобрена инфраструктура и достъпност са в размер на 96 473 111,39 лв.**

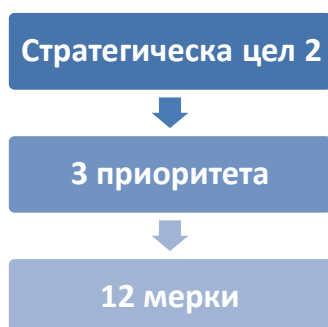
4.2. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2 „Ускоряване на социално-икономическото развитие чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, стимулиране на инвестициите в иновации, неутрални към климата производства, туризъм и селско стопанство“

По Стратегическа цел 2 също са формулирани три приоритета, всеки от тях насочен към решаването на конкретни проблеми и предизвикателства и/или оползотворяване на различни идентифицирани потенциали за развитие на територията на общината.

По Приоритет 4 „Подобряване на условията за бизнес развитие и инфраструктурата за насърчаване на икономическата активност и привличането на инвестиции“ са обособени четири мерки, насочени към ключови теми, релевантни към ускоряване растежа и конкурентоспособност на местните МСП, вкл. в рамките на нови и/или съществуващи индустриални паркове, индустриални зони и сходни територии, и привличане на инвестиции чрез изграждане на нужната инфраструктура, обхващаща съответните компоненти на довеждаща инфраструктура, съпътстваща инфраструктура (в т.ч. зелена и иновативна, специализирана и социална инфраструктура) и други съотносими; стимулиране на предприемаческата активност; насърчаване на интернационализацията на местната икономика, и не на последно място, адресиращи скъсяването на веригите на доставки и създаването на вериги на добавената стойност, с акцент върху селскостопанския сектор и в контекста на Европейската стратегия „От фермата до трапезата“ за създаване и развитие на устойчиви хранителни вериги. Всички

мерки са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на положително въздействие в посока утвърждаване на Русе като предпочитана инвестиционна дестинация – „Пристанище на нови възможности“ за ускоряване на социално-икономическото развитие на общинската територия чрез подобряване на бизнес средата, вкл. чрез създаването на нови и развитието на съществуващи индустриални зони, паркове и сходни територии, насърчаване на предприемачеството и повишаване интернационализацията на местната икономика.

Обхват на Стратегическа цел 2.

Изпълнението на проекти/дейности по четирите предвидени мерки по **Приоритет 4** е както следва:

МЯРКА 4.1. РАСТЕЖ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА МЕСТНИ МСП

4.1.1. Инвестиции в подобряване на достъпността, техническата осигуреност и цялостното управление на индустриални зони/паркове – обновяване/изграждане на транспортни комуникации и техническа инфраструктура, решения за интелигентно и ресурсно ефективно управление, дигитализация

- Проект „Реконструкция, рехабилитация и изграждане на нова техническа довеждаща и вътрешна инфраструктура за „Индустриален парк ЛВЗ“, гр. Русе, в т.ч. обновяване на сградния фонд“ - Община Русе стана партньор на „Индустриален парк ЛВЗ“ ЕООД за подобряване на техническата инфраструктура до индустриалния парк - изграждане на нов паркинг и доизграждане на ул. „Охрид“, в т.ч. улично осветление, пътна естакада /мост/, изграждане на нова пешеходна и велосипедна пасарелка, рехабилитация на ул. „Тракция“, вкл. източен изход на парка и изграждане на нов (на мястото на стар, негоден за експлоатация) надлез. От реализацията ще бъдат облагодетелствани и множеството фирми и предприятия с бази, разположени по ул. „Тракция“. Предвиждат се множество подобрения на вътрешната техническа инфраструктура на територията на „Индустриален парк ЛВЗ“, както и условия за развитие на иновации. За целта е сключено споразумение за сътрудничество с

Русенския университет „Ангел Кънчев“, в рамките на което е поет ангажимент за изграждане на помещения за осъществяване на научно-изследователска и развойна дейност, иновации и технологичен трансфер, лаборатории за изпитване и тестове. Ще бъдат изградени точки за зареждане, както и закупуване, доставка и монтаж на зарядни станции за електрически превозни средства. Изпълнението на проекта ще допринесе за утвърждаването на гр. Русе като перспективна локация за привличане на инвеститори с ясно очертан профил в сферата на чистите, високотехнологични производства и услуги. Това е фактор от ключово значение с оглед създаването на нови работни места и постигането на устойчив икономически растеж на града и на региона.

4.1.2. Стимулиране на инвестиционната активност чрез предоставяне на възможностите за използване на общински имоти и терени и промотиране на общината като инвестиционна дестинация

✎ В изпълнение на решение на ОбС-Русе и във връзка със сключване на договор за закупуване на поземлен имот – общинска частна собственост бяха проведени преговори между представители на Община Русе и „ВИТТЕ АУТОМОТИВ България“ ЕООД.

Компанията притежава сертификат за инвестиция – Клас А, издаден от министъра на иновациите и растежа на Република България за проект „Второ разширение на завод за производство на електронни и механични части за автомобилната индустрия, Русе“.

Търговското дружество планира реализирането на инвестиция в гр. Русе в размер на 23 000 000 лв. върху три собствени терена и върху поземлен имот – вече бивша собственост на Община Русе, който е с площ 2 115 м² и се намира в местността „Слатина“.

По този начин се прилага насърчителната мярка по чл. 22а, ал. 1, т. 2 от Закона за насърчаване на инвестициите, като имотът може да бъде закупен от Община Русе без провеждане на търг или конкурс.

Съгласно Договор за продажба №22727/05.01.2023 г. е извършена продажбата на имота в гр. Русе, м. „Слатина“ с площ 2 115 м² на стойност 77796.50 лв. на „ВИТТЕ АУТОМОТИВ България“ ЕООД.

✎ Стартира мащабната кампания за ремонт на общинските жилища чрез обявяването за продажба на малък процент от общия фонд. За продажба бяха определени 48 апартамента, като към настоящия момент са продадени /общо 27 броя за 2022 г и 12 броя за 2023 г./ от тях.

В резултат на тези продажби в общинския бюджет са постъпили общо 1 930 468,00 лв. за 2022 г. и 1 066 510.00 лв. за 2023 г./. Постъпилите средства от продажбите на общински жилища са използвани за ремонти на изключително амортизираната и остаряла битова среда.

През отчетния период са извършени ремонти на 45 броя общински жилища на обща стойност 1 065 714.00 лв; 11 броя пенсионерски клубове на територията на община Русе на обща стойност 241 000.00 лв.; читалища в малки населени места на стойност 18 000.00 лв.

- ⇒ Община Русе има сключен договор за учредяване възмездно право на строеж върху недвижим имот – частна общинска собственост. Заплащането на цената на правото на строеж е предвидено да се извърши чрез предоставяне в собственост на общината на част от новопостроената 5-етажна сграда на бул. „Неофит Бозвели“ във вид на жилища, след като тя бъде напълно завършена и въведена в експлоатация.
- ⇒ Въз основа на договор за отстъпено право на строеж Община Русе придоби право на собственост и на четири апартамента в готов за експлоатация вид на ул. „Гео Милев“.
- ⇒ В изпълнение на Договор №1444/04.11.2022 г. за учредяване на възмездно, срочно право на строеж върху имот – частна общинска собственост, за изграждане на „буферен паркинг“ по трасето на тежкотоварните камиони, което да облекчи трафика в района ежегодно в бюджета на Община Русе постъпва сумата от 589 931.00 лв..
- ⇒ През 2023 г. завърши разработването на актуализирания Инвестиционен профил на Русе, който съдържа последните официални статистически данни за населението, пазара на труда, данъците и таксите и други ключови показатели за стопанското развитие на Русе. В луксозното издание са събрани и промените в икономическата и обществена реалност през последните 2 години, като стартирането на инвестиционни дейности на Летище Русе, обявяването на магистралата Русе-Велико Търново за национален приоритет, подготвянето на споразумение на наднационално ниво за изграждането на втори мост над р. Дунав при Русе, както и обявяването на обществената поръчка за изграждане на интермодален терминал. Изразходените средства са в размер на 18 240 лв.
- ⇒ Готовността на Русе да посрещне нови инвестиции е представена с активното участие на Общината в различни стандарти и програми за добри практики и борба с корупцията на водещи международни организации.

4.1.3. Проактивни дейности по идентифициране и таргетиране на потенциални инвеститори, както и активно взаимодействие с настоящите инвеститори; Повишаване капацитета и експертизата, свързана с взаимодействието с инвеститори

- ⇒ Проект „Насърчаване на партньорското управление в сферата на местно икономическо развитие и подобряване на инвестиционната среда“ –

Българо-румънска търговско-промишлена палата и Община Русе изпълниха проекта в партньорство, чиято основна идея бе да насърчи по-доброто взаимодействие между местната власт и бизнеса в сферата на местно икономическо развитие, насърчаването на инвестиционната активност и привличането на инвеститори в региона. Извърши се анкетно проучване сред различни категории компании на местно, национално и международно ниво за инвестиционните им нагласи, като се изследваха добри практики и модели, които могат да бъдат успешно приложени. В резултат на дейностите беше разработена Концепция в подкрепа на инвестициите, която да бъде използвана от местната власт. В края на проекта се проведе мащабен инвестиционен форум на 30.06.2023 г. в хибриден формат на който беше представен инвестиционният профил на Община Русе. Проектът се изпълни в периода от 08.2022 г. до 08.2023 г. с финансиране в размер на 59 589 лв. по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

4.1.4. Подкрепа на инициативи и проекти, насърчаващи публично-частното партньорство за повишаване конкурентоспособността и развитието на общинската икономика

- ⇒ Учреден беше Обществен съвет по икономическите въпроси към кмета на Община Русе, в който влизат представители на бизнеса, търговски камари, академични среди, браншови и други граждански организации. Основната цел на Съвета като експертно-консултативен орган е да се използва споделената експертиза и опит на икономическите субекти и съвместно с тях да се подпомага местната власт и местното самоуправление при формиране на позиции, поемане на инициативи за развитие и провеждане на общинската политика по икономически въпроси. Общественият съвет по икономическите въпроси служи като постоянна форма на диалог между местната власт, бизнеса и местната общност. Работата на Съвета цели да осигури гражданско участие и контрол върху управлението на въпросите, свързани с икономиката, инвестициите и публично-частното партньорство.
- ⇒ Проект „Реконструкция, рехабилитация и изграждане на нова техническа довеждаща и вътрешна инфраструктура за „Индустриален парк ЛВЗ“, гр. Русе, в т.ч. обновяване на сградния фонд“ - Община Русе стана партньор на „Индустриален парк ЛВЗ“ ЕООД за подобряване на техническата инфраструктура до индустриалния парк - изграждане на нов паркинг и доизграждане на ул. „Охрид“, в т.ч. улично осветление, пътна естакада /мост/, изграждане на нова пешеходна и велосипедна пасарелка, рехабилитация на ул. „Тракция“, вкл. източен изход на парка и изграждане на нов (на мястото на стар, негоден за експлоатация) надлез.

От реализацията ще бъдат облагодетелствани и множеството фирми и предприятия с бази, разположени по ул. „Тракция“. Предвиждат се множество подобрения на вътрешната техническа инфраструктура на територията на „Индустриален парк ЛВЗ“, както и условия за развитие на иновации. За целта е сключено споразумение за сътрудничество с Русенския университет „Ангел Кънчев“, в рамките на което е поет ангажимент за изграждане на помещения за осъществяване на научно-изследователска и развойна дейност, иновации и технологичен трансфер, лаборатории за изпитване и тестове. Ще бъдат изградени точки за зареждане, както и закупуване, доставка и монтаж на зарядни станции за електрически превозни средства. Изпълнението на проекта ще допринесе за утвърждаването на гр. Русе като перспективна локация за привличане на инвеститори с ясно очертан профил в сферата на чистите, високотехнологични производства и услуги. Това е фактор от ключово значение с оглед създаването на нови работни места и постигането на устойчив икономически растеж на града и на региона.

- Операторът на Летище Русе - „Еърпорт Русе“ ООД, с когото Община Русе подписа договор за безвъзмездно право на ползване със срок за 10 години, е внесъл документи в Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ за издаване на удостоверение за експлоатационна годност на съоръжението съгласно Закона за гражданското въздухоплаване. Споразумението предвижда компанията, в рамките на 24 месеца, да извърши необходимите ремонти и да подготви документацията, необходима за ползването на съоръжението като гражданско летище. Общата стойност на тази инвестиция е около 2,6 млн. лв..

През последните месеци е изградена осветителната система на полосата за излитане и кацане като летището край Русе е първото в България с LED осветление със слънчеви батерии. Изградена е и 9-км периметрова ограда, теренът на летището е цялостно почистен, вкл. и пистата, а сградата на пътническия терминал е обновена. Монтирани са и два ветропоказателя, които отговарят на специални изисквания на Международната организация за гражданска авиация ICAO. Закупени са също стационарни и мобилни цистерни за гориво.

- Целта на местната власт е активното взаимодействие с бизнеса за постигане на устойчиво икономическо развитие. Форми на сътрудничество и публично-частно партньорство за осъществяване на съвместни проекти са концесиите - възможност, която Закона за концесиите и Закона за общинската собственост предоставят на общината за оперативно управление на обектите и услугите от обществен интерес. Постигането на тези цели изисква влагането на инвестиции и човешки

ресурси в поддържането и управлението на значимите за общността обекти. В контекста на липсата на достатъчно средства в общинския бюджет за поддържането и стопанисването на такива обекти, концесията като форма на въвеждане на частно участие в тези дейности е достатъчно аргументирано предложение пред местната изпълнителна власт. Предоставянето на концесия е обосновано и от гледна точка на целесъобразността от привличането на частния инвеститор в стопанисването на публичните активи. Община Русе към настоящия момент има сключени три концесионни договора, като преките икономически ползи за общината се реализират чрез получаване на концесионно плащане и инвестиции в общинска собственост.

МЯРКА 4.2. НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

4.2.1. Стимулиране на инициативи (обучителни, промоционални, трансфер на добри практики, know-how и др.), подпомагащи по-бързия преход на бизнеса към дигитализация и по-ефективно управление, с цел повишаване на местната конкурентоспособност в страната и международен план

- ⇒ SMARTER Amazon of Europe - Проект SMARTER AoE, в който партнира БРТПП предоставя безвъзмездна помощ за туристически предприятия от Североизточна България, за дигитализация и маркетинг на услугите, менторство и обучения. Българо-румънска търговско-промишлена палата ще набира проектни предложения на компании от туристическия сектор, които развиват дейност в региона между Русе, Добрич и Силистра (попадащи в региона на AoE). Проектите следва да са с фокус към дигиталната трансформация на бизнеса. Проектът предвижда предоставяне на финансова помощ на избрани 130 предприятия от 7-те държави-партньори за дейности, свързани с увеличаване на пазарната им видимост и маркетингови умения, подобряване на дигиталните им умения и прилагането им в ежедневието, повишаване на осведомеността им за опазване на околната среда (екологичния отпечатък).
- ⇒ Проект „Innovate Forward to Business Sustainability and Resilience – InnoForward (Enterprise Europe Network – Bulgaria)“ – проектът е в процес на изпълнение и неговите цели са: увеличаване на иновациите с потенциал за растеж и повишаване на иновационния капацитет и конкурентоспособността на МСП; подпомагане на МСП в техния преход към устойчиви бизнес модели чрез разработване и внедряване на умни и чисти технологии, възобновяеми енергийни източници и ключови технологии; осигуряване на синергия между прехода на МСП към

устойчиви бизнес модели и дигитално развитие, син и зелен растеж, регионално сътрудничество в контекста на 14-те индустриални екосистеми, заложили в новата Промислена стратегия на ЕС, 2020 г.; стимулиране на трансграничните партньорства – и транснационални, и международни, за осъществяване на съвместни бизнес инициативи или коопериране при разработването на иновации или реализирането на научно-изследователска и развойна дейност; увеличаване на клъстерирането, поддържане на съществуващите и/или изграждане на нови вериги на стойността в контекста на 14-те индустриални екосистеми на единния пазар; подпомагане на бизнес интернационализацията към трети страни чрез повишаване на сътрудничеството с международните партньори на EEN, както и чрез предоставяне на експертиза и консултантска подкрепа при навлизането на нови пазари. Проектът е в процес на изпълнение и се изпълнява от БЦНМСП с финансиране в размер на 148 500 лв. по програма Single Market.

МЯРКА 4.3. ПОДКРЕПА И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА АКТИВНОСТ

4.3.1. Подкрепа и насърчаване за създаване на нови микро- и малки фирми в общината. Стимулиране на стартиращи, т.ч. в технологични

4.3.2. Развитие на инфраструктура и програми за стимулиране на предприемаческата култура, вкл. и социално предприемачество. Предоставяне на целенасочена консултантска подкрепа за стартиране на самостоятелна стопанска дейност

⇒ Подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ – през периода в ДФЗ са сключени 2 договора на обща стойност 58 674 лв.

4.3.3. Реализиране на инициативи и партньорства с НПО и в частност с организациите в подкрепа на бизнеса/организациите на работодателите

⇒ Проект „Насърчаване на партньорското управление в сферата на местно икономическо развитие и подобряване на инвестиционната среда“ – проектът се изпълни от Община Русе съвместно с Българо-румънска търговско-промишлена палата. Финансирането е в размер на 59 589.00 лв. по ОП „Добро управление 2014-2020“. Екипът на проекта направи проучване на нагласите на бизнеса, издири и сподели добри практики, проведе онлайн форум и изготви пътна карта, която да подобри взаимодействието между фирмите и Общината. В резултат на дейностите беше разработена Концепция в подкрепа на инвестициите, която да бъде използвана от местната власт. В края на проекта се проведе мащабен

инвестиционен форум на 30.06.2023 г. в хибриден формат на който беше представен инвестиционният профил на Община Русе.

МЯРКА 4.4. ПОДКРЕПА ЗА СКЪСЯВАНЕ НА ВЕРИГИТЕ НА ДОСТАВКИ И СЪЗДАВАНЕ НА ВЕРИГИ НА ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

4.4.1. Подкрепа на инициативи и проекти, подобряващи средата за пазарно предлагане на земеделски и животински продукти

- ⇒ Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ – през периода в ДФЗ са сключени 5 договора на обща стойност 3 470 814,54 лв.

4.4.2. Подкрепа и насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство

- ⇒ Мярка 4.1 Инвестиции в земеделски стопанства - през отчетния период в ДФЗ са сключени 16 договора на обща стойност 5 094 172,12 лв.

4.4.3. Подкрепа на инициативи и проекти за скъсяване на веригите на доставки и създаване на вериги на добавената стойност в и отвъд общинската икономика

- ⇒ Не е реализирана дейност.

Приоритет 5 „Подкрепа на общинската икономика за иновации, технологично развитие и дигитализация“

По Приоритет 5 „Подкрепа на общинската икономика за иновации, технологично развитие и дигитализация“ са обособени три мерки, насочени към значими теми, свързани, на първо място, с изграждането и развитието на ключови звена на местната научно-изследователска и иновационна екосистема чрез разширяване на мрежите за бизнес иновации, подкрепа за иновационни клъстери и оптимизиране на местната иновационна екосистема, както и чрез подобряване на научно-изследователския потенциал и иновационен трансфер към бизнеса и подкрепа за развитие и ускорен растеж в пазарната фаза на старт-ъпи (Growth & Acceleration Support). На следващо място, темите, адресирани в Приоритет 5 са насочени към дигитализацията и технологичната трансформация на местната икономика чрез внедряване на технологии от Индустрия 4.0 в предприятията, осъществяващи приоритетни икономически дейности, идентифицирани и изведени в НСМСП 2021-2027 г., както и чрез производствени инвестиции с цел повишаване на производствен капацитет и/или диверсификация на дейността. Всички мерки са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на положително въздействие в посока утвърждаване на Русе като регионален център за Северен централен район на

научно-изследователската и развойна дейност и иновациите в полза на бизнеса, вкл. базираните на технологии от Индустрия 4.0, и на тази основа – предпочитана инвестиционна дестинация за високотехнологични индустрии и такива, интензивни на знание.

Изпълнението на проекти/дейности по трите предвидени мерки по **Приоритет 5** е както следва:

МЯРКА 5.1. ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА КЛЮЧОВИ ЗВЕНА НА МЕСТНАТА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ИНОВАЦИОННА ЕКОСИСТЕМА

5.1.1. Разширяване на мрежите за бизнес иновации, подкрепа за иновационни клъстери и оптимизиране на местната иновационна екосистема

- „Разработване и изследване на фундаментални технологии и методи за прецизно пчеларство“ – проектът се изпълнява от РУ „Ангел Кънчев: с цел създаване на фундаментални подходи за проектиране на нови технологични решения при отглеждане на пчелни колонии чрез използване на съвременни дигитални технологии за събиране и обработка на данни, математическо моделиране и внедряването на приложни софтуерни продукти в пчеларската практика. Финансирането е от ФНИ, Конкурс за Фундаментални научни изследвания 2020 като изразходените средства са в размер на 83 283,90 лв.

5.1.2. Подобряване на научно-изследователския потенциал и иновационен трансфер към бизнеса. Подкрепа за развитие и ускорен растеж в пазарната фаза на старт-ъпи (Growth & Acceleration Support)

- През отчетния период е сключен 1 договор на стойност 2 319 491,17 лв. по ПВУ по процедура Изграждане на Център за високи постижения в областта на строителството и дизайна в ПГСАГ „Пеньо Пенев“-Русе.
- Проект на тема „Дигитални технологични системи за чиста и сигурна околна среда – 5D ALLIANCE“. Проектът е текущ и се изпълнява от РУ „Ангел Кънчев“ по Националната пътна карта за научна инфраструктура на България 2020-2027 г. Изразходените средства през 2023 г. са в размер на 50 000 лв.;
- Проект „Университети за Наука, Информатика и Технологии в е-обществото (УНИТе)“. Проектът за изграждане на Център за върхови постижения в ИИКТ се изпълни от Русенски университет „Ангел Кънчев“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“. Центърът за върхови постижения, който представлява научноизследователски лабораторен комплекс, беше открит официално на 7.11.2023 г. Комплексът включва 5 лаборатории на площ от близо 300 м². Стойността е проекта е близо 3 милиона лв., а изграждането на самата

сграда и оборудването ѝ възлиза на над 2 милиона лв.. Специализацията на новия център в Русе е в областта на 3D технологиите, виртуалната и добавена реалност и симулациите на реални процеси. Проектът приключи на 31.12.2023 г. Инвестираните средства са в размер на 395 458,31 лв.;

- ⇒ Проект „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни (ДИГД)“. Проектът за изграждане на Център за компетентности в ИИКТ се изпълни от Русенски университет „Ангел Кънчев“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“. Проектът приключи на 31.12.2023 г. Инвестираните средства са в размер на 80 000 лв.
- ⇒ Проект ATHEN на тема: Създаване на регламентирани предпоставки за равни възможности пред жени и мъже за кариера в научни организации. Проектът се изпълнява от Русенски университет „Ангел Кънчев“ по Програма Horizon 2020. Приключи Фаза 3 (от общо 4). Инвестираните средства са в размер на 41 220,00 лв.
- ⇒ Проект Innovate Forward to Business Sustainability and Resilience – InnoForward (Enterprise Europe Network -Bulgaria) – проектът е в процес на изпълнение със следните цели; увеличаване на иновациите с потенциал за растеж и повишаване на иновационния капацитет и конкурентоспособността на МСП; подпомагане на МСП в техния преход към устойчиви бизнес модели чрез разработване и внедряване на умни и чисти технологии, ВЕИи ключови технологии; осигуряване на синергия между прехода на МСП към устойчиви бизнес модели и дигитално развитие, син и зелен растеж, регионално сътрудничество в контекста на 14-те индустриални екосистеми, заложи в новата Промислена стратегия на ЕС, 2020 г.; стимулиране на трансграничните партньорства – и транснационални, и международни, за осъществяване на съвместни бизнес инициативи или коопериране при разработването на иновации или реализирането на научно-изследователска и развойна дейност; увеличаване на клъстерирането, поддържане на съществуващите и/или изграждане на нови вериги на стойността в контекста на 14-те индустриални екосистеми на единния пазар; подпомагане на бизнес интернационализацията към трети страни чрез повишаване на сътрудничеството с международните партньори на EEN, както и чрез предоставяне на експертиза и консултантска подкрепа при навлизането на нови пазари. Проектът е в процес на изпълнение от БЦНМСП с финансиране като изразходените средства са в размер на 148 500,00 лв.

МЯРКА 5.2. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

5.2.1. Внедряване на технологии от Индустрия 4.0 в предприятията, осъществяващи приоритетни икономически дейности, идентифицирани и изведени в НСМСП 2021-2027 г.

- „Зелено образование и трансформация – университетска онлайн платформа за дигитална подкрепа” – проектът се изпълнява от РУ „А. Кънчев”. Целта е разработване на онлайн платформа и придружаващи обучения на всички административни нива в университета за подпомагане на зелената трансформация в академичните среди Приключи първата фаза (от общо 3). Изразходените средства са в размер на 22 464,00 лв.

5.2.2. Развитие на умения за интелигентно специализиране и нови модели на предприемачество

Не са предприети мерки.

5.2.3. Усвояване на ползите от цифровизация от страна на гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи

- Електронните услуги, предлагани от Община Русе са обособени в специален раздел от интернет страницата на общината 140 електронни административни услуги, предоставяни от Община Русе са публикувани на интернет портал Анализ на потреблението на електронни услуги показва, че най-използваната услуга е заплащане на местните данъци и такси чрез виртуалния ПОС-терминал. Община Русе е една от първите, които се включи в електронния обмен на документи между администрациите и в средата за междурегистров обмен. Достъпът до над 30 национални регистъра позволява услугите да се извършват значително по-бързо и при ползване на актуална информация. Общината е включена в Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ).

В изпълнение на чл.39 и чл.40 от Закона за електронното управление за задължителен обмен по електронен път на предоставяните вътрешни електронни административни услуги, свързани с осъществяването на правомощията им и с извършването на електронни административни услуги на гражданите и организациите, от м. септември 2023 г. Община Русе има създаден допълнителен профил в системата за сигурно електронно връчване. От м. януари 2023 г. съгласно Закона за българския жестомимичен език (ЗБЖЕ), Община Русе създаде условия за административно обслужване на глухи и сляпо-глухи лица, в двата центъра за административно обслужване. Сключен е договор с лице владеещо жестомимичен език, предложено от „Сдружение на глухи и сляпо-глухи лица“ в гр. Русе.

- ⇒ ГИС системата, която в момента Община Русе изгражда, ще намали до минимум комуникацията с писма между граждани, юридически лица и местна администрация. Целта е възможно най-голяма част от често търсената информация за кадастър, инфраструктура, обекти общинска собственост и др. да бъде достъпна за всяка от страните, което ще спести време и разходи за справки, въпроси и т.н.

МЯРКА 5.3. ТЕХНОЛОГИЧНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, ВКЛ. ЧРЕЗ ПРОИЗВОДСТВЕНИ ИНВЕСТИЦИИ С ЦЕЛ ПОВИШАВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВЕН КАПАЦИТЕТ И/ИЛИ ДИВЕРСИФИКАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА

5.3.1. Подкрепа на дейности за въвеждане на нови технологии, в т.ч. за подобряване на ресурсната и енергийна ефективност на производството

- ⇒ През отчетния период са сключени 48 проекта на МСП на обща стойност 23 480 151,94 лв. по ПВУ, процедура „Технологична модернизация в предприятието“;
- ⇒ През отчетния период са сключени 15 проекта на МСП на обща стойност 9 632 483,28 лв. по НПВУ, процедура Изграждане на нови фотоволтаични системи за собствено потребление в комбинация с батерии
- ⇒ „Изследване и оптимизация на хибридна система с възобновяеми източници на енергия за захранване на животновъдна ферма“ – проектът се изпълнява от РУ „А. Кънчев“ от Фонд научни изследвания.

5.3.2. Подкрепа за проекти, стимулиращи и насърчаващи модернизацията на преработвателните предприятия, вкл. въвеждането на иновации

- ⇒ През отчетния период са сключени 51 проекта на МСП на обща стойност 935 856,00 лв. по ПВУ, процедура „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия“.

Приоритет 6 „Устойчиво развитие на туризма и разгръщане на иновационен туристически потенциал базиран на местните ресурси“

По **Приоритет 6 „Устойчиво развитие на туризма и разгръщане на иновационен туристически потенциал базиран на местните ресурси“** са обособени най-много мерки, като приоритет в ПИРО от изключително значение за развитието на територията на базата на развитието на туризма. По приоритета са обособени пет мерки, насочени към ключови теми, релевантни към интернационализацията на местните туристически продукти и подобряване позиционирането им на съответните целеви пазари, разработването и въвеждането на системи за споделено иновативно развитие на туристическия сектор, повишаване на капацитета на частния сектор ангажиран с

развитието на туризма, преминаване от традиционния към дигиталния маркетинг в туризма и други. По приоритета са предвидени и мерки за реализиране на интегрирани териториални проектни инициативи с два фокуса: с фокус културна инфраструктура, съхраняване и валоризация на КИН, и с фокус културно съдържание и културен календар. Всички мерки са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на положително въздействие в посока ускорено развитие на Русе като Дунавска столица на културата, развитие на града като модерен културен, фестивален и продуцентски център и трансформирането му в иновативна туристическа дестинация „Дом на новите технологии“ – интерактивни преживявания по р. Дунав чрез прилагане на 3D и VR технологии.

Изпълнението на проекти/дейности по петте предвидени мерки по **Приоритет 6** е както следва:

МЯРКА 6.1. ПОДКРЕПА НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА МЕСТНИТЕ ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ И ПОДОБРЯВАНЕТО НА ПОЗИЦИОНИРАНЕТО ИМ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛЕВИ ПАЗАРИ

6.1.1. Подкрепа за изграждане на специализирана инфраструктура за оползотворяване на туристическите ресурси и развитието на различни видове туризъм, вкл. и транспортна инфраструктура до туристическите обекти

Не са предприети мерки.

6.1.1. Подкрепа за интегриране на културно-историческото наследство с тематични туристически маршрути (винени, религиозни, културни, природно-екологични и др.)

- ⇒ Осъществени са над 20 бр. безплатни туристически обиколки на централната градска част от лицензирани професионални екскурзоводи за презентиране на културно-историческите обекти за русенци и гости града по време на събития и посещения на официални лица. Изразходените средства са в размер на 2 500 лв.

6.1.2. Изграждане и функциониране на туристически информационни и посетителски центрове и организация на информационното обслужване на туристите

- ⇒ През годината ОП „Русе арт“ чрез Туристически информационен център води дневник на посетителите в обекта. За изминалата 2023 г. ТИЦ Русе е бил посетен от над 4 550 души, от които 2 022 български граждани, а 2 528 са били чуждестранните граждани. Посрещнати бяха първите круизни кораби за сезона, а на пасажерите беше раздадена брошурата „Enjoy every Ruse minute“. Статистиката показва, че по-голямата част от

обслужените посетители в периода май-ноември са чуждестранни туристи, акостиращи на русенския бряг с круизните кораби. Изразходените средства са в размер на 41 330 лв.

6.1.3. Изграждане и поддържане на туристическите обекти, които са общинска собственост или за които правото за ползване и управление е предоставено на общината

- ✦ Разходите за поддръжка на обектите Исторически музей Русе, Екомузей с аквариум, Пантеон на възрожденците, Музей на градския бит, Къща-музей на Баба Тонка, Римска крепост „Сексагинта Приста“, Ивановски скални църкви, Община Иваново през 2023 г. са на обща стойност 703 000 лв. Изключително силна 2023-а година отчита Регионален исторически музей – Русе. През експозиционните пространства са преминали 90 757 посетители, което е с 12 150 човека повече в сравнение с предходната 2022 г.
- ✦ Проект „Консервация, реставрация и адаптация на сграда на улица „Иван Вазов“ № 15 (Семизова къща), гр. Русе“ – към настоящия момент са изпълнени първи, втори и трети етапи от ремонтните дейности, които Община Русе извършва по емблематичната за града Семизова къща. Изпълнени са: укрепване на основите, ремонт покрив, нови площадкови и вътрешни инсталации, консервация и реставрация на фасадите и каменните стълбища, благоустрояване на дворното пространство. В процеса на работа най-сериозно внимание бе обърнато на навлизането на влага в помещенията от ниските към високите етажи, което е и основен проблем през годините. За да спре процесът, са направени хидро и топлоизолация по всички стени, вкл. под нивото на основите. Уязвимите на дъжд, сняг и лед сутеренни прозорци са подменени с нови, тъй като старите са твърде деформирани, за да се ремонтират. По покрива са възстановени нарушените връзки по обшивката от цинкова ламарина и е извършена ревизия на дървения гредоред. Отвътре помещенията са изолирани и боядисани, а по таваните и стените е запълнена увредената мазилка. Извършено бе и почистване, обработка и уплътняване на пукнатини по подовите конструкции и ремонт и подмяна на компрометирани дървените елементи на тавана. Като важна мярка срещу проникването на влага в основите на сградата бе подменена и съществуващата дворна настилка. Стойността на СМР е 1 559 120,52 лв. Предстои изпълнението на четвърти етап - Художествена реставрация. Прогнозната стойност е 350 000 лв. Средствата, необходими за реставрация и консервация на сградата и дворното пространство към нея са от капиталовия бюджет на Община Русе.

6.1.4. Създаване и развитие на трансгранични туристически продукти Русе-Букурещ и Русе-Гюргево, както и насърчаване на вътрешния туризъм на база сътрудничество с други общини

- ⇒ Община Русе се включи като контролна точка в кампанията за масово изминаване на вело маршрута Дунав ултра от Видин до Дуранкулак, който се превърна в разпознаваемо спортно събитие от национален мащаб. Изразходените средства са в размер на 3 000 лв.

МЯРКА 6.2. РАЗРАБОТВАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ НА СИСТЕМИ ЗА СПОДЕЛЕНО ИНОВАТИВНО РАЗВИТИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ СЕКТОР МЕЖДУ ОБЩИНАТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ, ПОВИШАВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА ЧАСТНИЯ СЕКТОР АНГАЖИРАН С РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА

6.2.1. Русе – иновативна туристическа дестинация „Дом на новите технологии“ – интерактивни преживявания по р. Дунав чрез прилагане на 3D и VR технологии

- ⇒ Danube Outdoors 2023 – дигитална кампания за представяне на места на открито от дунавските страни и региони, организирана от DCC – Дунавски компетентен център, Белград. Усилието на организаторите е сложно вплетено в по-широкия контекст на кооперативно начинание, известно като Дестинация Дунав. Девет партньора от седем страни представят различни места по Дунав, които се рекламират в Инстаграм и Фейсбук и търсят индивидуални млади пътешественици. Дейностите са осъществени през месец юни 2023 г.

6.2.2. Организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма

- ⇒ Провеждане на осемнадесето Туристическо изложение „УИКЕНД ТУРИЗЪМ“ и Петнадесети фестивал на туристическите забавления и анимации 11-13 май 2023 г. - Събитията се организират от Община Русе със съдействието на Министерството на туризма и Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“. Дейности в съответствие с нуждите на бизнеса за развитие и промотиране на Русе и региона като център за културен, винен и кулинарен туризъм;
- ⇒ Русенски карнавал – Провеждане на Традиционен Русенски Карнавал на 24-ти юни, се превърна в празник за хиляди русенци и гости на града. С шествие от над 600 участници – от четири различни точки/лъча се отправят към центъра на града до съдебната палата. Латино фиеста с гости 4-ри държави, концерт и дискотека на открито, издигането на огромния балон на площада предизвика силни емоции и пищна заря за финал;

- ⇒ Празник на тортата Гараш - Провеждане на втори Фестивал на „Торта Гараш“ на 16-17 септември, се превърна в двудневен празник на луксозното кулинарно бижу, организиран с помощта на представители на сладкарския бизнес в Русе, с кулминация концерт и страхотна заря;
- ⇒ Римски пазар на Сексагинта Приста - Провеждане на Традиционен Римски пазар на Сексагинта Приста с многобройни участници. Като част от събития, свързани с презентирание на местния продукт, посрещнахме реплика на автентичен Римски кораб (Римска лусория от IV в.). Екипажът, състоящ се от 20 души, беше запознат с историята и забележителностите на града чрез туристическа пешеходна обиколка с професионален гид;
- ⇒ Конкурс „Като шеф готвачите“ – Проведено е кулинарно състезание „Като шеф готвачите“ с български, румънски и молдовски участници, 6-ти май - празник на гр. Русе – демонстрации на кулинарни техники с участието на учениците от Професионална гимназия по туризъм „Иван П.Павлов“ гр. Русе, по време на което зрители бяха жители и гости на града;
- ⇒ Международен Биг Бенд парад - Провеждане на Международен Биг Бенд парад на 11-ти май с Участието на Орлин Павлов по време на туристическото изложение „Уикенд туризъм“ май месец;
- ⇒ Ден на река Дунав - Отбелязване „Ден на Река Дунав“ на 29-ти юни на пл. Свобода.

Изразходените средства са в общ размер на 110 381,82 лв.

- ⇒ Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“ организира и подкрепя мероприятия с национално значение, вкл. международни. Това спомага за затвърждаване на Русе в национален план, насърчава културния обмен между България и другите държави и все повече събития привличат интереса на хора, които специално планират посещения в града ни с цел да присъстват на мероприятията. Такива събития са Парад на ретро автомобили, в който се включиха 230 участници от България, Сърбия и Румъния. Десетки бяха участниците от цялата страна и Румъния, които пристигнаха специално в Русе за събитието, пренощуваха в града и разгледаха забележителностите. Друго събитие с международно участие е Green Rock Fest, в които се включиха музиканти от Сърбия и Франция. А сред публиката отново имаше десетки участници от северна България и съседна Румъния. От национално и международно значение е и Тунинг фестивал MASKA, който традиционно привлича участници от България и Румъния, които пристигат в града специално за събитието.

6.2.3. Реклама на туристическия продукт на общината, вкл. участие в туристически борси и изложения

- ⇒ През 2023 г. Община Русе взе участие в Международна туристическа борса „Ваканция и СПА ЕКСПО“, София – 15 - 17.02.23. В рамките на борсата общината участва на самостоятелен щанд от 9 м² брендиран с индивидуална визия. Съвместно с експерти от Регионален исторически музей-Русе са презентирани културно-исторически забележителности и възможностите за целогодишен туризъм в региона. По време на събитието бяха осъществени контакти с над 30 представители на туроператорския и на рекламния бизнес, както и с над 40 представители на общини, както и с представители на други местни администрации;
- ⇒ Международно туристическо изложение „Културен туризъм“, гр. Велико Търново, 20-23 април 2023 г. – В периода в гр. Велико Търново се проведе 80-то издание на Международното туристическо изложение „Културен туризъм“. Изложението е едно от най – големите и значими в страната. Организира се от „Царевград Търнов“ ЕООД с официалната подкрепа на Министерството на туризма. Община Русе участва на самостоятелен щанд с отлично местоположение. Щандът бе разположен в близост до националния щанд на Министерство на туризма. По време на изложението бяха осъществени срещи и контакти с представители на туристическия и рекламния бизнес, туроператори и посетители на събитието. Бяха презентирани и целогодишните възможности за туризъм в Община Русе чрез рекламно – информационни материали.
- ⇒ Реклама на Община Русе, участие в рекламни каталози, пътеводители, списания, брошури, интернет и социални мрежи чрез рекламни статии, рекламни карета, клипове, филми и друг вид рекламни кампании; информационни и експедиентски тур:
 - Рекламна кампания на специализиран сайт за новини в областта на туризма Faiton.bg, с авторски материали, свързани със събития в туризма на територията на община Русе;
 - Община Русе се включи като контролна точка в кампанията за масово изминаване на вело маршрута Дунав ултра от Видин до Дуранкулак, който се превърна в разпознаваемо спортно събитие от национален мащаб;
 - Осъществени 20 бр. безплатни туристически обиколки на централната градска част от лицензирани професионални екскурзоводи за презентиране на културно-историческите обекти за русенци и гости града по време на събития и посещения на официални лица.;
 - Организиран тридневен информационен тур за представители на туристическия бранш от цялата страна за представяне на обектите за посещение на територията на общината;

- Членски внос на Община Русе в Организация за управление на Дунавски туристически регион.

Изразходените средства са в размер на 19 568,10 лв.

- ⇒ Отпечатване на рекламни материали – Съвместно с РИМ-Русе бе отпечатана специализирана рекламна брошура с информация за историята на Гараш торта. Отпечатана е също карта-планшет „Маркирани маршрути за пешеходен и вело туризъм в Русенското полоние“, чието реализиране бе съвместно със Спортно туристическо и природозащитно дружество „Академик“ – Русе. Отпечатани рекламни флайъри, дипляни и грамоти за събития. Изразходените средства са в размер на 3 504 лв.

6.2.4. Изготвяне и популяризиране на собствен бранд и туристически продукт

- ⇒ Не е реализирана дейност.

6.2.5. ИТИ с други представители на местна власт по линия на националната културно-историческа дестинация „Столиците и градовете на българските царе и патриарси“ – Велико Търново-Русе-Шумен-Плиска-Мадара-Преслав-Силистра-Провадия-Варна

- ⇒ Не е реализирана дейност.

6.2.6. Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район

- ⇒ В началото на 2022 г. Община Русе стана член на Сдружение „Асоциация на общини със селища и територии на културно-историческо наследство“, която осъществява нестопанска дейност в обществена полза с цел подпомагане и развитие на политики в областта на опазване и популяризиране на недвижимото културно наследство, насърчаване развитието на културния туризъм. Членството ни ще даде на града ни възможности за обмяна на опит и идеи с други общини, международен опит и съвместно участие в изпълнението на регионални, национални и международни програми и осъществяване и разширяване на партньорството със сродни организации от страната и чужбина. Изразходените средства през 2023 г. са в размер на 3 515,60 лв.;
- ⇒ Община Русе е член на Организацията за управление на Дунавския туристически район (ОУДТР), а кмета на Община Русе заема длъжността Председател на Управителния съвет на ОУДТР. Изразходените средства са в размер на 5 000 лв.

МЯРКА 6.3. ДИФЕРЕНЦИРАНЕ И/ИЛИ ДИВЕРСИФИЦИРАНЕ НА МЕСТНИ ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ И УСЛУГИ ЧРЕЗ ДИГИТАЛИЗАЦИЯ В УСЛОВИЯ НА КРИЗА

6.3.1. Преминаване от традиционния към дигиталния маркетинг, като резултат от промените в потребителското търсене и поведение, предизвикани от пандемията от COVID-19 в световен мащаб

- ⇒ Ежедневни публикации ФБ профила на туристически информационен център с предложения за участие в събития и пътуване в региона. Ежедневно се получават и обработват запитвания от групови и индивидуални туристи, изпращат се рекламни материали за забележителности в града и региона.

През 2023 г. бяха изготвени регулярни месечни публикации в специализиран сайт Faiton.bg за новини в областта на туризма, с авторски материали, свързани със събития в туризма на територията на община Русе. Изразходените средства са в размер на 1 500 лв.;

6.3.2. Стимулиране на туристическия бизнес при настъпили форсмажорни обстоятелства /локдаун/

- ⇒ Административни облекчения и подпомагане на търговците в Община Русе:
 - През м. Февруари, 2023 г. бе създадена нова нормативна уредба, целяща да облекчи търговци и ресторантьори при извършваната от тях дейност на открито. Нормата регулира отношенията за издаване на разрешения за поставяне на преместваеми обекти, като правилата са по-ясни, а административната тежест за търговците е намалена
 - Служителите в съответните звена на общината, имащи касателство към търговията и туризма непрекъснато консултират търговците, като предоставят актуална информация за измененията в нормативната уредба.

МЯРКА 6.4. ИНТЕГРИРАНИ ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОЕКТНИ ИНИЦИАТИВИ С ФОКУС КУЛТУРНА ИНФРАСТРУКТУРА И СЪХРАНЯВАНЕ И ВАЛОРИЗАЦИЯ НА КИН

- ⇒ Проект „Реставрация и консервация на покрива и главните фасади на корпус „А“, „К“ и „Л“ от сградата на „Доходно здание“ и реконструкция на техническите инсталации“ – Община Русе кандидатства пред Министерството на културата и получи одобрение за предоставяне на финансова подкрепа за извършаване на консервационно-реставрационни дейности на Доходното здание. Сключен е договор и проектът ще започне да се реализира през 2024 г. със средства от общинския бюджет.

- ⇒ Проект „Новатори в културното предприемачество и нови възможности за култура и изкуство в ревитализирана многофункционална зала на обществена библиотека“. Регионална библиотека „Любен Каравелов“ - Изпълнени дейности в срок по ремонт на залата и „доставка на апаратура“. Инвестираните средства през 2023 г. са в размер на 390 893.00 лв. от ФМ на ЕИП „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“.
- ⇒ Проект „Оборудване на хранилище и реставрация на творби от фонда на Художествена галерия – Русе „ - реализация 2022 – 2023 г. В рамките на проекта е модернизирано едно от хранилищата на ХГ – Русе, като са закупени стелажи за съхранение на културни ценности и техника за измерване на влажност в помещението. По проекта са реставрирани 19 бр. движими културни ценности, между които произведения на художниците Марко Монов, Димитър Хинков, Атанас Яранов, Кирил Станчев и др.
- ⇒ Проект „Консервация, реставрация и адаптация на сграда на улица „Иван Вазов“ № 15 (Семизова къща), гр. Русе“ – към настоящия момент са изпълнени първи, втори и трети етапи от ремонтните дейности, които Община Русе извършва по емблематичната за града Семизова къща. Изпълнени са: укрепване на основите, ремонт покрив, нови площадкови и вътрешни инсталации, консервация и реставрация на фасадите и каменните стълбища, благоустрояване на дворното пространство. В процеса на работа най-сериозно внимание бе обърнато на навлизането на влага в помещенията от ниските към високите етажи, което е и основен проблем през годините. За да спре процесът, са направени хидро и топлоизолация по всички стени, вкл. под нивото на основите. Уязвимите на дъжд, сняг и лед сутеренни прозорци са подменени с нови, тъй като старите са твърде деформирани, за да се ремонтират. По покрива са възстановени нарушените връзки по обшивката от цинкова ламарина и е извършена ревизия на дървения гредоред. Отвътре помещенията са изолирани и боядисани, а по таваните и стените е запълнена увредената мазилка. Извършено бе и почистване, обработка и уплътняване на пукнатини по подовите конструкции и ремонт и подмяна на компрометирани дървените елементи на тавана. Като важна мярка срещу проникването на влага в основите на сградата бе подменена и съществуващата дворна настилка. Стойността на СМР е 1 559 120,52 лв. Предстои изпълнението на четвърти етап - Художествена реставрация. Прогнозната стойност е 350 000 лв. Средствата, необходими за реставрация и консервация на сградата и дворното пространство към нея са от капиталовия бюджет на Община Русе.

6.4.1. Изграждане на съпътстваща инфраструктура на значими археологически и природни обекти и превръщането им в туристически атракции

✎ Не е реализирана дейност.

6.4.2. Валоризация на културно-историческите зони и обекти и използване на съвременни маркетинг технологии за популяризиране им на регионално, национално и международно ниво

✎ Проект „Опазване и популяризиране на културното наследство чрез дигитално съхранение и представяне“. Община Русе е в процес на изпълнение на проекта с финансиране от 525 355.96 лв. по ФМ на ЕИП „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“; В изпълнението на проекта Община Русе си партнира с основните културни институции в региона – РИМ, Регионална библиотека, Държавна опера, драматичен и куклен театър и др., като основната цел е да се дигитализира наличният им културен фонд. Създаден е център за дигитализация оборудван със специализирана техника. Наети и обучени са специалисти, които се занимават с дигитализация на културното наследство. Проектът ще се изпълнява до 30.04.2024 г. Изразходените средства през 2023 г. са в размер на 241 615 лв.

6.4.3. Интегриране на кейовата зона и развитието ѝ като атрактивно пространство за култура и изкуство за жителите и гостите на града

✎ Множество проекти, подкрепени от Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“, допринасят за припознаването на кейовата зона на Русе като място за събития, отворени към жителите и гостите на града. Това спомага за културния обмен между България и Румъния, тъй като все повече събития привличат интереса на жителите от нашата съседка и те специално планират посещения в града ни с цел да присъстват на мероприятията.

✎ Международен тунинг фестивал МАСКА – 15 000 лв. Събитието се проведе на 23 септември на Кея в Русе. То се реализира и с подкрепата на Община Русе. Стотици русенци и гости на града посетиха Международния тунинг фестивал МАСКА 2023, а повече от 70 участници от България и Румъния се включиха в надпреварите и показаха своите тунинговани возила. Събитието се състоя на кея – там бяха разположени мощните тунинговани автомобили и сцената, на която беше представен магически спектакъл, а вечерта завърши с музикално парти с DJ D-Trax. Стотици жители на Русе, региона и Румъния посетиха фестивала и това затвърди значението му, както и приноса за развитието на кейовата зона като атрактивно пространство.

- ⇒ Проект на ДГ „Снежанка“ - „Деца с големи сърца - доброто започва от нас!“ – 4 292 лв. На 7 юни.2023 г. на Амфитеатъра на кея на река Дунав се проведе събитие с участието на близо 340 деца от ДГ „Снежанка“, техните родители и екипа на детската градина. Мероприятието оживи кейовата зона, като бяха представени различни спортни дейности, съчетани с много песни и танци. На специален благотворителен базар с тематични сувенири, рисунки и предмети, сътворени от децата на ДГ „Снежанка“ и техните родители, бяха събрани и дарени средства в помощ на каузата на Фондация „Александър Русев“.
- ⇒ Осми кръг от Държавното първенство на Българска федерация на силовите атлети – 4 972 лв. На 23 септември на кея в Русе се проведе осми кръг от Държавното първенство на Българска федерация на силовите атлети - Strongest men show. Стотици русенци наблюдаваха оспорваната надпревара, която беше част от националната кампания на Министерството на физическото възпитание и спорта и Спортната асоциация на МВР. Държавното първенство премина под мотото „Силните срещу дрогата“ и беше посетено от над .1000 зрители от България и Румъния.
- ⇒ С поредица от събития на русенския кей Община Русе отбеляза 29 юни - Международен ден на река Дунав. През 2023 година мотото на националната кампания е „Пазете Дунав син“.

6.4.4. Укрепване на народните читалища и развитието им като съвременни информационно-образователни центрове, насочени към потребностите на малките общности, децата, младите хора и хората от третата възраст

- ⇒ Реализирането на програма „Читалища“ има за цел разширяване на достъпа до култура и развитие на специфични културни и социални услуги по райони и в малките населени места. Функциониращите на територията на община Русе 25 народни читалища са важна интегрална част от културната политика на общината. Ролята им за опазването и популяризирането на българското културно-историческо наследство, както и активната им библиотечна дейност се отличават с особена тежест в малките населени места, където читалищата формират специфичен сегмент от общия социокултурен контекст, свързан преди всичко с политиките на общината за развитието на малките населени места и общности. В пределите на големия град те също заемат своето незаменимо място, като основният напредък в дейността им е в посока на тяхната експертиза в областта на информационно-образователните практики и социални иновации. През последните няколко години се наложи практиката Община Русе да отделя значителен финансов ресурс за осъществяването на текущи ремонтни дейности на читалищните сгради

и за закупуването на отоплителни уреди. През последните години допълващата общинска читалищна субсидия за дейност беше увеличена със 100% и достигна 40 000 лв. за 2022 г. През 2023 г. изразходените средства са общо в размер на 170 833 лв. в т.ч. допълваща общинска субсидия от 40 000 лв. и 130 833 за ремонти на читалищни сгради.

- ⇒ Discovering European neighbours in the third age – DENTA – проектът се изпълни от РУ „А. Кънчев“. Изразходените средства са в размер на 15 509,73 лв. с финансиране по Програма Еразъм+, KA2.
- ⇒ Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism - проектът се изпълнява от РУ „А. Кънчев“. Изразходените средства са в размер на 15 607,05 лв. с финансиране по Програма Еразъм+, KA2.

МЯРКА 6.5. ИНТЕГРИРАНИ ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОЕКТНИ ИНИЦИАТИВИ С ФОКУС КУЛТУРНО СЪДЪРЖАНИЕ И КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР

6.5.1. Действия за ускорено развитие на Русе като Дунавска столица на културата и прилагане на политики за развитието на града като модерен културен, фестивален и продуцентски център

- ⇒ Русе – привлекателна културна дестинация за култура и туризъм - Осъществени над 60 международни, национални и местни фестивали, конкурси, събития и проекти в различни области на културата и изкуствата с участници от Русе, страната и чужбина, мобилизирали огромния творчески потенциал на града и привлекли стотици участници, посетители и туристи от страната и чужбина. Проектът се надгражда всяка година. Изразходените средства са в размер на 683 180 лв.
- ⇒ Ежегодна подкрепа и финансово подпомагане развитието и повишаване качеството на продукцията на ключовите държавни културни институти в Русе – Държавна опера, Драматичен театър „С. Огнянов“ и Държавен куклен театър. Изразходените средства са в размер на 257 000 лв.
- ⇒ Художествена галерия – Русе се включва в празнични програми на Община Русе по случай Празника на Русе 6 май (2 изложби „Диалози между поколенията“ и „Красотата в родното“, посветени на 90-годишнината от създаването на галерията) и 9 май – Ден на Европа (изложба от конкурса за детска рисунка „Аз, ти, той - ние сме Европа“, организиран съвместно с Международно дружество „Елиас Канети“ - Русе, Гьоте институт и ЕВРОПА ДИРЕКТНО Русе). Събитията осигуряват социално включване и широк достъп на гражданите и гостите на града до култура; Организиране на международни изложби: Шесто Международно биенале „Данубиан“ с куратор Дан Тудор Труйка; изложба „Гущер“ на Йоана Труйка, Румъния; Изложба с творби от международен пленер – Ненчулещи, Александрия, Румъния; Изложби -

конкурси: Изложба – конкурс за съвременни визуални изкуства „Междуплине“ в рамките на МФ „Мартенски музикални дни; IX Международно биенале „Изкуството на миниатюрата“ - „Срещу вятъра“.

- ⇒ Международен фестивал на изкуствата на крайдунавските страни - Проектът е в проучвателна фаза.
- ⇒ Социално включване и широк достъп до култура на гражданите и гостите на града.
- Празнични програми на открити сцени по случай Великденско хоро, Празника на Русе 6 май, 29 юни – Ден на река Дунав с участие на широк кръг от институти и неправителствени организации;
- Сцена под звездите – летен фестивал на открито за гражданите и гостите на града;
- Подкрепа за Международния танцов конкурс MOVMMNT;
- Подкрепа за годишното издание на Грийн Рок Фест 2023;
- Под мотото „Да празнуваме заедно“ десетки хиляди русенци посрещнаха заедно Новата 2024 на площада пред общината;
- Ден на река Дунав на Русенския кей;
- Фолклорен събор „Златната гъдулка“ с участието на представители на българските общности от Румъния и Молдова.

Проектът се надгражда всяка година. Изразходените средства са в размер на 167 528 лв.

- ⇒ Обществена фондация „Русе – град на свободния дух“ традиционно подкрепя проектни предложения, разработени от местни неправителствени организации, културни и творчески институции. Фондацията насърчава иновативни събития, които допринасят за развитието на града като съвременен културен център и обогатяването на културния календар. Подкрепените проекти в направление на култура и изкуство. През изминалата 2023 г. подкрепихме следните събития:

- Второто издание на СеминаРТ - „По стъпките на музиката II“ – 5 000 лв., събитие насочено към хора на всякакви възрасти, избрали да се развиват в музикалния бранш. Продуценти, музикални педагози, доказани изпълнители предоставиха ноу-хау на повече от 70 присъстващи на семинара – хора дошли в Русе от цялата страна. Заключителният концерт на събитието представи пред публиката – близо 300 зрители, творческите продукти, създадени по време на музикалния семинар.
- 3D Street Art Festival – 6 815 лв. Сладкарница „ГАРАШ“ предостави възможност на всички желаещи да си направят уникална снимка с 3D ефект. Триизмерна творба на две равнини беше част от традиционния 3D STREET ART Пленер. Интерактивната алт инсталация беше дело на небезизвестните артисти от GIART, които радват със своите художествени произведения хората в различни градове на страната. Всеки желаещ

можеше да прекрачи прага на своеобразната сладкарница и да се снима сред майсторски нарисуваните различни видове Гараш.

- През м. ноември бяха преобразени три автобусни спирки от мрежата на градския транспорт – пред ЖП гарата, „Подстанция“ и „Младежки дом“. Трите арт пана разкриват творческата концепция на момичетата от GIART по темата „Всички пътища водят към Русе“, която цели да представи Русе като отворен за посетители град. Транспортната свързаност е важна част от облика на всяко населено място, а Русе може да бъде определен като гостоприемен и достъпен град с разнообразни транспортни възможности. Арт събитието се случи и с финансовата подкрепа на компаниите „Тива Плюс“ и „Холеман“.
- GREEN ROCK FEST RUSE– 4 990 лв. 15-ото издание на „Green Rock Fest“ събра стотици почитатели на рок музиката в Русе. В продължение на два дни на сцената се изяха любими български групи и чуждестранни изпълнители.
- RUSE LIGHT & RHYTHM FEST 2023 - 9 996,47 лв. Финалът на 18-ото Туристическо изложение Русе 2023 на 13 май 2023г. беше повече от знаменателен за стотици русенци. Музика и светлина се сляха в едно неповторимо шоу. RUSE LIGHT & RHYTHM FEST се организира от Фондация „Русе – град на свободния дух“ и ОП „Русе Арт“ и е част от традиционния фестивал Уикенд туризъм.

6.5.2. Развитие на културния календар на общината като инструмент за привличане на туристически и инвестиционен интерес

- ⇒ Развитие на широка промоционална и медийна кампания на местно, национално и международно ниво - 1. Широко партньорство с местните печатни и електронни медии в отразяването на събитията от общинския културен календар; 2. Договор с БНТ за директно излъчване на Церемонията по връчване на Наградите „Русе“ за постижения в областта на културата, изкуството, образованието и науката. 3. Интензивно използване на платформите Facebook и Instagram за популяризиране на културния продукт на общината. 4. Изпълнение на сключените договори между Община Русе, БТА и БНР за медийно партньорство и отразяване на 62. издание на МФ „ММД“ през 2023 г. Изразходените средства са в размер на 2 880 лв.
- ⇒ Развитие на дигиталните възможности за промотиране на ключови събития от културния календар на общината - Поддръжка на двуезичния уебсайт и FB страницата на МФ „Мартенски музикални дни“, Инстаграм профила и YouTube канал „Култура“ на Община Русе. Изразходените средства са в размер на 2 400 лв.

- ⇒ Подкрепа на предприемаческата дейност в областта на културата с фокус върху новите технологии и продукти - Реализирани договори с БНТ, БНР, телевизиите „TVN“ и Live7 TV за излъчване на национални и международни културни събития на Община Русе, в т.ч.: Записи и излъчвания по БНР на всички концерти от програмата на 22. МФ „ММД“ 2023 г; Записани и излъчени в международен ефир 2 бр. концерти от програмата на 62. МФ „ММД“ през 2023 с достигната аудитория от 84 000 зрители от 27 страни на света. Директно излъчване по БНТ2 на церемонията на Община Русе за връчването на „Награда Русе“ на 24 май; Директно излъчване на церемонията по връчването на Националната литературна награда „Елиас Канети“ за 2023 г. през общинския YouTube Канал „Култура“. Изразходените средства са в размер на 21 176 лв.
- ⇒ За поредна година Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“ подкрепи организацията на емблематични мащабни събития, намерили във времето трайно място в събитийния календар на Русе. Те създават възможности за обмен на идеи между български и чуждестранни участници, а инициативите превръщат откритите пространства в града в сцена за изява на хора от различна възраст и от различна националност. Събитията, подкрепени от общинска фондация „Русе – град на свободния дух“, създават положителен ефект върху развитието на туризма и представянето на Русе като привлекателна дестинация. Това спомага за културния обмен между България и Румъния, тъй като все повече събития привличат интереса на жителите от нашата съседка и те специално планират посещение с нощувка в града ни с цел да присъстват на мероприятията.
- RUSE LIGHT & RHYTHM FEST 2023. Финалът на 18-ото Туристическо изложение Русе 2023 на 13 май 2023г. беше повече от знаменателен за стотици русенци.
- Грийн рок фест 2023. 15-ото издание на „Green Rock Fest“ събра стотици почитатели на рок музиката в Русе. В продължение на два дни на сцената на емблематичния вече музикален фестивал се извиха любими български групи и чуждестранни изпълнители.
- Парад на ретро автомобили и мотоциклети. Повече от 230 участници от България, Сърбия и Румъния се включиха в деветото поредно издание на Парада на ретро автомобили и мотоциклети в Парка на младежта в Русе. 4 големи награди и десетки по-малки отличия бяха раздадени на собствениците на най-атрактивните возила. За най-малките посетители от Образователен център „Дворецът на децата“ бе създадено ателие на открито. Благодарение на партньорството с „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД, всички участници в Парад на ретро автомобили Русе 2023 имаха възможност да посетят Музея на транспорта. Събитието беше посетено от

близо 10 000 русенци, гости на града и чуждестранни автомобилни любители.

6.5.3. Действия за укрепване капацитета на сектора на културните и творчески индустрии и разширяване събитийното съдържание на общинския културен календар

- ⇒ Развитие на Програма „Култура“ за подкрепа и финансиране на проекти в областта на културата и изкуствата от бюджета на Община Русе - Подкрепени и изпълнени 30 творчески проекта. Изразходените средства са в размер на 121 000 лв.
- ⇒ „Библиотеката - от традиции към иновации“, проект на Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе – проектът е приключен. Изразходените средства са в размер на 38 300.90 лв. от Национален фонд „Култура“.
- ⇒ „Ex libris – от знак за собственост към белег за индивидуалност“ - 20 години Международен конкурс на Регионална библиотека „Любен Каравелов“ - Русе“. Проектът стартира през 2023 г. 12 365.65 лв. от Национален фонд „Култура“.
- ⇒ Обществените библиотеки в област Русе - притегателни центрове за култура“, проект на Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе. Проектът е приключен. Инвестираните средства са в размер на 9 999.63 лв. от Министерство на културата.
- ⇒ „Ex Libris – Ex Dilemma“ Каталог на международен конкурс за екслибрис, проект на Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе. Проектът е приключен. Инвестираните средства са в размер на 4 995 лв. от Министерство на културата.
- ⇒ XIX Международен конкурс за екслибрис „EX LIBRIS – EX DILEMMA“, проект на Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе. Проектът е приключен. Инвестираните средства са в размер на 5 601 лв. от бюджет на Община Русе.
- ⇒ Галерията разнообразява културния календар на Община Русе чрез организиране на самостоятелни, групови и съвместни изложби на български и международни автори, изложби-конкурси. За 2023 г. са организирани 29 изложби, от които: 6 с материали от фонда на галерията в ХГ – Русе и гостуващи в други галерии в страната и чужбина; 23 самостоятелни и колективни изложби на автори от страната и чужбина. В залите на ХГ – Русе са проведени 2 концерта, 1 представяне на книга и 3 прожекции.
- ⇒ Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“ подкрепя ежегодно проекти на неправителствени организации и подпомага тяхното развитие и представяне пред широката общественост. Това обогатява събитийния

календар на града и способства за повишаване капацитета на културните и творчески индустрии.

- Изложба „Обитателите на русенско Поломие“ – 1 370 лв.
- Изложба „Миналото днес“ – 2 550,92 лв.

6.5.4. Сътрудничество с РУ „Ангел Кънчев“ за създаване на интердисциплинарни продукти и събития в областта на визуалните изкуства и новите технологии, стимулиращи развитието на млади творци и професионалисти от различните области на изкуствата и науката

- ⇒ Изграждане на Център за съвременни изкуства в Русе. Проектът е в процес на проучване.
- ⇒ Развитие на платформа за провеждане на Фестивал на визуалните и дигитални изкуства в Русе. Идеен проект.

6.5.5. Развитие на платформа за култура с широк социален адрес, насочена към усвояване на открити градски пространства и активно включване на гражданите

- ⇒ Алтернативна артсцена за гражданско участие в рамките на Празника на Русе, „Сцена под звездите“, Деня на река Дунав на Русенския кей, Международния „Грийн Рок Фест“ и др. Проектът е в развитие. Инвестираните средства са в размер на 127 464 лв.
- ⇒ Инвестиции в развитието и укрепването на капацитета и материалната база на народните читалища като ресурс за развитието на разнообразни културни практики и потребности на малките общности в русенската община. Проектът се изпълнява и надгражда ежегодно. Инвестираните средства са в размер на 170 833 лв. в т.ч. допълваща общинска субсидия от 40 000 лв. и 130 833 за ремонти на читалищни сгради.
- ⇒ Художествена галерия – Русе изпълнява проект „Въведение в изящните изкуства - сертифициран курс за възрастни“ (практически и лекционен курс за възрастни от 35 до 60 години, проведени 2 лекции и 10 занимания в областта на живописата) на обща стойност 7 600 лв. (донорски и собствени средства). Проектът е финансиран по програма „Култура“ на Община Русе.
- ⇒ В рамките на „Нощ на музеите“ в откритото пространство до галерията са организирани няколко микросъбития: Градско градинарство. Работилница с естествени материали с Ина Валентинова; Концерт на перкусионен ансамбъл Русе Вайбс към НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ с ръководител Лазар Бенов; Лятно кино с Кинематограф – прожекция на късометражни филми на открито; Акция „Малки пространства – голям смисъл“ – оформление на плочките пред галерията, запълване с рисунки и цветна мозайка.; Акция „Срещу течението“ по повод 26 юни -

Международният ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици. Участниците са ученици от СУЕЕ „Константин - Кирил Философ“, украински деца от Каритас, деца и младежи от Кризисния център за непридружени деца, чужди граждани и деца бежанци в риск. Те се запознават с изкуството в стил „Land art“ и създават своя креативен проект - „река“ от преобразените с четки и бои естествени материали от природата, с което показват на обществеността позицията на младите хора „срещу наркотиците – срещу течението“.

6.5.6. Разработване на общинска образователна програма Culture4Kids и въвеждане на атрактивни, в т.ч. и алтернативни образователни подходи, в дейността на местните културни оператори за приобщаване и взаимодействие с детската и младежка аудитория

- Програма „Културен чек“, насочена пилотно към абитуриентите от русенските средни училища за посещение на спектакли на Държавна опера – Русе, Драматичния театър „С. Огнянов“ и Държавния куклен театър. Проектът е стартиран през 2022 г. Изразходените средства са в размер на 10 000 лв.
- Фолклорен танцов театър „Н. Киров“ – академия за фолклор (спектакли и концерти в Русе и малките населени места, насочени широко към различни възрастови и социални групи). Дългосрочна програма, в която през 2023 г. са инвестирани 36 000 лв.
- Художествена галерия - Русе провежда ежеседмично занятия с ученици в рамките на образователната си програма „Арт работилница Художествена галерия – Русе“. Осъществени са и занятия на ПГ по облекло „Недка Иван Лазарова“ – Русе и СУ „Възраждане“, свързани с проекти по модул „Културните и научните институции като образователна среда“ по национална програма „България - образователни маршрути“, както и Ателие „Визуални изкуства“ към СУЕЕ „Св. Константин Кирил Философ“. Галерията е партньор на училище „Недка Иван Лазарова“ – Русе по проект „Изкуство и мода – вдъхновения“. Децата се запознават с творбите от експозициите в галерията, визуализиращи промените и тенденциите в облеклото на фона на историческата епоха. Тринадесет от най-добрите модни скици, заедно с картините, от които са вдъхновени, ще станат част от традиционния Училищен календар за 2024 г.

6.5.7. Повишаване творческия и професионален капацитет на сектора чрез правна регламентация и децентрализация на дейности от общинската културна инфраструктура

- ⇒ Създаване на Общински продуцентски фестивален център за управление и фестивали и др. мащабни събития, инициирани от Община Русе. Проектът е в идейна фаза.

6.5.8. Развитие на резидентни програми за творчески престой в Русе на млади и талантиливи професионалисти от Европа и света

- ⇒ Подкрепа на русенските културни организации от публичния и неправителствен сектор за осъществяване на резиденции в Русе на артисти и творци от Европа. Проектът е в идейна фаза.

6.5.9. Разработване на стратегически действия за активен маркетинг на местния културен продукт в национален и международен план с цел повишаване интереса към града като привлекателна дестинация за културен и фестивален туризъм

- ⇒ Разработване на маркетингова стратегия за промотиране на русенския културен продукт. Проектът е в идейна фаза.
- ⇒ Опазване и популяризиране на културното наследство чрез дигитално съдържание и представяне. Проектът е в процес на реализация. Изразходените средства са в размер на 525 356 лв.
- ⇒ Разработване на стратегия и осигуряване на финансов ресурс за реклама и промоция на русенския културен продукт в национален и международен мащаб. Проектна фаза.
- ⇒ Организиране гостуващи изложби от фонда на ХГ – Русе извън Русе: „Русенски сюжети – един век“ в ХГ „Борис Денев“ – В. Търново; „Картини на български художници от еврейски произход от фонда на Художествена галерия – Русе“ в Български културен институт в Берлин.

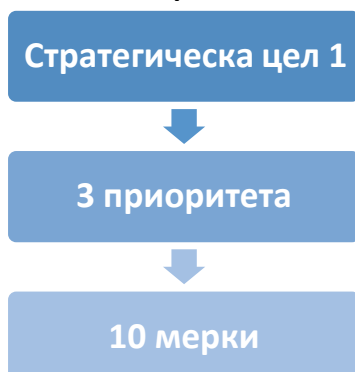
Общо инвестираните средства през 2023 г. за изпълнението на **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2**. „Ускоряване на социално-икономическото развитие чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, стимулиране на инвестициите в иновации, неутрални към климата производства, туризъм и селско стопанство“ са в размер на **16 775 579,78 лв.**

4.3. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3 „Развитие на човешките ресурси, подобряване на социалната среда, жизнения стандарт и качеството на живот“

По Стратегическа цел 3, както и по предходните две стратегически цели, са формулирани три приоритета, всеки от тях насочен към решаването на конкретни

проблеми и предизвикателства и/или оползотворяване на различни идентифицирани потенциали за развитие на територията на общината, както следва:

Обхват на Стратегическа цел 3.

Приоритет 7 „Качествена среда, ефективен и приобщаващ образователен процес. Насърчаване обвързаността на образованието и пазара на труда“

По **Приоритет 7 „Качествена среда, ефективен и приобщаващ образователен процес. Насърчаване обвързаността на образованието и пазара на труда“** са обособени две мерки, насочени към ключови теми, релв.нтни, на първо място, към предоставянето на съвременни, качествени и адекватни на пазара на труда публични образователни услуги чрез подобряване състоянието на образователната инфраструктура – основни и текущи ремонти на сградния фонд на учебни и детски заведения, центрове за подкрепа на личностното развитие и други институции от местната образователна система. На следващо място, в мерките по приоритета е адресирано и приобщаващото образование за включване на децата от уязвимите групи към образователния процес, както и създаването на STEM училищна среда, разширяване на дуалното обучение и други релв.нтни дейности за удовлетворяване на потребностите на местния бизнес от качествен, специализиран човешки ресурс. Двете мерки са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на положително въздействие в посока икономически просперитет на Русе на базата на човешкия ресурс – в отговор на бизнеса, акумулиран чрез предоставянето на съвременни, качествени публични услуги от институциите в местната образователна система.

Изпълнението на проекти/дейности по двете предвидени мерки по **Приоритет 7** е както следва:

МЯРКА 7.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СРЕДА ЧРЕЗ РЕМОНТ И РЕКОНСТРУКЦИЯ НА ДГ, НУ, ОУ И СУ И ЦПРЛ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА РУСЕ

7.1.1. Реализиране на дейности и мерки за подобряване на състоянието на образователната инфраструктура – основни и текущи ремонти на

сградния фонд на учебни и детски заведения, центрове за подкрепа на личностното развитие и др.

- ✦ През 2023 г. приключи проект за прилагане мерки за енергийна ефективност ОУ „Отец Паисий“ – Мартен. Беше ремонтиран покрива, сменена дограмата, санирана сградата, обновена сградната газова инсталация, положен бетон за достъпът до сградата и др. на обща стойност 1 017 584 лв. от общинския бюджет;
- ✦ Създаване на условия за качествена образователна среда чрез извършване на строително-ремонтни дейности, внедряване на мерки за енергийна ефективност, изграждане на достъпна среда и обособяване на STEM пространства - Одобрени бяха две проектни предложения по процедура „Модернизация на образователна среда“ към Националния план за възстановяване и устойчивост за ОУ „Отец Паисий“ - Русе и ДГ „Слънце“;

Предвижда се цялостен нов облик на учебните заведения чрез внедряване на мерки за енергийна ефективност, осигуряване на достъпна среда и изграждане на STEM кабинети. Инвестициите ще надхвърлят 4,2 млн. лв.;

- ✦ „Осигуряване на условия за качествена образователна среда чрез извършване на строително-ремонтни дейности, внедряване на мерки за енергийна ефективност, изграждане на достъпна среда в ЦПЛР - Общежитие за средношколци, гр. Русе“ и в общежитие на ПГСС „Ангел Кънчев“ – Образцов Чифлик“ - Община Русе спечели проект по Плана за възстановяване и устойчивост за основен ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност за общежития в системата на училищното образование. Предвижда се извършване на основен ремонт, в това число и прилагане на мерки за енергийна ефективност и осигуряване на достъпна архитектурна среда. Интервенциите предвиждат топлинно изолиране на външни стени, подмяна на съществуваща амортизирана дограма, топлинно изолиране на покрив и под, мерки по отопление и осветление, както и закупуване на ново оборудване и обзавеждане. Проектът ще подпомогне превръщането на образователната институция в модерна и благоприятна среда, съдействаща за мотивация за учене и усъвършенстване на знанията и уменията на учениците в регионален и национален план.
- ✦ ОУ „Иван Вазов“ – Община Русе кандидатства с проектно предложение по Наредба №4 от 8.07.2019 г. за финансово подпомагане на изграждането и обновяването на спортни обекти – държавна и общинска собственост. Средства за финансирането на проекта за ремонт на физкултурния салон в училище „Иван Вазов“ в Русе бяха одобрени от Министерството на младежта и спорта, с които ще се укрепи и модернизира салона. Договорът за избор на изпълнител е със срок на изпълнение 04.08.2023 г.

– 31.05.2024 г. Започна изпълнението на проект „Укрепване на аварийал физкултурен салон в ОУ „Иван Вазов“, гр. Русе, ул. Петър Берон 20, в който ще се инвестират средства в размер на 425 491,98 лв. Изразходените средства през 2023 г. са в размер на 286 664,98 лв.

- ⇒ Проект „СУ „Васил Левски“ - изграждане на нов учебен корпус“ - С реализирането на предвидените дейности ще се модернизира материалната база и ще бъде увеличен броят на групите за целодневно обучение. Влязло в сила Решение за избор на изпълнител за инженеринг, Сключен договор с консорциум РУСЕ СТРОЙ ПРОЕКТ ДЗЗД за инженеринг;
- ⇒ Проект „Изграждане на нова детска градина в кв.103, Централна градска част, гр. Русе, 63427.2.436, УПИ-436 - за детска градина, кв. 103, с административен адрес: гр. Русе ул. „Дондуков Корсаков“ №3“ – Във връзка със стартиралите дейности по събаряне на съществуващата сграда е създадена организация и записаните деца в ДГ „Радост“, с адрес на осъществяване на дейността гр. Русе, ул. „Дондуков Корсаков“ №3, са премествани в други алтернативни сгради и помещения в максимална близост с цел ограничаване създаденото неудобство за родителите. Всички стари сгради, предвидени за премахване, са съборени и са стартирани строителни дейности в изпълнение на одобрения инвестиционен технически проект за обекта. Изпълнени са изкопните работи; грубият строеж на новата сграда е завършен. Изпълнена е основата за новата ограда. Към настоящия момент се извършват довършителни работи, като вътрешни, така и външни. Изпълнява се топлоизолация по всички фасади, като са стартирали дейностите по полагане на външни мазилки и боя. Изпълняват се вътрешните ЕЛ, ВиК, ОВК инсталации на сградата. Срокът за изпълнение на строително-монтажните работи не е изтекъл. Очаква се приключването на строителните дейности да бъде през пролетта на 2024 г. Към настоящия момент няма проведена обществена поръчка за избор на изпълнител за доставка на оборудването и обзавеждането на новата детска градина – предстои през 2024 г. Инвестираните средства са в размер на 2 397 423 лв, от които от МОН – 1 694 274 лв., а от общинския бюджет – 703 148 лв.

7.1.2. Прилагане на ефективни мерки за включване на децата от уязвимите групи към образование

- ⇒ Проект „Интегрирани мерки за социално и образователно включване на уязвими групи на територията на Община Русе“. Изпълнението на проекта приключи на 30.11.2023 г. Проектът е по процедура „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 2. Изразходените средства са в размер на 681 004 лв.

7.1.3. Подпомагане и подкрепа на учебните и детски заведения при подготовката и изпълнението на образователни проекти с европейско и други форми на външно финансиране

➤ През м. април 2023 г. се проведе работна среща с директорите на образователните институции за разясняване на основните приоритети в сектор „Образование“ и създаването на „Училищна STEM среда“ съгласно Националния план за възстановяване и устойчивост. От мярката ще се възползват 38 образователни институции на територията на Община Русе, като максималното финансиране е в размер на 10 796 900 лв.. Чрез тази възможност 1980 училища в страната ще могат да изградят STEM кабинети, а сумите ще се отпускат според броя на учениците. За останалите 236 учебни заведения, които вече са одобрени по програмата на МОН, са предвидени малко над 36 млн. лв. за разширяване на STEM средата.

МЯРКА 7.2. СЪЗДАВАНЕ НА STEM УЧИЛИЩНА СРЕДА

7.2.1. Разширяването на дуалното обучение и увеличаване на възможностите за осъществяването му по различни професии, което да е съобразено с потребностите на бизнеса на общинско ниво

- В община Русе професионално обучение на ученици в дуална система на обучение се осъществява в 9 професионални гимназии, както следва: ПГ по транспорт – Русе, ПГДВА „Йосиф Вондрак“ – Русе, ПГИУ „Елиас Канети“ – Русе, ПГМТ „Юрий Гагарин“ – Русе, ПГО „Недка Ив .Лазарова“ – Русе, ПГПТ „Атанас Ц. Буров“ – Русе, ПГРКК – Русе, ПГСАГ „Пеньо Пенев“ – Русе, ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ - Русе. През 2023 г. в професионалните гимназии в община Русе се увеличава броя на учениците в професионални паралелки, обучаващи се в дуална система на обучение. През 2021 г. в дуална система са се обучавали 554 ученици по 19 професии, през 2022 г. – 599 ученици по 21 професии, през 2023 г. – 617 ученици по 22 професии. Професиите са съобразени с потребностите на бизнеса на общинско ниво.
- Проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“ – участваха 8 професионални гимназии, както следва: ПГ по транспорт – Русе, ПГДВА „Йосиф Вондрак“ – Русе, ПГИУ „Елиас Канети“ – Русе, ПГМТ „Юрий Гагарин“ – Русе, ПГО „Недка Ив .Лазарова“ – Русе, ПГПТ „Атанас Ц. Буров“ – Русе, ПГРКК – Русе, ПГСАГ „Пеньо Пенев“ – Русе; реализирани са следните дейности:
- Дейности в подкрепа на училищата, осигуряващи дуална система на обучение: обучения за повишаване на квалификацията и

компетентностите на учителите и преподавателите по професионална подготовка; закупуване на оборудване и материали за целите на дуалното обучение; разработване/закупуване на учебни помагала и материали за професионалната подготовка. Изразходените средства са в размер на 92 951,84 лв.

- Дейности в подкрепа на учениците, участващи в дуална система на обучение – „Пробно стажуване“ на ученици в първи гимназиален етап в партниращо предприятие; допълнителни занимания по чужд език/или професионална подготовка на ученици в X клас. Изразходените средства са в размер на 7 370,88 лв.
- Дейности в подкрепа на работодателите – обучения на наставници в педагогически и методически умения; осигуряване на наставници за провеждане на дуалната система на обучение в предприятията; информационни кампании за запознаване с нормативните изисквания. Изразходените средства са в размер на 107 701,88 лв.

7.2.2. Развитие на обучителна инфраструктура и инициативи за професионална подготовка, квалификация и преквалификация на специалисти от структуроопределящи сектори на местната икономика и съобразно приоритетните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) – реализиране на инициативи и партньорства с национално представените организации на работодателите

➤ ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ – Русе – през м. юли 2023 г. стартира изпълнението на договор с предмет „Инженеринг - проектиране, авторски надзор и изпълнение на СМР за модернизация на образователната инфраструктура на Професионална гимназия по електротехника и електроника „Апостол Арнаудов“, гр. Русе“. Договорът е на стойност 2 016 000 лв. с вкл. ДДС и е сключен в изпълнение на проект BG16RFOP001-3.002-0004-C01 „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 17 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите Велико Търново, Габрово, Ловеч, Русе и Търговище“. През 2023 г. е топлоизолирана фасадата на гимназията, подменена е отоплителната инсталация, поставени са всички нови врати, класните стаи, коридорите и административните помещения са шпакловани и боядисани, подменено е осветлението с енергоспестяващо, монтиран растерен окачен таван, Инвестираните средства по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. са в размер на 1 677 087,24 лв.;

- ✦ ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ – Русе - извършване на строително-ремонтни работи в сградата на ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ – подмяна и възстановяване на съществуващ паркет. Сключен е договор с фирма-изпълнител. Инвестираните средства от бюджета на училището са в размер на 196 233 лв.
- ✦ ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ – Русе – Текущ ремонт на дворно пространство - асфалтиране на 1500 м². Сключен е договор с фирма-изпълнител. Инвестираните средства от бюджета на училището са в размер на 59 886 лв.;
- ✦ ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ – Русе - Текущ ремонт и възстановяване на ограда на обект ПГЕЕ „Ап. Арнаудов“. Сключен е договор с фирма-изпълнител. Инвестираните средства от бюджета на Община Русе и от училището са в размер на 38 189,12 лв.;
- ✦ ПГДВА „Йосиф Вондрак“ – Русе - частичен ремонт и възстановяване на носещата способност на отделни конструктивни елементи „Етап II - Строително-монтажни работи във вътрешния двор на ПГДВА „Йосиф Вондрак“. Проектът е приключил. Инвестираните средства са по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г., в размер на 61 341.81 лв.;
- ✦ ПГ по транспорт – Русе - „Обновление, модернизация и реконструкция на Професионална гимназия по транспорт гр. Русе“. Проектът е в процес на изпълнение
- ✦ Проведени курсове за квалификация и преквалификация:
 - ПГ по транспорт – Русе – 6 курса; лица, придобили професионална квалификация – 22;
 - ПГРКК – Русе – общ брой курсове: 22, от които: „Водач на малък кораб“ - 1; „Оператор на корабна радиостанция, работеща в режим на радиотелефония на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища“ - 12; „Основно обучение по безопасност при работа на борда на кораб от вътрешно плаване“ - 9; общ брой обучени лица - 162, от които: „Водач на малък кораб“ - 9; „Оператор на корабна радиостанция, работеща в режим на радиотелефония на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища“ - 66; „Основно обучение по безопасност при работа на борда на кораб от вътрешно плаване“ – 87;
- ✦ Реализирани инициативи и партньорства с национално представените организации на работодателите:
 - ПГ по туризъм „Иван П. Павлов“ - Русе – със Съюз на хотелиерите и ресторантьорите в град Русе ежегодно се организира и провежда Международно кулинарно състезание „Като шеф готвачите“; с фирми-партньори от града се провеждат Международно туристическо изложение „Уикенд туризъм“;

- ПГРКК-Русе – Национално сдружение на българските спедитори - Организиране на ден на професиите за специалност „Логистика на товари и услуги“ под наслов „Приятелко, ти знаеш – научи ме, приятелю, ти можеш – покажи ми“;
- ⇒ През 2022 г. беше утвърдена Общинска образователна програма (2022-2025) с две подпрограми: Раздел I Подпрограма „Проектиране и изграждане на нови детски площадки и/или ремонти и сертифициране на съществуващи такива, облагородяване на дворни пространства, модернизиране на материалната база и осигуряване на достъпна архитектурна среда в общинските детски градини“ и II „Програма за модернизация на учебния процес“. Със средства от общинския бюджет по програмата се извършиха ремонтни дейности в следните образователни институции: ДГ „Зора“ – асфалтиране и подготовка за изграждане на спортна площадка, ДГ „Слънце“ – подновяване на материално-техническа база в занимални, ДГ „Роза“ – подобряване на материално-техническа база в занималня и смяна на настилка, ДГ „Иглика“ – ремонт и смяна на дограма. Средствата по Раздел I на програмата са в размер на 100 000 лв. годишно.

7.2.3. Подкрепа за бърз преход от училище/университет към работа и успешно включване в активен икономически живот, в т.ч. чрез стажове, чиракуване, професионално, неформално и самостоятелно обучение и придобиване на умения

- ⇒ Учениците в дневна форма на обучение провеждат учебни и производствени практики в реална работна среда във фирми-партньори на професионалните гимназии. Учениците в дуална система на обучение в XI и в XII клас провеждат практическо обучение в реална работна среда – в XI клас по 14 часа седмично, в XII клас – по 21 часа седмично;
- ⇒ Проект BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики-2“ – През учебната 2022/2023 г. в проекта участваха 8 професионални гимназии от община Русе, както следва: ПГСАГ „Пеньо Пенев“ – Русе, ПГИУ „Елиас Канети“ – Русе, ПГ по туризъм „Иван П. Павлов“ – Русе, ПГО „Недка Ив. Лазарова“ – Русе, ПГМТ „Юрий Гагарин“ – Русе, ПГДВА „Йосиф Вондрак“ – Русе, ПГ по транспорт – Русе и ПГСС „Ангел Кънчев“ – Русе. През учебната 2022/2023 г. 164 ученици от професионални гимназии в общината са провели практики в реална работна среда с продължителност 240 часа. Втора последна учебна 2022/2023 год. на изпълнение на проекта. Изразходените средства по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, бенефициент МОН са в размер на 111 780 лв.

7.2.4. Въвеждане на нови форми на извънкласни, извънучилищни дейности и взаимодействие с родителите чрез ресурсите на европейското финансиране и от други източници

- Към настоящия момент в ОУ „Никола Обретенов“ успешно стартира пилотното прилагане на проект Skills for Innovation („Умения за иновации“), който е проект на INTEL и се реализира в България в сътрудничество с Център за творческо обучение. Дейностите на проекта са предназначени за учители и ученици и целят да вдъхновят следващото поколение иноватори. Skills for Innovation насочва вземащите решения и преподавателите при внедряването на технологии и създаването на възможности за учене, които активно ангажират учениците по целия свят. Фокусът е върху трансформиране на начина, по който технологията се използва в образованието. Целта е учителите и учащите да разгърнат пълния си потенциал, като се насърчава аналитичното мислене и по този начин се изграждат уменията за технологично вдъхновено бъдеще. Проектът включва иновативни STEM образователни материали, разработени от Intel и техни партньори, редица обучения за подготовка на екипите в училищата и достъп до най-съвременна технология от Intel;
- В три училища е внедрен модела 1:1 в ОУ „Любен Каравелов“, ОУ „Никола Обретенов“ и СУЕЕ „Св. Константин-Кирил Философ“. Моделът 1:1 (едно към едно) е модел на организация на учебния процес, при който всеки ученик и учител имат свое електронно устройство и свързан към него персонален профил. Моделът разглежда използването на дигиталните технологии като ресурс и платформа, а не като самоцел. „1:1“ предполага, че учителите и учениците имат достъп до цялото съдържание, което интернет предлага (или друг набор от съдържание). Проектът продължи изпълнението си и през 2023 г.;
- В детските градини на територията на община Русе се внедрява Lego обучението, като за администрирането им вече са въведени облачни технологии и продължава работата по осигуряването на обучение по роботика и кодиране на учениците в училищата
- След одобрено кандидатстване по Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ детските градини на територията на общината, продължават използването на електронен дневник по сключен договор на Община Русен с доставчик Админ Софт ООД и за учебната 2023/2024 г., като средствата осигурени по НП са в размер на 20 400 лв. Електронните дневници имат собствена система за идентификация и автентикация на всеки отделен потребител, както и нива на достъп (директор, учител, родител и др.). Електронните дневници ще предоставят достъп на родителите до присъствия на децата в групите,

педагогически ситуации, образователно съдържание за деня, седмични менюта, генериране на месечни такси и др.

7.2.5. Осигуряване на подкрепа за изява и развитие на таланта и възможностите на децата и учениците

- ⇒ Реализиране на Общинска програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби за 2023 г. Инвестираните средства са в размер на 11 720 лв. за еднократно финансово подпомагане от общинския бюджет и 29 025 лв. за едногодишни стипендии от МОН и ММС.

ПРИОРИТЕТ 8 „ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ ЗДРАВНИ УСЛУГИ. ДОСТЪП ДО СПЕЦИАЛИЗИРАНА ДЪЛГОСРОЧНА ГРИЖА И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ“

По Приоритет 8 „Осигуряване на достъп до качествени здравни услуги. Достъп до специализирана дългосрочна грижа и социално включване“ са обособени четири мерки, насочени към ключови теми, адресиращи предоставянето на съвременни и качествени здравни и социални услуги на населението с оглед подобряване на жизнения стандарт и условията за живот на територията на Община Русе. По приоритета са адресирани подобряването, както на средата, така и на услугите в здравната сфера и насърчаване на иновациите в здравеопазването, а относно социалните услуги - подобряването на средата за предоставяне на специализирана дългосрочна грижа и социално включване, подобряване на услугите в социалната сфера и насърчаване на социални иновации. Всички мерки по приоритета са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на положително въздействие в посока развитието на Русе като социално справедлива община, с осигурен равен достъп до възможности и услуги за населението чрез съвременни и качествени здравни и социални услуги.

Изпълнението на проекти/действия по четирите предвидени мерки по **Приоритет 8** е както следва:

МЯРКА 8.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА СРЕДАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ЗДРАВНИ УСЛУГИ

8.1.1. Обновяване и модернизация на материално-техническата база на обектите на здравната инфраструктура

- ⇒ През 2023 г. на територията на Община Русе са разкрити два нови пункта за предоставяне на храна от Детска млечна кухня. Единият е разположен в сградата на Кметство - кв. Средна кула, а втория е разкрит в сградата на Детска ясла №15. Средствата са от държавно-делегиран бюджет, в размер на 5 800 лв.;
- ⇒ През 2023 г. е изградена система за видеонаблюдение в Детска ясла №9. Към отчетния период всички 10 общински детски ясли са с изградени

системи за видеонаблюдение. Инвестираните средства са от държавно-делегирания бюджет на функция Здравеопазване, в размер на 3 000 лв.;

- ⇒ За Детска млечна кухня е закупено ново кухненско оборудване, вкл. парен електрически казан, картофобелачка, електрически конвектомат. Инвестираните средства са от държавно-делегирания бюджет на функция Здравеопазване, в размер на 13 300 лв.;
- ⇒ През 2023 г. в УМБАЛ „Канев“ АД са извършени основни ремонти по отделения, операционни зали и административна част. Инвестираните средства са от бюджет на УМБАЛ „Канев“ АД, в размер на 1 370 000 лв.;
- ⇒ УМБАЛ „Канев“ Русе АД – Закупена е медицинска апаратура за потребностите на лечебното заведение със собствени средства на УМБАЛ „Канев“ – Русе АД /роботизирано С-рамо за хибридна съдова операционна зала и компютърен томограф (скенер)/ на обща стойност 2 804 000 лв. от бюджета на Министерството на здравеопазването;
- ⇒ В УМБАЛ „Канев“ АД са подменени 2 броя пътнически асансьори на обща стойност 300 000 лв. от бюджета на Министерството на здравеопазването;
- ⇒ УМБАЛ „Канев“ Русе АД - Закупена медицинска апаратура за отделение по „Кардиология“ – 410 хил. лв., за Операционен блок – 231 хил. лв., за отделение по „Обща и клинична патология“ – 147 хил. лв., за отделение по „Неонатология“ – 136 хил. лв., за отделение „ФРМ“ – 62 хил. лв., за отделение „Урология“ – 43 хил. лв. и за отделение „Ушно-носно-гърлени болести“ – 20 хил. лв. Инвестираните средства са от бюджет на УМБАЛ „Канев“ АД, в размер на 1 162 000 лв.;
- ⇒ „ДКЦ 1-Русе“ ЕООД – Закупена е медицинска апаратура за специализираните кабинети и лаборатории, автомобил за служебно ползване. Общата стойност на инвестираните собствени средства е в размер на 111 440 лв.;
- ⇒ ЦПЗ-Русе ЕООД – Извършен цялостен ремонт и реновиране на санитарните възли на Мъжко и Женско отделения и ЦНСТ – 1, боядисване на коридори, столови и други общи помещения. Общата стойност на инвестираните собствени средства на ЦПЗ-Русе ЕООД е в размер на 60 995,50 лв. (от общо 146 904,60 лв.);
- ⇒ Ремонт на санитарен възел в ДКЦ към ЦПЗ-Русе. Общата стойност на инвестираните собствени средства на ЦПЗ-Русе ЕООД е в размер на 13 052,12 лв.;
- ⇒ Център по дентална медицина-Русе - Ремонт на тоалетни помещения - ет. 4; Закупени щори и климатици; Обзавеждане на дентални кабинети; Ремонт и обзавеждане на гардеробна стая за персонала; Закупена нова специализирана рентгенова апаратура и оборудване; Компютърна работна станция Intel Core. Закупеният нов модерен 3D скенер е първият в България с възможност за висококачествени 2D и 3D изображения.

Общата стойност на инвестираните собствени средства на Център по дентална медицина-Русе е в размер на 97 281 лв.;

- ⇒ СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе – Проектиране, подготовка на прилежащата инфраструктура и изграждане на допълнителни помещения към Диагностично-консултативен блок. Общата стойност на инвестираните собствени средства на СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе е в размер на 25 000 лв.;
- ⇒ СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе – закупена е нова рентгенова конфигурация, бронхоскоп и климатична техника. Общата стойност на инвестираните собствени средства на СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе е в размер на 338 360 лв.;
- ⇒ Комплексен онкологичен център-Русе – закупено е следното медицинско оборудване: Апарат за магнитно-резонансна томография на стойност 1 794 594,00 лв., Рентгенова уредба за мамографски изследвания на стойност 753 970,00 лв., Автоматичен биохимичен анализатор на стойност 35 880,00 лв., Видеобронхоскоп на стойност 33 459,60 лв., Дигитален ултразвуков апарат на стойност 35 394,00 лв. и Анестезиологичен апарат на стойност 47 460,00 лв.

8.1.2. Икономически ефективни мерки за намаляване на основни рискови за здравето и подобряване профилактиката на болестите

- ⇒ Реализиране на програма „Асистирана репродукция“. Общата стойност на изплатени средства на двойките от бюджета на Община Русе е в размер на 53 008,92 лв.;
- ⇒ Провеждане на безплатни профилактични прегледи на спортуващи деца и ученици в община Русе. Обща стойност на изразходените средства от бюджета на Община Русе – 68 945,00 лв.;
- ⇒ Безплатни прегледи /скрининг/ и провеждане на двумесечни курсове по лечебна гимнастика, с цел превенция и профилактика на гръбначни изкривявания на деца от I – V клас в община Русе. Обща стойност на изразходените средства от бюджета на Община Русе – 12 000 лв.;
- ⇒ През 2023 г. Община Русе реализира нова програма за промоция и профилактика на детското здраве. Програма „Моите зъбки – здрави и бели“ е свързана с превенция и профилактика на кариеса на ранното детство и обхваща деца, посещаващи детска ясла на територията на Община Русе. Програмата се изпълнява от дентален лекар. Община Русе е закупила образователни материали и играчки за всяка детска ясла, както и еднократни стоматологични инструменти (дентални огледала) за целите на профилактичния преглед. Програмата предвижда преглед на зъбния статус на децата, обучения под формата на игра с осигурените образователни материали и играчки. Целите на програмата са:

Провеждане на профилактични прегледи на деца от детските ясли, обучение на децата и заостряне на вниманието на родителите им относно правилните хигиенни навици за поддържане на зъбите в детска възраст. Изразходените средства са в размер на 2 752 лв.;

- ⇒ През 2023 г. Община Русе реализира нова програма за промоция и профилактика на детското здраве: Програма „Да опазим очите на децата“ е свързана с провеждане на информационна кампания, консултиране и промоция на очното здраве при деца от предучилищна трета група в детските градини на територията на Община Русе. Програмата се реализира чрез екип от лекар специалист офталмолог и оптометрист. Обхванати са всички децата от трета предучилищна група на всички детски градини. Планирано е програмата да продължи и през новата учебна 2024 г. – 2025 г. Целите на програма са следните: Целите на програма са следните: Да се проведат информационни кампании за родители на деца и медицински сестри от детските градини в Община Русе относно очните заболявания при децата, симптоматика и лечение (амблиопия – „мързеливо око“). Консултиране на родители и медицински сестри от здравни кабинети на детски градини в Община Русе относно проблемите на зрителното здраве на децата, симптоматиката и лечението (амблиопия – „мързеливо око“). Изразходените средства са в размер на 8 400 лв.;
- ⇒ Община Русе осигурява медицинско обслужване във всички образователни институции с гарантиран достъп до здравни грижи на всяко дете от детска градина или учебно заведение. Разкрити са 85 здравни кабинети към училища, детски градини и техните филиали, които са оборудвани съгласно нормативните изисквания. Назначените медицински специалисти в здравните кабинети са 75, а осъществяваните от тях дейности включват профилактика и промоция на здравето на децата и учениците и медицинско обслужване на спешни състояния, до пристигане на екипите за спешна медицинска помощ. Общата стойност на изразходените средства от държавно делегиран бюджет е в размер на 2 276 197 лв.;
- ⇒ Провеждане на Програми за борба срещу злоупотребата с наркотични вещества и наркотрафика в съответствие с националните програми – ОБСНВ-ПИЦ Русе. Общата стойност на изразходените средства от държавно делегиран бюджет е в размер на 30 000 лв.;
- ⇒ Проекти по ЕСФ и НПВЗ – обхванати във временна заетост на лица с психични разстройства – ЦПЗ Русе ЕООД. Изразходените средства от ЕСФ и Национална програма за временна заетост са общо в размер на 49 391,90 лв.;

- ⇒ ПРОЕКТ „Поставянето на силанти на първите постоянни молари на деца от 5 до 8-годишна възраст по Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца 0-18 г. в България“ – на първите постоянни молари на деца от 5 до 8-годишна възраст, в съответствие с в съответствие с Договор № 181/01.09.2023, сключен с Министерство на здравеопазването – Център по дентална медицина – Русе. Общо изразходените средства са в размер на 3 236 лв.;
- ⇒ Център по дентална медицина – Русе. Безплатни профилактични прегледи за деца до 18 годишна възраст. Общо изразходените собствени средства на Център по дентална медицина – Русе са в размер на 1 500 лв.;
- ⇒ СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе – извършване на профилактични дейности на терен сред уязвими контингенти по отношение на разпространението на туберкулоза. Общо изразходените собствени средства на СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе са в размер на 2 000 лв.;
- ⇒ КОЦ-Русе ЕООД организира регулярни изяви в медиите на водещи специалисти от лечебното заведение през 2023 г. и публикации, представящи възможностите за лечение и профилактика на онкологичните заболявания. Също така от м. октомври 2023 г. към КОЦ-Русе ЕООД е разкрит Медицински център за онкологични заболявания-Русе ЕООД, в който специалистите имат възможност да работят и в извънболничната помощ с направления по здравна каса.

8.1.3. Осигуряване на достъпно и качествено здравеопазване в периферните населени места

- ⇒ Център по дентална медицина-Русе – Дежурен кабинет във всички почивни и празнични дни. Общо изразходвани собствени средства на Център по дентална медицина-Русе са в размер на 41 000,00 лв.;
- ⇒ СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе – Извършване на профилактични дейности в съседни общини. Общо изразходените средства от СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе са в размер на 2 000 лв.;
- ⇒ Амбулатория за първична медицинска помощ в отдалечените квартали ДЗС и Образцов чифлик. Инвестираните средства от бюджета на Община Русе са общо в размер на 8 376,00 лв.

МЯРКА 8.2. ПОДОБРЯВАНЕ НА УСЛУГИТЕ В ЗДРАВНАТА СФЕРА И НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

8.2.1. Повишаване на здравната култура на населението и квалификацията на медицинските специалисти

- ⇒ Център по дентална медицина – Русе. Периодични специализирани курсове, лекции, уъркшоп, обучения на персонала. Общо изразходените

средства от Център по дентална медицина – Русе са в размер на 2 100,00 лв.;

- ⇒ Обучение – Първа долекарска помощ за медицинските специалисти, работещи в здравните кабинети в детските заведения и училищата на територията на община Русе и немедицински персонал от детските ясли. Общо изразходвани средства от държавно делегиран бюджет 2 250,00 лв.
- ⇒ СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе - професионално обучение на лекари и специалисти по здравни грижи и подготовка на медицинския персонал за справяне с възникнали пожари и други природни бедствия. Общо изразходваните средства от СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе са в размер на 2 000 лв.;
- ⇒ Медицински център 1 Русе“ ЕООД – обучение Първа долекарска помощ на медицинските специалисти и на работещи в социалната сфера /с. Семерджиево, гр. Борово, гр. Ветово и др./ . Общо изразходвани средства от държавния бюджет са в размер на 2 250 лв.;
- ⇒ КОЦ Русе - Ежемесечни семинари и колоквиуми за продължаващо обучение на професионалистите по здравни грижи.

8.2.2. Подобряване на условията за обучение и работа в сектор „Здравеопазване“

- ⇒ Съгласно подписано споразумение с РУ „Ангел Кънчев“, Община Русе предоставя бази за провеждане на практически занимания и стажове в общински детски ясли за студенти от специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“, както и здравни кабинети в училища за провеждане на стажове и преддипломни практики за студенти от специалност „Лекарски асистент“.
- ⇒ Център по дентална медицина – Русе. Обзавеждане на „обучителна стая“ и библиотека. Общо изразходваните средства от Център по дентална медицина – Русе са в размер на 2 300,00 лв.;
- ⇒ Център по дентална медицина – Русе: През изминалата година Центърът премина и през процедура по акредитиране като учебна практическа база за обучение на дентални лекари по специалностите „Детска дентална медицина“ и „Орална хирургия“. „Център по дентална медицина 1 - Русе“ става първият провеждащ практическо обучение в Северна България и е одобрен за срок от 5 год. да поеме практическата подготовка на дентални лекари, заявили своето желание за специализация по двете специалности. Във връзка с това е подписан и договор за обучение на студенти и специализанти с Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ - Варна. Общо изразходваните средства са в размер на 4 350,00 лв.;
- ⇒ КОЦ Русе – провежда се клинично обучение на студенти от професионално направление „Здравни грижи“ – медицински сестри и акушерки от

Русенския университет, както и следдипломно обучение на лекари – двама лекари по специалността „Медицинска онкология и двама по „Лъчелечение“.

8.2.3. Справяне с пандемията от Covid-19 и последиците от нея в сектор „Здравеопазване“

- ⇒ „Преустройство на съществуваща сграда в сграда за ползване при епидемично разпространение на инфекциозни заболявания към КОЦ-Русе“ - болничното заведение извърши преустройство на собствена изолирана сграда за лечението на пациенти при епидемично разпространение на инфекциозни заболявания, в т.ч. с коронавирусна инфекция, на стойност 195 381.15 лв. с ДДС.
- ⇒ В края на 2023 г. КОЦ-Русе ЕООД получи апаратура по проект „Подкрепа за структурите на извънболнична медицинска помощ и центровете за трансфузионна хематология за справяне с кризи“ и проект „Укрепване на капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи, финансирани по Оперативна програма „Региони в растеж 2014-2020“, в т.ч. Преносимо рентгеново устройство на стойност 202 764,00 лв., Пациентен монитор на стойност 4 368,00 лв., Ехограф на стойност 111 226,32 лв., Електрокардиограф на стойност 3 036,00 лв. и Система за комплексно управление, контрол и обезвреждане на болнични отпадъци чрез микровълново обеззаразяване.
- ⇒ Център по дентална медицина-Русе – Провеждане на дезинфекция. Общо разходвани средства на Център по дентална медицина Русе са 5 500,00 лв.;
- ⇒ СБАЛПФЗ „Д-р Д. Граматиков“ – Русе. Подсигуряване на персонала със защитни средства при работа с инфекциозни заболявания. Изразходвани собствени средства и по програма на Министерство на здравеопазването чрез РЗИ – Русе общо в размер на 10 000 лв.;
- ⇒ Медицински център 1 Русе ЕООД – финансови средства за справяне с пандемията от Ковид-19, включващ и обособяване на специализиран кабинет за имунизации срещу заболяването. Общо изразходените средства от общинския бюджет са в размер на 20 000 лв.

МЯРКА 8.3. ПОДОБРЯВАНЕ НА СРЕДАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ДЪЛГОСРОЧНА ГРИЖА И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

8.3.1. Модернизация на социалната инфраструктура и услуги

- ⇒ Социална услуга ДСХ „Възраждане“ – Русе – услугата е в процес на реформиране, съгласно Закона за социалните услуги, а именно: всички домове за стари хора следва да се реформират в съответствие със

стандартите за качество на резидентна грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст, определени в Наредбата за качеството на социалните услуги, в срок до 01.01.2025 г. В тази връзка, Община Русе предприе мерки за кандидатстване през 2023 г. с проектно предложение по ПВУ, с проект: „Извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на Дом за стари хора „Възраждане“. Основната цел на проекта: привеждане в пълно съответствие с изискванията на стандартите за качество на резидентна грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст по отношение на специализираната среда за предоставянето на услугата. Ще се извършат дейности по реформиране на съществуващата сграда в която се помещава ДСХ „Възраждане“ за 120 потребителя и изграждането на нова сграда, в която ще се помещават до 114 потребителя - в двора на бившият ДМСГД. Община Русе има сключен договор с изпълнител, след проведена процедура по ЗОП, за проектиране и СМР на ДСХ с капацитет за 120 потребителя и изграждане на нова сграда в двора на бившия ДМСГД с до 114 потребители. Предварителните разчети на общата стойност на проекта са в размер на 16 039 411,47 млн. лв. По отношение подобряване на качеството на услугата, за 2023 г. е закупен един обръщателен тиган на стойност 7 029 лв.

⇒ Социална услуга Дом за пълнолетни лица с физически увреждания /ДПЛФУ/ „Милосърдие“ - Русе: през 2023 г. са извършени следните дейности:

- Изградена е I част на пожароизвестителна система, на стойност в размер на 6 926,82 лв.

- Изградена е фотоволтаична система, на стойност 49 950,84 лв.

- Закупено е кухненско оборудване: зеленчукорезачка с 5 режещи диска на стойност 1 218,00 лв.; тестомесачка на стойност 1 500,00 лв.; конвектомат на стойност 9 132,00 лв.;

- Изградена е система за вътрешно видеонаблюдение на стойност 2 912,85 лв.;

- Сключен е договор проектиране, чрез преустройство и реконструкция на съществуващи сгради и изграждане на топла връзка между тях, с авансово плащане в размер на 2 518,56 лв.;

- Извършен е текущ ремонт на медицински кабинет на стойност 3 171,42 лв.

⇒ Социална услуга Дом за пълнолетни лица с деменция /ДПЛД/ „Приста“ – Русе - Извършен е аварийен ремонт на парокотелна инсталация с подмяна на преносимата мрежа/тръби на стойност 160 000,00 лв.;

⇒ Социалните услуги - Център за грижа за пълнолетни лица с Деменция и Център за грижа за пълнолетни лица с психични разстройства - Закупени са 2 бр. система за отопление и охлаждане ELITE AHCS, на стойност 254,15 лв. за всяка от тях;

- ⇒ Домашен социален патронаж - услугата се предоставя като местна дейност и продължава дейността си, като обслужва 555 лица във всички населени места на Община Русе на които се предоставя ежедневно храна.
- ⇒ Социални услуги, възложени за управление на Център за психично здраве - Русе ЕООД:
 - Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства 1: Извършен е текущ ремонт на бани и тоалетни с преграждане на съществуващо помещение в две самостоятелни стаи за потребители и частично боядисване коридор, на стойност 24 162,55 лв.; Закупено лазерно мулти-функционално устройство на стойност 670,00 лв.;
 - Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства – 2 „Св. Петка“ - Закупено техническо оборудване и обзавеждане на стойност 6 000,00 лв.;
 - Защитено жилище за пълнолетни лица с психични разстройства: Закупено техническо оборудване и обзавеждане на стойност 4 100,00 лв.
- ⇒ Социални услуги, възложени за управление на Сдружение „Център за консултиране и кратка терапия „Решения“:
 - Център за социална рехабилитация и интеграция - Извършен е текущ ремонт на помещение за трудотерапевтична работилница по предписания на АКСУ и комисия от Община Русе, с доброволен безвъзмезден труд. Закупени строителни материали на стойност 1 709,80 лв.;
 - Дневен център за пълнолетни лица с психични разстройства - Подменена е покривна конструкция над стълбище, на стойност 840,00 лв.;
 - Защитено жилище за пълнолетни лица с психични разстройства - Изградено е обособено мултифункционално помещение – кухня, столова и офис чрез преграждане на съществуваща част от постройка. Стойност на закупените строителни материали – 4 272,51 лв.; Доставена и монтирана е PVC дограма и алуминиева врата на помещението на стойност 5 300,00 лв. Ремонтните дейности са извършени с доброволен безвъзмезден труд. Закупен е метален архивен шкаф на стойност 299,99 лв..
- ⇒ Социални услуги, възложени за управление на Фондация „Приятелска подкрепа“ - три Защитени жилища за пълнолетни лица с умствени увреждания - Закупено оборудване и обзавеждане на стойност 20 000,00 лв.;
- ⇒ Социална услуга, възложена за управление РАЛИЗ - В дневен център за деца и младежи е извършен текущ ремонт на стойност 2 000,00 лв.;
- ⇒ Социални услуги, възложени за управление на Сдружение „Съюз на слепите в България“ – Център за социална рехабилитация и интеграция за незрящи - Закупено оборудване и обзавеждане на стойност – 4 000,00 лв.;
- ⇒ Социални услуги, възложени за управление на СНЦ „Еквилибриум“ – Център за обществена подкрепа – Закупено е оборудване и обзавеждане на стойност 3 550,00 лв.;

- ⇒ Социална услуга ЦВН, възложена за управление на РКО „Каритас“ – Център за временно настаняване - Извършен текущ ремонт с освежаване на стени и подмяна на подова настилка, на стойност 2 000,00 лв.;
- ⇒ Социални услуги, възложени за управлявани на Сдружение „Дете и пространство“ - Дневен център за пълнолетни лица с увреждания „Дъга“ и Дневен център за деца и младежи с увреждания – седмична грижа „Мечо Пух“ - Извършени са СМР и е доставено оборудване в двете услуги на обща стойност 75 932,05 лв.; Закупено оборудване и обзавеждане на стойност – 10 000,00 лв. за останалите 5 услуги.;
- ⇒ Проект „Интегрирани мерки за социално и образователно включване на уязвими групи на територията на Община Русе“ по ОП НОИР и ОП РЧР, с общ бюджет 761 123,15 лв., който приключи на 30.11.2023 г. Дейностите надграждаха приключилия проект „Изграждане на социални жилища за настаняване на лица от малцинствени групи от населението и социално слаби лица, които не могат да се ползват от условията на жилищното настаняване на Община Русе“, финансиран по ОП РР 2014-2020. Изразходваните средства са в размер на 681 004 лв.;
- ⇒ Проект „Укрепване на общинския капацитет в Община Русе“, по процедура BG05SFPR002-2.002, П РЧР 2021-2027 – проектът се реализира в период от 24 месеца, считано от 01.04.2023 г. с бюджет в размер на 771 009,00 лв. Дейностите са насочени към подготовка за обезпечаване правомощията на Община Русе по ЗСУ, ЗХУ и ЗЛП и създаване на изнесени работни места (фронт-офиси) с цел обезпечаване на механизма по сътрудничество и наблюдение на соц. услуги по ЗСУ, ЗХУ и ЗЛП.

8.3.2. Предоставяне на жилищни условия и подкрепа на социално слаби/бездомни лица и семейства, вкл. и бежанци (ЛТМЗ/ЛПМЗ), чрез изграждане на социални/общински жилища и бежански центрове/лагери/кампуси, и поддържане/подобряване на материалната база

- ⇒ Социална услуга Център за временно настаняване, възложена за управление на РКО „Каритас“ - услугата е насочена към осигуряване на подслон и храна на бездомни лица и лица в кризисна ситуация - Извършен текущ ремонт с освежаване на стени и подмяна на подова настилка, на стойност 2 000,00 лв.;
- ⇒ Социална услуга по предоставяне на услуги в „Социални жилища“ - социалните жилища са построени по проект на община Русе, финансиран по ОП РР 2014-2020, който приключи успешно през 2021 г. Обособени са 28 апартамента, в които се настаняват лица и семейства, съгласно изискванията на Наредба на ОбС-Русе за реда и условията за настаняване в социалните жилища. До момента са преминали общо 117 лица и

семейства, като целта е успешна интеграция в обществото - Настаняване на лица и деца по реда на Наредба на ОбС-Русе за СЖ;

- ⇒ Проект „Интегрирани мерки за социално и образователно включване на уязвими групи на територията на Община Русе“, който продължава /надгражда/ приключилия проект „Изграждане на социални жилища за настаняване на лица от малцинствени групи от населението и социално слаби лица, които не могат да се ползват от условията на жилищното настаняване на Община Русе“. Финансиране от ОПРЧР 2014-2020 и от ОПНОИР 2014-2020 с общ бюджет 761 123,15 лв. Проектът приключи на 30.11.2023 г. Изразходваните средства са в размер на 681 004 лв.;
- ⇒ Кризисен център за непридружени деца, чужди граждани и деца бежанци в риск - В Община Русе е стартиран и единственият в страната Кризисен център за непридружени деца чужди граждани и деца бежанци в риск, който предлага 24-часови грижи. Неговото откриване се наложи вследствие на бежанската вълна през ГКПП „Дунав мост“ и увеличилите се опити за нелегален трафик на непридружени деца, граждани на Афганистан, Сирия и др. Социалната услуга е разкрита на 01.11.2022 г. и е с капацитет 16 деца. Дейностите се осъществяват, съгласно стандартите за услуга резидентна грижа. Средствата са от държавно делегирания бюджет. На децата се осигурява подслон, здравни, образователни и спортни услуги, храна и облекло, съгласно Наредбата за качество на социалните услуги. „Златна ябълка“, във връзка с разкриване на новата услуга Кризисен център за деца чужди граждани и деца бежанци в риск.

8.3.3. Развитие на интегрирани медико-социални услуги за възрастни хора – дейности за долекуване, продължително лечение и рехабилитация и хосписи за пациенти, които не могат да се обслужват сами в домашна обстановка

- ⇒ ОП „Обществена трапезария и социални жилища”
- Социална услуга по предоставяне на услуги в обществена трапезария – Реализират се дейности по проект „Топъл обяд в Община Русе“, финансиран по Програма „Храни и основно материално подпомагане“, Приоритетна ос „Подпомагане с храни и предоставяне на материална помощ“. Проектът е в процес на реализация, с бюджет в размер 688 560,00 лв. С реализацията на проекта се осигурява здравословна, разнообразна и питателна топла храна за обяд на 250 лица, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигуряват такава.
- ⇒ Проект „Грижа в дома в Община Русе“ - Проектът се реализира в периода от 14.11.2022 г. до 14.11.2023 г. Сключено е допълнително споразумение за удължаване срока на договора с три месеца до 14.02.2024 г. Реализира се по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, Приоритетни

оси „Социално включване и равни възможности“. Предоставят се социални и интегрирани здравно-социални услуги за 493 лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа в домашна среда, вкл. и в контекста на пандемични ситуации. Дейностите са насочени към всички деца/хора, които не могат да се възползват от услугата Асистентска подкрепа /АП/ или по реда на Механизъм за лична помощ /МЛП/, а имат нужда от подкрепа при самообслужване в домашна среда. Услугите и дейностите по проекта, осигуряват на потребителите индивидуална, здравна и психологична грижа в домашни условия, с включване на домашни помощници и външни специалисти: медицинска сестра, /фелдшер и психолог. Целв.та група са лица и деца с ЕР на ТЕЛК, без чужда помощ, но с определен вид и степен на увреждане, хора в надтрудоспособна възраст, в невъзможност от самообслужване и др. Предприети са съответните действия за включване на потребителите към услугата Асистентска подкрепа, с цел държавно финансиране. Инвестираните средства са в размер на 3 230 776,90 лв.

➤ „Патронажна мобилност за доставка на топъл обяд в Община Русе“ - На 12.02.2023 г. е сключен е договор за съвместни дейности с Фонд „Социална закрила“ за закупуване на нов автомобил за нуждите на Домашен социален патронаж. По програмата се подпомага социалната дейност в общините, чрез закупуване на нови неупотребявани лекотоварни автомобили за разнос на храна до потребителите на услугата. Домашен социален патронаж се утвърди като една от най-важните публични функции в условията на кризисната ситуация, пред която е изправено цялото общество. Дейността се оказва изключително ефективна за подкрепа на възрастните хора предвид създалата се ситуация и адаптирането към възникналите нови условия във връзка с последиците от разпространението на COVID-19.

Реализирани са в пълен обем дейностите по проекта до 05.07.2023 г. Закупен е чрез Фонд „Социална закрила нов автомобил, за облекчаване на процесите при разнос на храна до потребителите на топъл обяд, оптимизирани са разходите и е подоброено качеството на спомагателните услуги, което се е отразило и на качественоото предоставяне и на социалните услуги. Инвестираните средства са в размер на 39 600 лв.

8.3.4. Развитие и децентрализация на общинската социална инфраструктура с цел разширяване на спектъра и обхвата на социалните услуги чрез включване на нови доставчици

Община Русе има добре развита мрежа от социални услуги на територията си с общо 49 броя, от които 46 са държавно делегирани дейности, а останалите са услуги

местна дейност. Съгласно Закона за социалните услуги, Община Русе е възложила управление на частни лицензирани доставчици социалните услуги, след проведен конкурс, както следва:

- РКО „Каритас“ – доставчик на 4 бр. социални услуги: Център за социална рехабилитация и интеграция, Център за временно настаняване, Дневен център за деца/младежи с увреждания, Център за обществена подкрепа;
- СНЦ „Еквилибриум“ – доставчик на 8 бр. социални услуги – Дневен център за деца/младежи с увреждания, Център за обществена подкрепа, Звено майка и бебе, Център за настаняване от семеен тип за младежи с увреждания „Надежда“, Център за настаняване от семеен тип за младежи с увреждания „Любов“ и Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания „Розовата къща“, Център за работа с деца на улицата и Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянна медицинска грижа.
- Сдружение „Дете и пространство“ – доставчик на 6 бр. социални услуги: Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания -1 и Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания „Вяра“, Дневен център за пълнолетни лица с увреждания, Дневен център за деца/младежи с увреждания – седмична грижа, Дневен център за деца с увреждания – седмична грижа, ДЦДУ-СГ и Център за социална рехабилитация и интеграция.
- Център за психично здраве – Русе ЕООД - доставчик на 5 бр. социални услуги от които - Защитено жилище за пълнолетни лица с психични разстройства и Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства - 4 бр.
- Център за консултиране и кратка терапия „Решения“ – доставчик на 3 броя социални услуги – Защитено жилище за пълнолетни лица с психични разстройства, Дневен център за пълнолетни лица с психични разстройства и Център за социална рехабилитация и интеграция.
- Сдружение БЧК – доставчик на 2 броя социални услуги – Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания и Център за работа с деца на улицата.
- РАЛИЗ-БАЛИЗ - доставчик на 1 социална услуга – Дневен център за деца и младежи с увреждания.
- Фондация „Приятелска подкрепа“ – доставчик на Защитено жилище за лица с умствени увреждания - 3 броя.
- Сдружение „Център Динамика“ – доставчик на 2 броя социални услуги – Кризисен център за жертви на домашно насилие, Център за социална рехабилитация и интеграция.

- ⇒ Фондация „Трета възраст“ – доставчик на 2 броя социални услуги: Център за социална рехабилитация и интеграция и Дневен център за пълнолетни лица с тежки множествени увреждания.
- ⇒ Сдружение „Съюз на слепите в България“ – доставчик на 1 бр. социална услуга: Център за социална рехабилитация и интеграция за незрящи лица.
- ⇒ Община Русе предоставя услуги, които се финансират като държавно делегирана дейност:
 - На 01.11.2022 г. Община Русе разкри и предоставя единствената в страната социална услуга Кризисен център за непридружени деца, чужди граждани и деца – бежанци в риск, където децата получават 24 часа специализирана грижа;
 - От 01.07.2023 г. след приключил проект, община Русе предоставя услугите: Център за грижа за пълнолетни лица с Деменция за 15 лица и Център за грижа за пълнолетни лица с психични разстройства за 15 лица;
 - От 01.01.2021 г. община Русе предоставя социалната услуга „Асистентска подкрепа“ на 384 лица, за които полагат почасови грижи 259 социални асистента до 4 часа дневно. Максималната продължителност за ползване на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ от един потребител е до 4 часа дневно, всеки работен ден, съобразно изготвената предварителна оценка на потребностите и последващите индивидуални оценки на потребностите, индивидуален план за подкрепа и сключения договор за ползване на услугата. При изготвянето на Анализа на потребностите от социални услуги в община Русе, се установи необходимост от увеличаване броя на потребителите на социалната услуга АП от 384 на 484, като увеличаването на броя на потребителите бе включено в Предложението на община Русе за планиране на социалните услуги в Националната карта на социалните услуги.
- ⇒ В изпълнение на новия Закон за социалните услуги, Община Русе разработи Анализ на потребностите от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет, въз основа на който се разработи Предложение за планиране на услугите на общинско и областно ниво, с цел актуализиране на Националната карта за социалните услуги, с цел държавно финансиране. Целта на стратегическите документи на Община Русе е осигуряване на достъп на всички нуждаещи се граждани до социални и интегрирани здравно-социални услуги.

МЯРКА 8.4. ПОДОБРЯВАНЕ НА УСЛУГИТЕ В СОЦИАЛНАТА СФЕРА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ

8.4.1. Развитие на социалното предприемачество и корпоративна социална отговорност, с цел намаляване на социалното неравенство и устойчиво териториално развитие

- ⇒ Създаване на детски кът в „ДУНАРИТ“ АД. Проектът се изпълнява с финансиране от 213 990.00 лв. по ОПРЧР 2014-2020 г.

8.4.2. Разкриване на нови социални услуги чрез ресурсите на европейското финансиране, държавния бюджет и от други източници

- ⇒ Проект „Нова дългосрочна грижа за възрастните и хората с увреждания – Етап 2 – предоставяне на новите услуги - Център за грижа за лица с психични разстройства и Център за грижа за лица с различни форми на деменция в Община Русе“, по П РЧР 2021-2027 г., съгласно ДБФП, в размер на 542 000 лв. и подписан анекс за предоставени допълнително финансови средства, с нов размер на ДБФП - 916 299,45 лв. За период от 12 месеца са създадени услуги от общ икономически интерес на територията на община Русе – Център за грижи за лица с психични разстройства и Център за грижа за лица с различни форми на деменция, всеки с капацитет 15 лица. След приключване на проекта на 30.06.2023 г., са предприети мерки за продължаването им като държавно делегирана дейност, считано от 01.07.2023 г. В рамките на проекта инвестираните средства са в размер на 961 922,49 лв.;
- ⇒ Проект „Приеми ме 2015“ – Средствата са по ПРЧР 2021-2027. Проектът продължава реализацията от община Русе и е насочен към подбор, обучение и подкрепа на професионални приемни семейства. Настаняването на деца в риск е от ДСП, по реда на ЗЗДт. Към 31.12.2023 г. в Община Русе има 20 приемни семейства с 18 настанени деца, 8 от тях с увреждания. Във връзка с продължаване на дейностите по приемна грижа през 2024 г., с цел улесняване на процеса по преход между проектите, Агенцията за социално подпомагане изпрати покана на Община Русе, за партньорство по операция „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“ - КОМПОНЕНТ 1. От изключителна важност, както за децата, така и за цялото общество е да не се прекъсне дейността по предоставяне на приемната грижа, поради което процедурата ще допринесе за продължаване и повишаване качеството на предоставяне на приемна грижа за период от една година. Дейностите по проекта са насочени към затвърждаване предоставянето на услугата на местно ниво, като алтернативна форма за отглеждане на деца в риск в

семейна среда. Целта на процедурата е да се повиши капацитета на служителите, за да се подобри ефективността от предоставяните услуги, като се подобри подкрепата за децата и семействата чрез междусекторен подход и сътрудничество между ангажираните в процеса страни. Компонент 1 на процедурата допълва и надгражда операция „Приеми ме“ и „Приеми ме 2015“ , които допринесоха за прилагането в национален мащаб на нов подход за развитие на услугата по децентрализиран начин.

8.4.3. Развитие на иновативни междусекторни услуги за деца и семейства, за възрастни и хора с увреждания, както и за други уязвими групи

- ⇒ Проект „Социално включване чрез услуги за ранно детско развитие на територията на Община Русе“ - Проектът осигурява комплексна грижа за деца до 7 годишна възраст от уязвимите групи, техните семейства и бъдещите родители чрез педагогическа и психологическа подкрепа, здравни грижи и профилактика, семейно консултиране и ранна интервенция на уврежданията. Проектът се реализира до 30.09.2023 г. След приключване на дейностите по проекта Община Русе кандидатства и беше подписан нов административен договор по проект „Равен старт за щастливо бъдеще, чрез услуги за ранно детско развитие в Община Русе“, който се реализира по ПРЧР 2021-2027, процедура „Бъдеще за децата“ от 01.11.2023 г. Инвестираните средства са в размер на 1 907 254.66 лв.
- ⇒ Проект „Равен старт за щастливо бъдеще, чрез услуги за ранно детско развитие в Община Русе“ – Дейностите се реализират в период от 7 месеца, считано от 01.11.2023 г. по Процедура „Бъдеще за деца“, финансиран по П РЧР 2021-2027. Проектът е насочен към: повишаване на детското благосъстояние, чрез предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги, вкл. в домашна среда, както и други видове консултативна подкрепа с цел превенция на рисковете от изоставяне на детето, намаляване на негативните тенденции, свързани с детската бедност, както и подобряване качеството на живот в контекста на Европейската гаранция за детето. Отпуснатите финансови средства по проекта са 111 344.85 лв., от които 85% са европейски средства и 15% - национално финансиране;
- ⇒ Социална услуга: Асистентска подкрепа-държавно делегирана услуга - От 01.01.2021 г. Община Русе предоставя социалната услуга „Асистентска подкрепа“ на 384 лица, за които полагат почасови грижи 259 социални асистента до 4 часа дневно. Максималната продължителност за ползване на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ от един потребител е до 4 часа дневно, всеки работен ден, съобразно изготвената предварителна оценка на потребностите и последващите индивидуални оценки на

потребностите, индивидуален план за подкрепа и сключения договор за ползване на услугата. При изготвянето на Анализа на потребностите от социални услуги в община Русе, се установи необходимост от увеличаване броя на потребителите на социалната услуга АП от 384 на 484, като увеличаването на броя на потребителите бе включено в Предложението на община Русе за планиране на социалните услуги в Националната карта на социалните услуги. Годишно финансиране, в размер на 3 523 690 лв.

- ⇒ Imprese di Comunità & cittadinanza responsabile per giovani e donne - проектът се изпълнява от РУ „А. Кънчев“. Целта е да оказва помощ в придобиването на знания, необходими за борба с депопулацията и обедняването на изолирани райони, чрез създаването на общински предприятия. Изразходените средства са в размер на 47 180,85 лв. с финансиране по Програма Еразъм+, KA2.
- ⇒ Обучение по игрова терапия за интервенция при деца в ранна възраст, в съответствие с Европейската кредитна система за професионално образование и обучение (ECVET) - проектът се изпълнява от РУ „А. Кънчев“. Целта е разработване на обучение по игрова терапия за ранна детска интервенция, като използва най-добрите практики, събрани от Белгия и Португалия. Създаване на учебна програма и материали за 150 часа обучение по игрова терапия. Изразходените средства са в размер на 122 186,95 лв. с финансиране по Програма Еразъм+, KA2.
- ⇒ Innovative educational approaches and practices for migrant pupils to maximize the effectiveness of their social inclusion and school performance (MEDUS) - проектът се изпълнява от РУ „А. Кънчев“. Целта е развитие на професионални компетенции на учителите и специалния образователен персонал за създаване на приобщаваща академична социална и емоционална среда за ученици мигранти. Изразходените средства са в размер на 26 000 лв. с финансиране по Програма Еразъм+, KA2.

8.4.4. Осигуряване на достъп до заетост по проекти, финансирани чрез ресурси на европейско, национално и друго финансиране

- ⇒ Програма „Старт на кариерата“ – изразходените средства са в размер на 6 469,36 лв. Проектът е приключил;
- ⇒ Национална програма „Активиране на неактивните“ – изразходените средства са в размер на 20 286,43 лв. Проектът продължава до 31.12.2024 г. Община Русе има сключени Договор за заетост по Национална програма „Активиране на неактивни лица“, на Агенция по заетостта, чрез дирекция „Бюро по Труда“ Русе – наето е едно лице на длъжност: организатор, общественополезен труд със срок на заетост до 31.12.2024 г.; наето е едно лице на длъжност: младши специалист, младежки медиатор със срок на заетост до 31.12.2024 г.;

- ⇒ Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ – изразходените средства са в размер на 20 413,95 лв. Проектът продължава до 13.12.2024 г. 3. Община Русе има сключен Договор за заетост по Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“, на Агенция по заетостта чрез дирекция „Бюро по Труда“ Русе - наети са две лица на длъжност: технически сътрудник със срок на заетост до 15.11.2024 г.;
- ⇒ Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица - Компонент 2 /аварийни дейности/ - изразходените средства са в размер на 26 024,33 лв. Проектът е приключил. Община Русе има сключен Договор за заетост по Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент 2 на Агенция по заетостта чрез дирекция „Бюро по Труда“ Русе - наети са двадесет лица на длъжност: Общ работник със срок на заетост от 01.11.2023 г. до 31.12.2023 г.

8.4.5. Създаване на условия за социално включване чрез предоставяне на подкрепа за клубовете на пенсионера и клубовете на хора с увреждания

- ⇒ Подкрепа за дейността на пенсионерските клубове. Инвестираните средства са от бюджета на Община Русе в размер на 21 657,00 лв.;
- ⇒ Подкрепа за дейността на Дружествата на хора с увреждания. Инвестираните средства са от бюджета на Община Русе в размер на 26 400,00 лв.

8.4.6. Развитие предоставянето на Механизма „Лична помощ“, с цел качествено обгрижване на деца и лица с увреждания

- ⇒ Предоставяне на Механизъм „Лична помощ“, по реда на Закона за личната помощ - дейностите са насочени към качествено обгрижване на деца и лица с увреждания, с чужда помощ, съгласно Наредба за предоставяне на личната помощ. За 2023 г. са обхванати 1001 ползватели, за които са назначени 1001 лични асистенти. Изразходените средства са, съгласно действащата нормативна уредба.

Приоритет 9 „Развитие на спорта и спортната инфраструктура. Младежки дейности и доброволчески инициативи“

По Приоритет 9 „Развитие на спорта и спортната инфраструктура. Младежки дейности и доброволчески инициативи“ също като по Приоритет 8 са обособени четири мерки, насочени към ключови теми, релевантни, от една страна, към подобряване на достъпа до спортна инфраструктура и средата за практикуване на спорт и физическа активност, а от друга, към създаването на достъпна среда за развитие на младежки дейности и доброволчески инициативи. Четирите мерки по приоритета са с очакван синергичен ефект от интегритета на проектите и дейностите по тях за постигане на

положително въздействие в посока развитието на Русе като социално справедлива община, с осигурен равен достъп на населението до съоръжения и условия за водене на здравословен начин на живот, практикуване на спорт и физическа активност и прояви на открито.

Изпълнението на проекти/дейности по четирите предвидени мерки по **Приоритет 9** е както следва:

МЯРКА 9.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО СПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА И СРЕДАТА ЗА ПРАКТИКУВАНЕ НА СПОРТ И ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ

9.1.1. Реализиране на дейности и мерки за подобряване на облика и на състоянието на спортните терени и бази, както и изграждане на нови

- ✦ Проект „Извършване на строително-ремонтни дейности и благоустрояване на гребна база Лесопарк „Липник“ в с. Николово“ - Проектът за рехабилитация и обновяване на гребната база в с. Николово, лесопарк „Липник“ е изпълнен с финансиране от Министерството на младежта и спорта. Необходимостта е продиктувана от домакинството на Община Русе на спортните събития – Спортна купа по кану-каяк маратон 2023 г., както и състезанието през 2024 г. по Драконови лодки. В рамките на проекта се извърши рехабилитация и обновяване на 2 бр. халета за съхранение на лодки, изграждане на нови санитарни възли, подобряване на достъпа до зоната за гребане и др. Инвестираните средства са в размер на 269 154,56 лв., предоставени от Министерство на спорта и 57 894,55 лв. от общинския бюджет.
- ✦ Монтиране на съоръжение за допълнителна филтрация на басейна в СУ „Майор Атанас Узунов“ – изразходените средства от бюджета на ОП „Спортни имоти“ са в размер на 7 689,78 лв.
- ✦ Изграждане на допълнително осветление на Тенис кортове в „Парк на младежта“ от първи до пети корт – проектът е в процес на изпълнение. Изразходените средства през 2023 г. от бюджета на ОП „Спортни имоти“ са в размер на 35 762,92 лв.
- ✦ Извърши се и ремонт на трибуни със седалки на кортове в „Парк на младежта“, като инвестираните средства са в размер на 72 574 лв. от общинския бюджет.
- ✦ Надграждане на съществуваща ограда на ОЗК Арена, с цел обезопасяване - изразходените средства от бюджета на ОП „Спортни имоти“ са в размер на 2 300 лв.
- ✦ Закупуване на препятствия за лекоатлетически дисциплини – професионален хърдел Поланик в СК „Ялта“ - изразходените средства от бюджета на ОП „Спортни имоти“ са в размер на 20 000 лв.

- ⇒ Подмяна на душеве в баните на Тенис кортове –“Парк на младежта“ и към басейн СУ „Майор Атанас Узунов“ - изразходените средства от бюджета на ОП „Спортни имоти“ са в размер на 1 500 лв.
- ⇒ Закупуване на мрежи и влачки за Тенис кортове в Парк на младежта - изразходените средства от бюджета на ОП „Спортни имоти“ са в размер на 2 080 лв.

9.1.2. Подобряване на училищната спортна инфраструктура

- ⇒ Проект „Укрепване на физкултурен салон на ОУ „Иван Вазов“ гр. Русе“ - Община Русе кандидатства с проектно предложение по Наредба №4 от 8.07.2019 г. за финансово подпомагане на изграждането и обновяването на спортни обекти – държавна и общинска собственост. Средства за финансирането на проекта за ремонт на физкултурния салон в училище „Иван Вазов“ в Русе бяха одобрени от Министерството на младежта и спорта, с които ще се укрепи и модернизират салона. Договорът за избор на изпълнител е със срок на изпълнение 04.08.2023 г. – 31.05.2024 г. Започна изпълнението на проект „Укрепване на авариал физкултурен салон в ОУ „Иван Вазов“, гр.Русе, ул. Петър Берон 20, в който ще се инвестират средства в размер на 425 491,98 лв. Изразходените средства през 2023 г. са в размер на 286 664,98 лв.
- ⇒ ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ – Русе – изграждане на спортна площадка със специализирана спортна настилка. Проектът е приключен. Инвестираните средства от Държавен бюджет - Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища са в размер на 127 563 лв.;
- ⇒ СУПНЕ „Фридрих Шилер“ – Русе – основен ремонт на спортна площадка. Проектът е приключен. Инвестираните средства от Държавен бюджет - Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища са в размер на 122 585 лв. със съфинансиране от бюджета на училището.;
- ⇒ ОУ „Ангел Кънчев“– Русе – основен ремонт на спортна площадка. Проектът е приключен. Инвестираните средства от Държавен бюджет - Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища са в размер на 80 652 лв.;
- ⇒ МГ „Баба Тонка“ – Русе – основен ремонт на спортна площадка. Проектът е приключен. Инвестираните средства от Държавен бюджет - Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища са в размер на 51 920 лв. със съфинансиране от бюджета на училището;

- ⇒ АЕГ „Гео Милев“ – Русе – ремонт на спортна площадка. Проектът е приключен. Инвестираните средства от Държавен бюджет – НП „Заедно в изкуствата и спорта“ са в размер на 5 400 лв.;
- ⇒ ПГИУ „Елиас Канети“ – Русе – частичен ремонт на физкултурен салон. Проектът е приключен. Инвестираните средства от Бюджет на училището са в размер на Бюджет на 3 342 лв.;
- ⇒ ПГ по транспорт – Русе – ремонт на физкултурен салон и изграждане на спортна площадка. Проектът е в процес на изпълнение и е част от цялостен ремонт на училището с финансиране по ОП „Региони в растеж 2014-2020“;
- ⇒ ОУ „Отец Паисий“ – Русе – ремонт на физкултурен салон. Проектът е приключил и е част от цялостен ремонт на училището с финансиране от Националния доверителен екофонд“;
- ⇒ ОУ „Тома Кърджиев“ – Русе – частичен ремонт на физкултурен салон. Проектът е приключил с финансиране от бюджета на училището в размер на 2 000 лв.;
- ⇒ СУ „Възраждане“ – Русе – запълване на пропадания по откритите спортни площадки, укрепване и боядисване на спортни съоръжения, допълване на обзавеждане във физкултурен салон. Проектът е приключил с финансиране от бюджета на училището в размер на 1 000 лв.;
- ⇒ ПГ по речно корабостроене и корабоплаване – Русе - подмяна на метална с ПВЦ дограма на физкултурен салон. Проектът е приключил с финансиране от бюджета на училището в размер на 47 318 лв.

9.1.3. Поддържане на открити и закрити спортни площи за насърчаване на масовия спорт и провеждането на масови спортни събития

- ⇒ Продължава изграждането на Скейтпарк в Парка на младежта като инвестираните средства са от общинския бюджет и през 2023 г. са в размер на 396 570 лв.

МЯРКА 9.2. ПОДКРЕПА НА ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ В СФЕРАТА НА СПОРТА И ФИЗИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ

9.2.1. Подпомагане на дейността на спортните клубове с цел развитие на възможностите за масов спорт и високо спортно майсторство

- ⇒ Програма „СПОРТ“ – през 2023 г. Община Русе е подпомогнала 57 спортни клуба на обща стойност 577 200 лв., които са получили финансиране за спортна дейност и организиране на спортни мероприятия.
- ⇒ Общинска фондация „Русе – град на свободния дух“ подкрепя и реализирането на редица спортни събития, които имат за цел

насърчаването на масовия спорт и популяризирането на активното движение сред подрастващите.

- Работнически Спортен Фестивал - 7 816,89 лв. Повече от 130 служители от общо 13 русенски фирми и институции взеха участие в тазгодишния Работнически Спортен Фестивал. Събитието бе организирано от Общинската фондация „Русе – град на свободния дух“ и Работнически клуб „Спорт и здраве“ – Русе .
- Благотворителна кауза „Чрез спорт към знание“ – 5 600 лв. Стотици русенци на възраст от 1 до 80+ години се включиха във второто издание на благотворителния маратон „Чрез Спорт Към Знание“ в Парка на младежта.
- Спелеоклуб „Академик“ - Едно скаутско лято в Русе – 491 лв. За представянето сред подрастващите и развитието на скаутската идея в град Русе през летните месеци Спелеоклуб „Академик“, с финансовата подкрепа на фондация „Русе – град на свободния дух“, организира и проведе 4 различни тематични събития, насочени към децата на възраст 7-15 години и техните родители. В четирите акции се включиха близо 170 деца и родители, както и членове на Спелеоклуба.
- „Децата с големи сърца - доброто започва от нас!“ - проект на ДГ „Снежанка“ – 4 292 лв. През октомври се проведе и втората част от проекта на ДГ „Снежанка“ под надслов „Весел спортен празник“. На спортното игрище на комплекс „Олимпия“ се събраха повече от 350 деца, родители и целият екип на детското заведение. Събитието беше и част от инициативата на Сдружение „ВГ Бъди активен“ - „Спорт без отпадъци“. Спортният празник на ДГ „Снежанка“ даде възможност на множество русенски спортни клубове да представят дейността си пред малчуганите и техните родители.
- Осми кръг от Държавното първенство на Българска федерация на силовите атлети – 4 972 лв. На 23 септември на кея в Русе се проведе осми кръг от Държавното първенство на Българска федерация на силовите атлети - Strongest men show.

9.2.2. Изпълнение на календара на спортните дейности и други общински ученически спортни прояви

- ✎ За организиране и провеждане на всички дейности включени в Ученически игри 2022-2023 г., съгласно утвърден график Община Русе е инвестирала средства в размер на 35 644 лв.
- ✎ По големи и значими спортни събития през 2023 г., организирани със съдействието и финансовата подкрепа на Община Русе са следните :
- Световна купа по кану-каяк маратон проведена от 02 до 04 юни 2023 г. на езерото в лесопарк „Липник“, където са инвестирани 61 042 лв.;

- Световни дни на ходенето и предизвикателството, организирани съвместно с Българска федерация спорт за всички, където са инвестирани общо 1 180 лв.;
 - Церемония по връчване на наградите „Спортист на годината 2022“, проведена в Доходно здание на 19.01.2023 г. на стойност 8 984 лв.
- ⇒ Проект „Sports for Green Deal“ /Спорт за Зелената сделка/ - в рамките на проекта от 14-19.02.2023 г. Русе бе домакин на състезания по дисциплините ориентиране, триатлон, състезание с драконови лодки и лека атлетика, като в състезанията се включиха участници от 9 европейски държави. Община Русе е основен координатор по проекта, в който си партнира със спорни клубове по ориентиране, триатлон и драконови лодки от 10 държави, Министерството на младежта и спорта, Националната спортна академия, Европейската мрежа за спортове на открито (Франция) и Русенския университет. В рамките на 12 месеца консорциумът работи за повишаване осведомеността на обществото относно ролята на базираните в общността спортни дейности на открито. Финансирането на проекта е по програма Еразъм Спорт на Европейската комисия. Изразходените средства са в размер на 880 123,50 лв.
- ⇒ Община Русе се включи като контролна точка в кампанията за масово изминаване на вело маршрута Дунав ултра от Видин до Дуранкулак, който се превърна в разпознаваемо спортно събитие от национален мащаб. Изразходените средства са в размер на 3 000 лв.

МЯРКА 9.3. СЪЗДАВАНЕ НА ДОСТЪПНА СРЕДА ЗА РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ

9.3.1. Подкрепа и развитие на младежките дейности в областта на гражданско образование; здравно образование, в т.ч. възстановяване на психическото здраве по време и след „Ковид“ кризата; предприемачество; международна мобилност; изкуство и спорт; младежки културен и фестивален туризъм

- ⇒ Реализиране на събития и нестандартни форми на обучение за интелигентно израстване и социално приобщаване.
- ⇒ Седмици на дигиталното изкуство и нови технологии в Русе – 3 000 лв. В рамките на проекта „Седмици на дигиталното изкуство и нови технологии“, осъществен от сдружение „Стартъп Фектъри“ с финансовата подкрепа на фондация „Русе – град на свободния дух“, се проведе серия от обучителни лекции и работилници, насочени към тийнейджъри с интереси в областта на дигиталното изкуство и новите технологии. Участие взеха близо 350 души с интереси в ИТ индустрията. В Лятната академия за тийнейджъри за създаване на съдържание - видеа и подкасти“, водена от експерти в електронната търговия в България, тийнейджърите учиха как да създават, подготвят, записват и популяризират ютуб видеа и подкасти, работиха и по темата „Моята първа стартъп идея“, както и

имаха практически лекции с хора от арт средите. Лекторите запознаха участниците с най-популярния AI продукт ChatGPT, а за финал на проекта всички се събраха на лятно нетуъркинг парти на кея. В него се включиха участници в обученията на организацията, лектори, партньори и съмишленици.

- ⇒ Holistic approach towards problem-based ICT education based on international cooperation in pandemic conditions (ICT_EDUPAND) - Erasmus+, проектът се изпълни от РУ „А. Кънчев“ с финансиране по Програма Еразъм +. Разработена е методология за проблемно базирано преподаване и съответните методи за оценяване, подходящи за използване в условия на пандемия, и ги поставя в контекста на съвременните теории за обучение. Проектът е приключил на 31.05.2023 г. като изразходените средства са в размер на 84100,69 лв.

9.3.2. Подкрепа за създаване на младежки пространства в достъпна среда, с цел подобряване качеството на живот на младите хора

- ⇒ Проект „Изграждане на Международен младежки център – Русе“ - Община Русе получи покана за сключване на договор за финансиране на проектно предложение за изграждане на Международен младежки център – Русе в сградата на бившия Дом на учителя на ул. „Александровска“ 29. Целта на проекта е да предостави на младите хора разнообразни дейности, както и цялостни услуги в помощ на личностното им развитие и пригодността им към заетост. Дейностите на Младежкия център ще целят постигане на по-висока пригодност на младите хора към пазара на труда, постигната чрез тясно сътрудничество с бизнеса и неправителствения сектор, и предоставяне на качествено неформално образование като основен подход в младежката работа. Проектът предвижда да се извърши основен ремонт на сградата, както и вътрешно реновиране и преустройство. Ще бъде закупено нужното съвременно и мултифункционално обзавеждане и оборудване, което да отговаря на нуждите на младите хора. Сградата ще бъде пригодена за използване и от лица с физически увреждания. Планираните дейности ще се осъществяват в партньорство със Студентския съвет на РУ „А. Кънчев“, Българо-румънска търговско-промишлена палата (БРТПП), Сдружение „Еквилибриум“, Сдружение „Асоциация родители на деца с увреден слух“ и „Булмаркет груп“ АД;
- ⇒ Реализирани инициативи, кампании, предоставяне на зали в ОМД за нуждите на младежите. Подкрепа в осигуряването на зала „Свети Георги“ на Община Русе и зала Европа на Доходно здание за срещи на МП като част реализираните дейности за изпълнение на политиката за младите хора в община Русе за 2023 г.

МЯРКА 9.4. ПОДКРЕПА НА ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ В СФЕРАТА НА РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКИ И ДОБРОВОЛЧЕСКИ ИНИЦИАТИВИ

9.4.1. Развитие на младежката активност и утвърждаване на доброволчеството чрез партньорство с младежкия неправителствен сектор и Българския червен кръст

- Реализиране на дейностите по плана за младежта за 2023 г. Инвестираните средства са в размер на 20 000 лв.

9.4.2. Подкрепа и реализиране на кампании и инициативи, насърчаващи участието на младите хора в местното самоуправление и в процеса на вземане на решения

- Организиране на практическо обучение за начинаещи предприемачи „Започни млад“ за ученици от X до XII клас е включено в Плана за младежта за 2023 г. обучението не е провеждано през 2023 г.

9.4.3. Насърчаване на млади хора с постижения в образованието, културата и спорта

- Община Русе подкрепя лагера Space Camp Turkey с една стипендия за ученик от Русе, като поради събитията в Турция и получено писмо от организаторите за отмяна на резервациите в лагера поради „Невъзможност за изпълнение“, заминаването на спечелилите стипендии участници е отложено. Всеки успешно класиран в конкурса за 2023 г. запазва своето право на участие през 2024 г., вкл. при навършване на 16 години. Всеки участник, награден с пълна или частична стипендия за блестящо представяне в конкурса, запазва своята стипендия за предстоящото издание;
- Реализиране на Общинска програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби за 2023 г. Инвестираните средства са в размер на 11 720 лв. за еднократно финансово подпомагане от общинския бюджет и 29 025 лв. за едногодишни стипендии от МОН и ММС.
- Фонд „Лицата на Русе“ отделя средства за талантиливи млади хора, които се развиват в областта на изкуството и културата. През 2023 г. Фондацията подпомогна финансово в размер на 11 000 лв., млади музиканти и певци, фолклорни, танцови и певчески състави от града: ФА „Русчуклийче“, певицата Стефания Горначка, Преслав Ламбев – цигулка и Вероника Илиева – пиано, Хор „Свети Георги Победоносец“ и танцово студио „Импулс“ към Общински младежки дом) достойно представиха тази година Русе в няколко точки в света – Мароко, Швейцария, Чехия, Нидерландия, Румъния и Италия.

- ⇒ Национален ученически конкурс за литературно творчество и журналистика „Стоян Михайловски“ – 220 лв. Фондация „Русе - град на свободния дух“ осигури голямата награда – статуетка „Стоян Михайловски“ и парична премия в шестнадесетия конкурс за литературно творчество и журналистика „Стоян Михайловски“. 16-ят конкурс е организиран от ОБДЦКС в Русесе. През 2023 г. в конкурса участваха 93 млади автори от 2 до 12 клас от цялата страна със 104 творби и 2 журналистически екипа.

9.4.4. Развитие на неформалното учене и интегрирана подкрепа от различни видове специалисти и услуги, насочени към младежи с различни потребности

- ⇒ Развитие на клубове за неформално образование – Младежки парламент, Дебати, Европейско развитие и младежка мобилност, Доброволец, Екология и спорт – към Младежки дом Русе;
- ⇒ Община Русе подкрепи с близо 3 000 лв. провеждането на състезание за ученици по конструиране и роботика през пролетта на 2023 г. Състезанието се проведе през м. юни, а участие взеха над 60 ученици от 3-ти и 4-ти клас на училищата в Община Русе. Събитието е продължение на проведените от РУ „Ангел Кънчев“ и ЦПЛР–ЦУТНТ-Русе образователни STEM курсове по роботика с микрокомпютрите micro:bit и роботизираните платформи micro:maqueen. Съдържанието на курсовете е целево разработено от преподаватели от катедра „Телекомуникации“ на РУ „Ангел Кънчев“ и е адаптирано за знанията и уменията на учениците от 3-ти и 4-ти клас. По време на състезанието, отборите премериха сили в три категории – „Светлинна щафета“, „Следене на линия“ и „Роботанци“.

9.4.5. Подобряване на разпознаваемостта на младежката работа и ползите от нея

- ⇒ Предоставяне на информация, като част от европейската информационна мрежа „Евродеск“ – към Младежки дом Русе. В изпълнение на заложените дейности по Плана за младежта за 2023 г. се проведоха информационни кампании в училища и онлайн. Инфошандове на открито. Открита информационна среща за всички заинтересовани от младежка мобилност, реализиране на кампанията „Time to move“. Предоставяне на информация онлайн в различни страници и групи в социалните медии.

Общо инвестираните средства през 2023 г. за изпълнението на **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3. „Развитие на човешките ресурси, подобряване на социалната среда, жизнения стандарт и качеството на живот“** са в размер на **34 839 295,25 лв.**

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ПИРО

Политиката за местно развитие на Община Русе през периода 2021-2027 г. да се провежда в съответствие с националните и регионални цели и приоритети за развитието в България и с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027 г. и да допринася в максимална степен към цел на Политиката 5 „Европа по близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“. Това условие е залегнало в основата на разработения План за интегрирано развитие на Община Русе за периода 2021-2027 г., който е със 7-годишен период на действие.

От оценката в Годишния доклад е видно, че в резултат на политиката и усилията на Община Русе през 2023 г. за подобряване на икономическото и социално състояние на общината и предоставяне на качествени услуги на населението, са постигнати резултати във всяка от сферите: икономика, социално развитие, инфраструктура и осигуряване на качествени услуги за жителите на общината.

Основният извод е, че са положени усилия от страна на Общината за постигане на заложените в Плана за интегрирано развитие стратегически цели като са вложени общински ресурси и са използвани и различни възможности за финансиране по линия на ЕС, национални програми и Републикански бюджет, в резултат на което са налице резултати по изпълнението на ПИРО.

Положени са усилия за постигане на вътрешната съгласуваност и координация на изпълнението на ПИРО. Йерархичната съподчиненост и координация със секторните политики и програми на общината е добра.

Предприетите мерки и инициативи за изпълнение на целите, приоритетите и мерките, както и изразходваните средства, имат пряк ефект върху инфраструктурата, социалните услуги, образованието, икономиката в Общината, условията на живот и качеството на средата.

Наблюдава се подобряване на състоянието на инфраструктурата в т.ч. на уличната мрежа, изграждането и поддържането на детски площадки, облагородяване на зелени пространства, изграждане на детски градини, плувни басейни, скейт площадка и др.

Общинските финанси са стабилни и устойчиви, като усилията са насочени към постигане на баланс при изпълнение на приоритетите и целите на ПИРО.

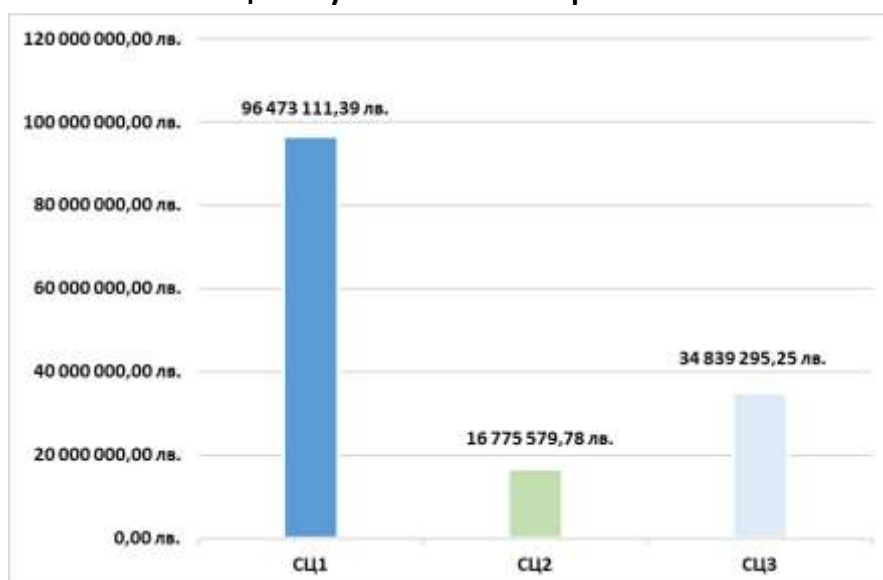
През 2023 г. се изпълняват 27 проекта на обща стойност 102 263 826 лв., от които през 2023 г. приключиха 15 от тях – на обща стойност 96 470 549 лв., от които с най-голяма стойност са проектите, получили финансиране чрез ОП „Околна среда“ 2014-2020 (84,12%), следвани от проектите по Програма „Interreg V-A Румъния-България“ 2014-2020 (9,34%), ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 (3,76%), други – под 3%.

През 2023 г. общо инвестираните средства за изпълнението на **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1.** „Устойчиво използване на природно-ресурсния потенциал и адаптация към предизвикателствата на климатичните промени чрез хармонично и балансирано развитие на територия с подобрена инфраструктура и достъпност са в размер на **96 473 111,39 лв.**

През 2023 г. общо инвестираните средства за изпълнението на **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2.** „Ускоряване на социално-икономическото развитие чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, стимулиране на инвестициите в иновации, неутрални към климата производства, туризъм и селско стопанство” са в размер на **16 775 579,78 лв.**

През 2023 г. общо инвестираните средства за изпълнението на **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3.** „Развитие на човешките ресурси, подобряване на социалната среда, жизнения стандарт и качеството на живот” са в размер на **34 839 295,25 лв.**

Таблица: Общо инвестираните средства за изпълнението на СЦ на ПИРО на Община Русе 2021-2027 г. през 2023 г.

Източник: Собствени изчисления

Предложенията са изведени на базата на опита при изпълнение на мерките в ПИРО през 2023 г.:

- Да се търсят нови източници за финансиране на заложените в ПИРО мерки, за да се осигури тяхната реализация и през следващите години и за да се избегне евентуалното забавяне при възможни неблагоприятни изменения в средата, от икономическо, здравно или друго естество;
- Да продължи да се укрепва административният капацитет по отношение на проектната дейност и да се стимулира проектната активност на общината;

- ⇒ Да се извърши актуализация на стратегическата част на ПИРО, в съответствие с разпоредбите на ЗРР и с цел включване на по-вече възможности за финансиране през програмния период 2021-2027 г.;
- ⇒ Да се извърши актуализация на ПИРО с цел извеждане на приоритетни концепции за интегрирани териториални инвестиции;
- ⇒ През следващите години на плановия период да продължат усилията за реконструкция и модернизация на пътната, образователната и социалната инфраструктура, в т.ч. – уличната мрежа в населените места, ВиК мрежата /вкл. в малките населени места/, енергийно обновяване на публичните сгради, благоустройство, озеленяване и др.;
- ⇒ Да се обърне внимание на мерките, свързани с човешкия фактор и със създаването на благоприятна среда за живеене, образование, труд и отдых на територията на общината, тъй като от качеството на човешките ресурси и от тяхната мотивация да останат и да се реализират тук, ще зависи нейният просперитет през следващите години;
- ⇒ В условията на ограничените ресурси – да се полагат усилия за оптимално балансиране на финансовите, материалните, човешките и информационните ресурси на общината;
- ⇒ Да се инициират и осъществяват партньорски проекти със съседни общини и други местни групи заинтересовани страни, които имат потенциал да се реализират чрез интегрирани териториални инвестиции.